

AKADEMİK BÜLTEN

“AKADEMİK BÜLTEN”

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Derneği Yayın Organıdır.

AKADEMİK BÜLTEN

Cilt: 9 No:1 Yıl: 2011

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Editörün Notu.....	1
Dernek'ten Haberler.....	2-8
Türkiye, Üniversiteler ve Üniversitemize Dair.....	9-13
Gazi Tıp: Sorunlar Yumağı.....	14-16
Pedagojik Formasyon Sertifika Programı.....	17-24
Formasyon Eğitiminde Üniversitemizin Ödediği Ücretler Düşüktür..	25
Yeni Yılda YÖK'ten Rektörlüğe İnceleme ve Soruşturmalar.....	26-28

EDİTÖR'ÜN NOTU

Akademik Bülten'in son sayısının yayımlanmasından bu yana yaklaşık 6 ay geçti. Bu süre içinde Dernek Genel Kurulu toplanarak (9 Aralık 2010) yeni yönetim ve denetim organlarını seçti. Yeni Yönetim Kurulu'nun kendi içinde görev dağılımını gerçekleştirmesi ve yasal formaliteleri yerine getirerek çalışmaya başlaması Ocak 2011'i buldu.

Bültenimizin bu sayısında, ilk sırayı Dernek'ten Haberlere ayrılan sayfalar alıyor. Bu sayfalarda Derneğimizin geçen 5 ay boyunca içinde yer aldığı tüm çalışmaları, çabaları ve etkinlikleri özetle aktarmaya çalışacağız.

Yayın anlayışımız, Üniversitemizin öğretim elemanlarını doğrudan ilgilendiren konulara öncelik vermek olacaktır. Çalıştığımız kurumda meydana gelen birçok gelişme, öğretim elemanlarımızca ya bilinmemekte ya da eksik veya yanlış bilinmektedir. Elimizden geldiği ölçüde, gerçekleri ortaya koymayı önemli bir görev sayıyoruz.

Üniversitemizin geleceğini ilgilendiren yasa hazırlıkları, önümüzdeki günlerde gündemin başlarına gelebilir. Bu sayıda o konudaki gelişmeleri de ele aldık. Hiç kuşkusuz üniversitelerimizin geleceği, ülkemizin geleceğinden ayrılamaz. Bu tespit, Derneğimizin çalışmalarına da yansımıştır. Bülten sayfalarında bu konularda aydınlatıcı bilgiler bulacaksınız.

Yayın anlayışımız ve söz konusu anlayışın Bültenimizin 3. sayısına nasıl yansıtılmaya çalışıldığını kısaca açıklamaya çalıştım. Bu noktada Bülten'de yer alan yazıların her birinin tanıtımını yapmayı gerekli bulmuyor, ilgilerinize ve değerlendirmelerinize sunuyorum.

Okur ve yazar olarak sağlayacağınız katkıları bekler, hepinize en iyi dileklerimi sunarım.

Prof. Dr. M. Tuba Ongun

Editör

DERNEK'TEN HABERLER

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği'nin 11. Genel Kurul Toplantısı 9 Aralık 2010 günü Ankara'da yapıldı. Eski Yönetim ve Denetleme Kurullarının sunduğu raporların okunması ve aklanmasından sonra seçime gidildi. Yeni Yönetim ve Denetleme Kurulları aşağıdaki gibi oluştu:

Yönetim Kurulu: Prof. Dr. M. Tuba Ongun (Başkan), Prof. Dr. Muzaffer Talu (II. Başkan), Yrd. Doç. Dr. Haydar L. Ejder (Yazman), Doç. Dr. Hakan N. Ardor (Sayman), Prof. Dr. Yılmaz Şendurur, Doç. Dr. İhsan Şerif Kaymaz ve Doç. Dr. Kemal İnal.

Denetleme Kurulu: Prof. Dr. Tülin Oygür, Prof. Dr. Murat Özden ve Yrd. Doç. Dr. İsmail Engin.

Üniversite Dernekleri Platformu İlk Toplantısını Yaptı

15-16 Ekim 2010 tarihlerinde Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği'nin ev sahipliğinde Ankara'da düzenlenen 5. Üniversite Kurultayı bir Üniversite Dernekleri Platformu'nun oluşturulmasıyla son bulmuştu. Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği (GÜÖD) olarak içinde yer aldığımız Platformun diğer üyeleri şunlardır:

Abant İzzet Baysal, Akdeniz, Çukurova, Ege, Hacettepe, İnönü, İstanbul ve Yüzüncü Yıl Üniversitelerinin öğretim üyesi/ elemanı dernekleriyle Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD), Üniversite Konseyleri Derneği (ÜKD) ve Bilim ve Ütopya Dergisi.

Üye derneklerin isteği üzerine Platform ilk toplantısını 08.01.2011'de ODTÜ'de yaptı. Derneğimizi Başkan Prof. Dr. M. Tuba Ongun'un temsil ettiği toplantıda üniversitelerde yaşanan idari baskılar, siyasi kadrolaşma, hak ihlalleri, gerici akımlar, ticarileşme gibi sorunlar üzerinde duruldu.

Yeni Üniversite Modeli'nin oluşturulmasına yönelik yasa hazırlıklarına da dikkat çekilen toplantıda, 6. Üniversite Kurultayı'nın ÜKD'nin ev sahipliğinde 14-15 Mayıs'ta İstanbul'da düzenlenmesi kesinleşti. Mayıs Kurultayının ana gündem maddesini yeni Yükseköğretim Kanunu'nun oluşturulması konusunda da uzlaşma sağlandı.

Lisansüstü Programlara Başvuru Ücretleri

Rektörlüğümüzün Bahar ilanında, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yüksek lisans ve doktora programlarına başvuran adaylardan, 60 TL tutarında başvuru ücretini Üniversitemizin Halkbank Şubesi hesabına yatırmalarının istenmesi, bazı öğrencilerin Derneğimize şikâyette bulunmalarına neden olmuştur.

Ekim 2010'da, bir YÖK soruşturması sırasında, YÖK Başkanlığı'nın 04.07.2007 ve 24.08.2009 tarihli Genelgelerine aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle öğrencilerden ön kayıt ve kayıt işlemleri sırasında toplanan paralar üzerinde durulduğu da hatırlardadır.

Bu gerçeği göz önünde tutan Derneğimiz, 07.02.2011 tarihli bir yazıyla, öğrencilerin şikâyetlerine yol açan bu hususu Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreterliği'nin bilgi ve değerlendirmesine sunmuştur.

Sağlıkta Performans Sistemi Tıp Eğitimi ve Bilimin Gelişmesine Zarar Verecektir

Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde 31.01.2011'de yürürlüğe giren Performans Sistemi uygulamasının olası sonuçları, Derneğimizin 16.02.2011 tarihli açıklamasıyla adı geçen Fakültelerin öğretim üyelerinin e-posta adreslerine gönderildi. Açıklamanın önemli bölümleri aşağıda özetlenmiştir:

Değerli Öğretim Üyesi,

Tıp fakültelerinde performans sistemi ve olası sonuçlarına ilişkin görüşlerimiz bilgilerinize sunulmuştur.

“Sağlıkta Dönüşüm”, Dünya Bankası yayınlarında dile getirilen neo-liberal düşüncenin bir ürünüdür. Temelinde sağlık sektöründe de geçerli sayılan “Kamu Başarısızlığı” savı yatmaktadır. Bu doğrultuda, sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ve sağlık sektörünün başta yabancı sağlık zincirleri olmak üzere özel yatırımcılar için kârlı bir alan haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Sağlığın genel bütçe içindeki payının daraltılması,

devletin hizmet alımı vb. yollarla özel hastaneciliği özendirilmesi, aile hekimliği, taşeronluk uygulamalarını desteklemesi bu amaca hizmet etmektedir.

- Performans sistemi, bakılan ve /veya ameliyat edilen hasta başına ödemeyi öngördüğünden, daha çok sayıda hasta bakımı ve ameliyat özendirilmektedir.

- Üst düzey sağlık hizmeti sunmakla yükümlü Üniversite sağlık kuruluşlarında, tanı konması ve tedavisi güç hastalara ayrılması gereken zaman, nitelik yerine niceliği öne alan bu anlayış nedeniyle kısalmaktadır. Zamandan tasarruf kaygısıyla hekimler, hastalardan daha çok tetkik - tahlil yaptırılmalarını isteyecek, bu durum harcamaları artıracaktır.

- Üniversitelerin, nitelikli tıp eğitimi, bilimsel araştırma gibi çok önemli işlevlerini yerine getirmeleri zorlaşacaktır.

Sağlıkta Dönüşüm Programı, orta ve uzun vadede Üniversite hastanelerinin küçülmesine, kısmen devlet hastanelerine dönüşmesine, devlet hastanelerinin de zamanla özelleştirilmesine yöneliktir. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bütçesinin yalnız üçte birinin sağlığa harcanması ve sağlık hizmetlerini karşılamada özel hastanelerin payının artırılması, bu amacı ortaya koymaktadır.

Ülkemizde küçümsemeyecek bir düzeye ulaşmış olan Tıp Eğitimi ve Tıp Bilimi hiç kuşkusuz Performans Sisteminden ciddi zarar görmeye adaydır. Eğitim ve Bilimin gelişmediği bir ülke, bunun bedelini er geç öder.

Bu nedenle Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri Girişimi Ankara Kolu'nun, Performans Sistemi yerine, emek, bilimsel birikim, meslek riski karşılığı olan ve emekliliğe de yansıtacak bir ücret sistemi getirilmesi önerisini dikkate değer buluyoruz.

Prof. Dr. M. Tuba ONGUN
Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Doçentlik Kadro Jürileri Kaldırılmalıdır!

Yardımcı doçentlerin, derece ilerlemelerinin devamlılık kazanması ve yardımcı doçent kadrolarındaki görev sürelerinin sınırlandırılmamasını öngören bir Yasa Teklifinin TBMM’de görüşüldüğü bilgisi üzerine Derneğimiz; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığı’na yazılı bir başvuruda bulunarak doçentlik kadro jürilerinin kaldırılmasını talep etmiştir.

Prof. Dr. M. Tuna Ongun imzalı 22.02.2011 tarihli yazıda özetle şu hususlar dile getirilmiştir:

... “Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesine göre, doçent unvanını alan kişi, çalıştığı üniversitede doçent kadrosuna atanabilmek için, Rektör tarafından tespit edilen ve biri dışarıdan olmak üzere üç profesörden oluşan bir jürinin değerlendirmesine tâbi tutulmaktadır. Kanaatimizce bu durum akademik ölçütlerle ve üniversiter anlayışla bağdaşmayan ve 12 Eylül 1980 zihniyetinin ürünü olan bir yaklaşımın eseridir. Bu zihniyetin yarattığı adaletsizliğe son vermek için, Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesi yürürlükten kaldırılmalı, doçent unvanı alan ve bir üniversitede görev yapan akademisyenlerin, doçent unvanını almalarından sonra en çok 6 ay içinde, doçent kadrosuna atanmaları, yapılacak yeni bir düzenlemeyle sağlanmalıdır.”

Üniversite Dernekleri Federasyonu Basın Özgürlüğüne Sahip Çıktı

Mart başlarında bazı basın çalışanlarının gözaltına alınarak tutuklanmaları ve tutuklananlar arasında ODTÜ Arş. Gör. Coşkun Musluk’un da bulunması üzerine Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği bir imza kampanyası başlatmış ve bu kampanyaya Üniversite Dernekleri Platformu da katılmıştır.

İmzaya açılan ve Derneğimizce de 09.03.2011’de imzalanan metinde yer alan görüşler aşağıda özetle verilmiştir:

“Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 19. Maddesine göre, herkesin düşünce ve ifade özgürlüğü vardır. Bu özgürlük, hiçbir engelle karşılaşmaksızın

kanaat taşıma, herhangi bir yoldan ve ülke sınırları gözetmeksizin bilgi ve fikirlere ulaşma, onları edinme ve yayma serbestliğini kapsar.”

“Demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan bu hak ve özgürlükler, Türkiye’de bugün bir kez daha, muğlâk suç tanımlarıyla ihlal edilmektedir. Her türlü muhalif düşünce, barışçı eylem ve varoluş biçimi, yaratılan korku ortamı içinde baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.” ... “Ülkemizde, siyasi ve insani düzeyde tekrar ağır bedeller ödenmesini beraberinde getirecek tüm bu gelişmelerden derin endişe duyuyoruz. Coşkun Musluk’unki de dahil olmak üzere ülkemizdeki tüm dava süreçlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına uygun bir şekilde yürütülmesini talep ediyor, bu konudaki gelişmelerin yakın takipçisi olacağımızı bildiriyoruz.”

Derneğimizin Bahar Yemeği İlgiyle Karşılandı

Derneğimizin 11 Mart 2011 akşamı Alba Otel’de düzenlediği Bahar Yemeği sürpriz “Mart karı” engeline karşın yoğun ilgi gördü. Davetiye alan çok sayıda öğretim elemanının gelemediği yemekte, katılım 160’a ulaştı. Derneğimizin Kurucu Başkanı Prof. Dr. Övsev Dörtlemez, kuruluş günlerini anımsatan bir konuşma yaptı. Daha önce Dernek Başkanlığı görevini üstlenmiş olan Prof. Dr. Necdet Çeviker, Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu, Prof. Dr. Mustafa Altıntaş ve Prof. Dr. Şiir Yılmaz’ın da onur konuğu olduğu Yemek gerçek bir müzik şölenine dönüştü.

Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan Prof. Dr. Yılmaz Şendurur’un organize ettiği konserde Yılmaz Hoca kemanyla seslendirdiği parçalarla büyük alkış topladı. Onu, orkestra eşliğinde Napoliten müzik, ariyalar, Azeri ve Türk halk müziğinden türküler sunan Devlet Operası Sanatçısı Erdal Şen’in yoğun ilgi ve beğeni alan gösterisi izledi. Fen Fakültesi’nden Prof. Dr. Muzaffer Talu, udu ve seslendirdiği Türk sanat müziğinden eserlerle, Gazi Tıp’tan eski başhekimimiz Prof. Dr. Mustafa Şare de popüler müziğin bazı klasik eserleri ve bu arada Tanju Okan’dan okuduğu parçalarla geceye renk kattılar.

Üniversite Dernekleri Platformu YGS Skandalına ilişkin bir bildiri yayımladı. Derneğimizin de imza verdiği 11.04.2011 tarihli bildirin bir özeti aşağıda yer almaktadır:

Biz aşağıda ismi geçen niversite Dernekleri Platformu yeleri olarak son yaşanan YGS skandalının niversitelerimizde okuyacak öğrencilerin seçilmesini etkilemesinden, adalet ve toplumsal sorumluluğumuzdan dolayı kendimizi taraf olarak görüyoruz.

Geçtiğimiz yıl yaşanan ve ne yazık ki soruşturması hala sonuçlandırılmayan KPSS sorularının bir gruba sızdırılmasından sonra ÖSYM yeniden yapılandırıldı. Kurum adı, başkanı, uygulanacak sınav kuralları tümüyle değiştirilen ÖSYM'nin yaptığı son YGS'de ortaya çıkan şifreleme skandalı "Acaba birileri kayırılıp üniversitelere yerleştirilmek mi isteniyor?" sorusunu akıllara getirmektedir.

Bu YGS, uzman görüşlerinden çok net olarak anlaşılacağı üzere, cevapların sıralamasında oluşan güvenlik açığı nedeniyle lme ve değerlendirme niteliğini kaybetmiştir. Bu sınav güvenilir değildir. Ayrıca, kimi okullarda kız öğrencilerin sınav salonlarına ayrı yerleştirilmeleri ve öğrenciye özel sınav kitapçığı üretilmesi bu sınavı geçersiz kılmaktadır. Geçmişte toplumun güven duyduğu, yıllarca yaptığı sınavlar ile büyük bir bilgi birikimine sahip olan ÖSYM'ye liyakatin göz ardı edilerek deneyimsiz bir yöneticinin atanmış olması ve kurumdaki tüm bilgi işlem altyapısının yok edilerek böylesi önemli bir sınavın özel bir firmaya ihale edilmiş olmasını anlamak olanaksızdır.

Yargıya intikal eden bu olayın tarafsız olarak incelenmesi ve açığa çıkarılmasında akademik olarak yetkin, bağımsız bir uzmanlar komisyonunun ivedilikle oluşturularak durumun bilimsel gerçekler ışığında değerlendirilmesini, sorumlularının derhal görevden el çektirilerek gerekli yaptırımların uygulanmasını talep ediyoruz.

Üniversite Dernekleri Platformu olarak konunun toplum vicdanını rahatlatacak bir sonuca ulaşana kadar takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

6. Üniversite Kurultayı İstanbul'da Toplandı

Üniversite Konseyleri Derneği'nin (KD) ev sahipliği yaptığı 6. Üniversite Dernekleri Kurultayı, 14-15 Mayıs 2011 tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Dernek Başkanımızın da katıldığı Kurultayda Prof. Dr. İzge Günal'ın açılış konuşmasından sonra "niversitede Piyasacılık" başlıklı oturuma geçildi.

Bu oturumda Prof. Dr. İzzettin Önder, Prof. Dr. Nejla Kurul ve Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mustafa Altıntaş, sırasıyla “Piyasa ve Güç İlişkisi”, “Bilginin Piyasalaşması” ve “Yükseköğretim Sistemimizde Sayısal ve Kuralsal Dönüştürmeler” konulu bildiriler sundular.

Günün ikinci oturumunda Prof. Dr. Rifat Akçabol'un “Üniversitelerin Medreseleşmesi”, Ataol Behramoğlu'nun “Öğrenmek Sevinci”, Ender Helvacıoğlu'nun “Günümüz Üniversitesi Aydınlanma Odağı mı?” başlıklı bildirileri sunuldu. Sözlü bildiriler bölümünde Prof. Dr. Nezhun Gönen “Üniversitelerde Gericilik” konusunu “YTÜ Örneği” bağlamında ele aldı.

Üçüncü oturumda, “Üniversitenin Yönetimi” başlığı altında Prof. Dr. Adnan Gümüş, “Yönetişime Karşılık Demokratik Yönetim ve İçsel Denetim” gereğini vurgularken, Doç. Dr. Cüneyt Akalın “Üniversite Yönetiminin Temel Kavramları”na açıklama getirdi. Prof. Dr. Nilgün Çerikçioğlu, “Danışmanlık Sistemi”nin işleyişini öğrenci-öğretim üyeleri ilişkileri bağlamında sorguladı. Yrd. Doç. Dr. Handan Tunç “Yeni YÖK Yasası”nın neleri değiştireceğini açıklamaya çalıştı.

15 Mayıs günlü oturumda, öğretim elemanlarının önümüzdeki dönemde verecekleri demokratik üniversite mücadelesinin içeriği ve biçimi üzerinde yoğunlaşıldı. Bu bağlamda Prof. Dr. İzge Günal “Üniversite Stratejisinin Ayırıcı Hatları” başlıklı bildirisinde “piyasacılık, gericilik ve özerklik” noktalarını vurguladı. Prof. Dr. Ali Gökmen, “Üniversitenin Tüm Bileşenlerinin Birliği”, Yrd. Doç. Dr. Zeynep Güler “Alternatif Akademi Anlayışlarına Bir Örnek: Nazım Hikmet Akademisi” başlıklı bildiriler sundular.

Son günün sözlü bildiriler bölümünde özellikle İstanbul Üniversitesi Arş. Gör. Cemil Ozansü'nün “Anti 50/d Kampanyalarının İçinde Bulunduğu Son Durum” başlıklı bildirisi ilgi topladı. Daha sonra Kurultay'ın Sonuç Bildirgesinin hazırlanmasına geçildi. Bildirgenin Üniversite Dernekleri Platformu'nun görüş ve onayına sunulması kabul edildi.

Son konuşmayı ÜKD Başkanı Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu yaptı. “Üniversitenin Metalaştırılması” başlıklı bildirisinde söz konusu sürecin hedefleri, gelişimi ve sonuçlarını analize tâbi tuttu.

TÜRKİYE, ÜNİVERSİTELER VE ÜNİVERSİTEMİZE DAİR

Prof. Dr. M. Tuba Ongun

Bu satırları yazarken, ülke toz-duman içinde bir genel seçime doğru yol alıyor. Halkın fazla ilgi göstermediği, ancak gerilimi yüksek bir seçim kampanyası yaşanıyor. Kaset skandalları, şantajlar ve bitmeyen şiddet eylemleri, kampanyaya damgasını vuruyor. Hemen herkes gibi benim de elimden, daha sakin, daha olgun ve daha normal bir havanın ülkemize egemen olmasını dilemekten öte bir şey gelmiyor.

Türkiye: İleri Demokrasiye mi? Büyük Kaos'a mı?

Kirli siyaset oyunları ve zaman zaman insana usanç veren seçim nutuklarının altında ise bütün çıplaklığıyla görünen bir sosyal gerçek var: Toplumu tutsak alan ayrışma ve kutuplaşma! Evet toplumumuz, etnik, dinsel-mezhepsel ve kültürel zeminlerde giderek derinleşen fay hatlarıyla bölünüyor ve parçalanıyor. Her şey; örneğin, sıcak para bağımlısı ekonomi, büyüyen cari açık, yüksek işsizlik ve artmaya aday finansal kırılmalıklar dahi, söz konusu ayrışma ve kutuplaşma olgusu yanında önemsiz kalıyor. Çünkü fay hatlarının derinleşmesi sonucunda toplum yön duygusunu kaybediyor. Yön duygusunu kaybeden toplumların ise, özellikle yaşadığımız coğrafyada, etkisizleşmeye, zayıflamaya, egemenliğini kaybetmeye ve büyük küresel güçlerin uydusu haline gelmeye mahkûm olduğunu düşünüyorum.

Ülkemizde gidişatın 12 Eylül 2010 tarihindeki Anayasa Referandumundan sonra ne yönde ilerlediği sorusuna yanıt arıyorum. Bu soruya daha birkaç ay önce “İleri Demokrasi” yönünde yanıtını verenlerin sayısının ne kadar azaldığını da ibretle görüyorum. Gelişmeler, “ileri demokrasi” yönünde olsa, topluma barış, huzur ve güvenin giderek egemen olması gerekmez miydi? Oysa giderek güçlenen bir kaotik ortama sürüklenmiyor muyuz? Ülkenin ve rejimin geleceğine ilişkin kaygılar azalmak bir yana, artmıyor mu?

“İleri Demokrasi”: Her Eve Lâzım, Üniversitelere de!

İktidar, Başbakan'ın referandum sonrasında ilan ettiği gibi genel seçimler ertesinde gündeminin ön sırasına Yükseköğretim Kanunu değişikliğini almış bulunuyor. Oysa Üniversitemizde bu konu, öğretim elemanlarımızın çoğunun ilgi alanına henüz girebilmiş değil! Günlük mesleki yaşamın ağır yükü, bu ilgisizliğin bir nedeni. Ancak söz konusu ilgisizliğin başka bir nedeni de var ve belki de bu daha geçerli: 2547 Sayılı Yasanın yaklaşık 30 yıldır süregelen hükümlerinin pekiştirdiği YÖK Sistemi'nin ebediliğine olan inanç!

Ne var ki, olguların mantığı birçok meslektaşımızın bu inancı ile çelişiyor, çünkü YÖK 2011 yılında kolları sıvadı ve "Ortak Akıl Platformu" adını verdiği çalışma grubu, yükseköğretimin yeniden yapılandırılmasını, önce bir Rektörler Toplantısında tartışmaya açtı. Ardından 6 Nisan 2011'de Gebze-Tübitak Toplantısı geldi. YÖK Başkan Vekili Prof. Dr. Yekta Saraç'ın yönettiği toplantıda, "şeffaf ve katılımcı" bir anlayış içinde yeni bir yükseköğretim modelinin geliştirilmeye çalışıldığı ifade edildi.

Gerçekte "İleri Demokrasi" hedefinin ayrılmaz bir parçası olarak sunulmak istenen modelin geçmişi, YÖK'ün 2006 yılında yayımladığı Stratejik Rapora ve Bologna Sürecinin kabulüne uzanmaktadır.

İleride bu konuya ilişkin görüş ve tartışmalara daha geniş boyutlarda yer vereceğiz. Ancak yeni yükseköğretim modelinin ana hatları ortaya çıkmış bulunuyor. Bunlar özetle şu başlıklar altında toplanabilir:

- Performans ölçümü, performansa dayalı eğitim sistemi, bu amaçla Devlet Personel Kanunu'nun değiştirilmesi, performansa dayalı sözleşmelerin konması
- Yetkili rektör yerine yetkili kurullar modelinin getirilmesi, rektörün yetkilerinin azaltılması
- Devlet Üniversitelerinin de bir tür mütevelli heyet tarafından yönetilmesi ve STK'ların yönetimde temsili, belediye başkanları ile diğer yerel yetkililerin mütevelli heyetlerinde yer alması
- Kalite-güvence sisteminin oluşturulması ve Ar-Ge fonlarının geliştirilmesi
- Üniversitelerin yerel toplumsal gelişmeye önderlik edebilmesi ve istihdam yaratılmasına önayak olması
- Adem-i merkezîyetçiliğinin güçlendirilmesi
- Yabancı üniversiteler ile şirket üniversitelerinin kurulabilmesi

YÖK çevrelerinde, yetkileri kısılan rektörün seçimle belirlenmesi, en çok oy alanın rektör olarak atanması, aday tek başına çoğunluk oylarını alamamışsa, ikinci tura gidilip en yüksek oyu alanın atanması, savunulan bir görüş. Ancak, rektörün mütevelli heyetlerince belirlenmesi görüşü de dillendiriliyor.

AKP İktidarının devamı durumunda, Yasa Taslağı'nın nasıl biçimleneceğini göreceğiz. Yeni Yükseköğretim Modeli, yükseköğretimi "piyasacı" ayaklara dayandırmayı, büyük sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda yapılandırmayı amaçlarken, "adem-i merkeziyetçilik", "şeffaflık" ve "katılımcılık" vurgularıyla liberallerin ve bu arada akademik camianın da bir kesiminin desteğini alabilir. Bunun nedeni, 30 yıllık aşırı merkeziyetçi ve otoriter YÖK sistemi ile üniversitelerde "devlet benim" diyebilen rektörlerin egemen kılmaya çalıştığı biat kültürü, keyfilik ve önlenemeyen siyasal kadrolaşma gibi uygulamaların yarattığı bıkkınlık ve öfkede aranmalıdır.

Kurumsallaşma ve Siyasallaşma İkileminde Üniversitemiz

Üniversitemizde, mevcut yönetimin göreve başladığı tarihten (6 Ağustos 2008), 2010 sonbaharına uzanan zaman diliminde gerçekleştirilen icraat, Kasım 2010 tarihli, Cilt: 8 Sayı:2 no.lu Akademik Bülten'de kapsamlı bir biçimde ele alınmış ve eleştirilmiştir. Söz konusu Bülten'de özellikle Akademik Yükseltme ve Atanma Kriterleri Yönergesinin yürürlüğe konmamasının, bir yandan yönetimce kadrolaşma fırsatı olarak değerlendirilmesi, diğer yandan bu uygulamayla liyakatsizliğe prim verilmesi gerçeği üzerinde yoğunlaşmıştır. Vurgulanan diğer eleştiriler arasında "kadro gaspları", "hak mağduriyetleri", "idari baskılar", "disiplin soruşturmaları-cezaları" önemli bir yer tutmaktaydı.

Burada, o yazının yayımından bu yana geçen 7 ay içinde nelerin değiştiği üzerinde özetle duracağım. Ancak öncelikle yaşanan sorunların kökenleri konusuna eğilmek istiyorum.

Kanaatimce Üniversitemizin yıllardır içinde bocaladığı sorunların kökeninde "erken" siyasallaşma ve bunun bir sonucu olan kurumsallaşamama gerçeği yatmaktadır. Bir bilim ve eğitim kurumu olarak üniversiteler kurumsal kimliğe şiddetle muhtaçtır. Kurumsallaşmanın olmadığı yerde bilimsel düşüncenin olmazsa olmazı olan eleştirel akılçılık ve bilimsel

kuşkuculuk gelişemez, orada bilimsel araştırmanın gereksindiği akademik ortam oluşamaz, bilimsel bilgi üretimi yapılamaz, eğitim-öğretimde düzey kaybının önüne geçilemez.

Bir üniversitenin kurumsal kimlik kazanabilmesi için öncelikle yönetimin icraatını, yasa ve yönetmelikler doğrultusunda yürütmesi gerekir. Örneğin, kurumsallaşmış bir üniversitede, bir öğretim üyesi Rektörlük aleyhine açtığı bir idari davayı kazanmışsa ve mahkeme, yargılama giderlerinin Rektörlük tarafından ödenmesini karara bağlamışsa, Rektörlük söz konusu ödemeyi yapmakla yükümlüdür. Karardan hoşlanmadığı için ödemeyi yapmaktan imtina edemez. Üniversitenin icra takibine uğramasına, hacizlik olmasına meydan veremez.

Kanun egemenliği, kurumsallaşmanın gerekli koşuludur, ancak yeterli koşulu değildir. Çünkü üniversiteler herhangi bir devlet kurumuna, örneğin Tapu Dairelerine benzemez. O nedenle kanun hâkimiyeti yetmez; hukukun üstünlüğünün gözetilmesi gerekir. Hukukun üstünlüğü, yasal düzenlemelerin hukukun ana ilkelerine ve kamu vicdanına aykırı olmamasını öngörür.

Hiç kuşkusuz bir öğretim kurumunu, üniversite yapan ana öğelerden biri de akademik ölçütler (kriterler) ile akademik gelenek ve teamüllere bağlılıktır. Aksi yönde tutum ve davranışlar, vicdanları yaralar, hakkaniyet duygusuna inancı zedeler. Öğretim elemanlarında motivasyon kaybı yaratır. Bilimsel çalışma ortamının ve eğitim-öğretimin gelişmesini engeller. Siyasal tercihler üzerinde biçimlenen ayrımcılık kurumsal değerlerin güçlenmesine izin vermez.

Mağduriyetler ve Ayrımcılık Son Bulmalıdır

Akademik Bülten'in Kasım 2010 tarihli sayısında vurgulanan, atama-yükseltmelerdeki kritersizlik, Üniversitemizin kurumsallaşması açısından talihsiz bir geri adım olmuştur. Eylül 2008'de Prestij Kadroları adı altında verilen ilânın en acı sonucu ise, öğretim üyelerinin önemli bir bölümünün ötekileştirilmesidir. Unvanlı doçentlerle, profesörlüğü hak eden öğretim üyelerinden bir bölümüne kadro verilmemesi ise hiçbir gerekçeyle haklı çıkartılamaz. Bu tutumun “ideolojik-siyasi” husumetle bile bağlantılı olmadığını anlayabilmek için Üniversitemizi biraz olsun tanımak yeterlidir. Bu ayrımcı anlayışın temelinde yatan “bizi destekleyen-desteklemeyen” zihniyetinden başka ne olabilir?

2011 yılı yaklaşırken Rektörlüğün, kadrolar konusundaki katı tutumunu terk etmeye başladığını gözledik. Akademik liyakati ön plana alan bu tutum değişikliği, içinde bulunduğumuz yıla da yansdı. Ancak hâlâ kadro verilmemesi nedeniyle maddi ve manevi yönden mağdur edilen öğretim üyeleri olduğunu biliyoruz. Dileğimiz onların mağduriyetlerinin de bir an önce son bulmasıdır. Yardımcı doçent kadroları ise görüldüğü kadarıyla henüz bu liyakat yaklaşımından nasibini alamamıştır.

2008-2009 yıllarında büyük bir hışım ve aceleyle açılan disiplin soruşturmalarının bazıları, daha baştan hukuki usul hatalarıyla maluldü ve bir kısmı YÖK'ten, bir kısmı da yargıdan geri döndü. Soruşturulan ve ceza alanlar, yorgun yargı sisteminde çektikleriyle kaldılar. Bütün bu sıkıntıların temelinde, eski alışkanlıklar ve üniversitemizin kuruluş yıllarına uzanan "siyasallaşma" hastalığı yatmaktadır. Oysa bugün, dünden ve geçmişten çok farklıdır. Bugün kurumsallaşamamamızın bedeli, ülkemiz ve Üniversitemiz açısından çok daha yüksek olacaktır. Yaşadığımız ortamda öğretim elemanlarının, haksız uygulamalar sonucu uğradıkları mağduriyetleri, geçmişte olduğu gibi hoşgörü ile kabullenmeyecekleri de göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir.

Bütün bu hususları göz önüne aldığımızda, iyimser olmak zorundayız diyorum. Zaten başka bir şansımız da yok! Ancak başarının yolu, onurlu ve cesur bir duruş olarak birlik olmaktan geçiyor.

Gerçekleri, Anabilim Dalı Kurulu, Bölüm Kurulu, Fakülte Kurulu, Fakülte Yönetim Kurulu, Enstitü Kurulu, Enstitü Yönetim Kurulu, hatta Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu'nda cesaretle seslendirelim. Haksızlıkların ve yanlışların karşısında olalım. Kurumumuzun geleceği, öncelikle bizim kararlı ve onurlu bir tutum almamıza bağlıdır. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.

GAZİ TIP: SORUNLAR YUMAĞI

Gazi Tıp'ın öğretim elemanları ve diğer çalışanları, 2011 yılının kendilerini böylesine zor bir çalışma ortamına sürükleyeceğini herhalde akıllarından bile geçirmiyorlardı. Ne var ki, akla gelmeyen başa geldi! Hem de fazlasıyla!

Önce sağlık çalışanlarını sokaklara döken Tam Gün Yasası ve Performans Sistemi, ardından Gazi Tıp Dekanlığı ile Gazi Hastanesi Yönetimi bünyesinde baş gösteren bitmez tükenmez çatışmalar, kargaşa ve gerginliği arttırırken, huzursuzluk ve mağduriyetleri de üst düzeye çıkarttı.

Gazi Tıp'ta Kaos ve Yetki Karmaşası

Gazi Tıp'ta, geçmişi en az iki yıl öncesine uzanan Yönetim içi anlaşmazlıklar, zaman içinde sertleşen tartışmalara ve restleşmelere dönüştü. Bu sayfaları kişiler ve olayların ayrıntılı bir tasviri ve yorumuyla doldurmayı gereksiz ve yanlış buluyoruz. Ancak bazı noktaların özellikle Tıp Fakültesi öğretim üyelerince irdelenmesinde de yarar olduğunu düşünüyoruz. Aşağıda soruların, Tıp Fakültesi öğretim üyelerince yanıtlanmaya çalışılması bu açıdan anlamlı bir başlangıç oluşturabilir:

- Prof. Dr. Peyami Cinaz'ın, Rektör tarafından 6 Ağustos 2008 tarihinde **hem** Dekanlık **hem de** Başhekimlik görevine atanmasının nedeni neydi?
- Resmi adı Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi olan Hastane'ye Rektörün Müdür atadığı kişi, aynı Rektörün birinci görev döneminde, Prof. Cinaz Başhekimken, Hastane Müdürü değil miydi? O tarihlerde Başhekim olan Prof. Cinaz'la aynı ekip içinde çalışmamış mıydı? Dolayısıyla bu atanmanın Prof. Cinaz için bir sürpriz oluşturduğu söylenebilir mi?
- Yönetim görevinin 'eski dostlar' tarafından devralınmasından kısa bir süre sonra; bir yanda Dekan – Başhekim, diğer yanda ise Hastane Müdürü'nün başında bulunduğu ekipler arasında baş gösteren uyuşmazlık bir doku uyuşmazlığı mıdır? Böyle bir olasılık söz konusu olabilir mi? Olamazsa bu uyuşmazlığın nedenleri nelerdir?

Hiç kuşkusuz soruların sayısı arttırılabilir. Biz şimdilik bu noktada kalalım ve 2011 yılında olanlara bakalım.

Daha önce Hastane Müdürü hakkında inceleme başlatmış olan Dekan, Ocak 2011’de Müdürün bazı yetkilerini elinden aldı. Ancak bu tasarrufu akim kaldı, zira Rektör, diğer Merkez Müdürleri gibi Hastane Müdürü’nün de kendisine bağlı olduğunu ve Müdürün yetkilerinin Prof. Cinaz tarafından geri alınamayacağını bir yazıyla bildirdi. Bunun arkasından Dekan’ın öğretim üyelerine, yetki çatışması ve yönetimde iki başlılıktan yakındığı “dramatik” toplantı ve Başhekimlik’ten istifası geldi. Rektör de bir başka öğretim üyesini başhekim olarak atadı.

Yetki Karmaşası Döner Sermaye’den Yapılacak Ek Ödemeleri Etkiliyor mu?

Yönetimde iki başlılık ya da ‘dikotomi’ bir kurumun başarısını olumsuz etkileyen faktörlerin başında gelir. Hele söz konusu Kurum, 400 dolayında öğretim üyesi, yüzlerce çalışanı ve 1000 yataklı Hastanesiyle bir Tıp Fakültesi ise!

Yukarıdaki tespitleri gündeme getiren gelişmeler 18 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan YÖK Yönetmeliği’nin Gazi Tıp’ta uygulanmasına dayanmaktadır. Adı geçen Yönetmeliğin uzun adı “Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik”dir.

Yönetmeliğe göre öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödeme miktarı, dönem ek ödeme katsayısının, bireysel net katkı puanıyla çarpılması suretiyle bulunur. Dönem ek ödeme katsayısı, ilgili dönemde tespit edilen ve 1 puanı ücrete dönüştürmek için kullanılan katsayıdır. Dağıtımı öngörülen miktar / Bireysel net katkı payı formülüyle bulunur. Bireysel net katkı puanı ise,

$A + [(B_1 + B_2 + C + D) \times KK] + E$ formülüyle bulunur.

Burada **A**: Birim ortalaması \times kadro / görev unvan katsayısı \times aktif çalışılan gün sayısıdır. **B₁** mesai içi, **B₂** mesai dışı kurum içi bireysel gelir getirici faaliyet puanıdır. **C**; YÖK tarafından hazırlanan Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetvelindeki puanlar toplamıdır. **D**, döner sermaye kapsamı dışındaki bilimsel faaliyetler için YÖK tarafından hazırlanan cetveldeki puanları içerir. **KK**, kalibrasyon katsayısı olup A puanına, (B+C+D) katkı oranını belirlemek üzere Yönetim Kurulunca saptanacak katsayıyı ifade eder. **E**=diğer faaliyetler toplamıdır. Yönetim Kurullarınca (Fakülte) tanımlanır, komisyon üyelikleri, riskli birimlerde çalışma vb. dikkate alınarak bir yüzdelik değer saptanması ve bireysel A puanıyla çarpımıyla elde edilir.

Gazi Tıp Öğretim Üyelerince de bilinmesi gereken yukarıdaki Yönetmelik hükümlerini özetlemek muhtemelen pek de gerekli değildi! Ancak böyle yapmamızın ana nedeni uygulamada yukarıdaki yöntemlerin doğru, eksiksiz ve adil bir biçimde hesaplanmamasından doğan ve şikayetlere neden olan sorunlardır. İşte bu sorunların bazıları:

- Ana esasları YÖK Yönergesinde belirlenmiş olan Ek Ödeme dağıtımında, puanlama Tıp Fakültelerine bırakılmış, bu amaçla Gazi Tıp'ta bir "Akademik Performans İzleme ve Değerlendirme" birimi kurulmuştur. Ancak iddia, puanlama işleminin Başhekimlik tarafından yapıldığı ve adı geçen birimin devre dışı bırakıldığıdır.
- Öğretim üyelerinin dilekçelerine yansıyan bir mağduriyet, ödeme hak edişlerinde C (Eğitim) ve D (Bilimsel Faaliyetler) puanlarının bazen kullanılmadığı, bazen de Dekanlıkça belirlenmiş puanlardan farklı olduğu yönündedir.
- Mevcut dağıtım sistemi, bireysel mesleki faaliyetleri temel almaktadır, akademik birimlerin gereklerini temsil etmemektedir. Gerçekte 'iş'lerin yapılabilmesi çoğu kez eğitimden – hekimlik uygulamasına uzanan, uzun bir süreci kapsar. Dolayısıyla sürece birçok unsur katkıda bulunur. Bu unsurlar arasında sağlanan uzlaşa temelinde, kazançların paylaşımına gidilmesi doğru olacaktır.
- Temel tıp anabilim dalları başta olmak üzere, Farmakoloji ve Halk Sağlığını da kapsayan birçok anabilim dalında ek ödemeler, geçmişte baz kabul edilen döner sermaye ödemelerinin de altında kalmıştır.
- Öğretim üyeleri, YÖK'ün yönetmeliğinde ismi geçen "kalite verimlilik" ve "kalibrasyon" Katsayılarının hangi ilkelere göre, hangi akademik birimlere veya kişilere uygulandığı konusunda kendini bilgisiz hissetmektedir.
- Eğitim (E) faaliyetleri kapsamına eğitimle ilgili tüm komisyonlarla kurullarda gerçekleştirilen çalışmaların girmesi gerekirken, şikayetler bunun uygulanmadığına işaret etmektedir.
- Her öğretim üyesi, hak ettiği aylık puanları ayrıntılarıyla bilmek istemektedir. Çünkü ancak bu takdirde, ödemelerin hesaplanmasında kullanılan katsayıları, bunların uygulanma biçimini ve eline geçenlerin hangi hizmetlerin karşılığı olduğunu anlayabilir.

Yukarıda yer alan sorunlar kuşkusuz arttırılabilir. Çözüm ise öncelikle Yönetimde birlik, çalışmada uyum anlayışının egemen olmasından geçer. Açıklık, saydamlık, süreklilik ve tutarlılık, hakkaniyetin sağlanmasının ön koşullarıdır.

PEDAGOJİK FORMASYON SERTİFİKA PROGRAMI

Doç. Dr. Kemal İnal

Öğretmenlik mesleği, örgün eğitimde kazanılması gereken kimi nitelikleri gerektirir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde şöyle yazar: “Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır”. Bu ifadeyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır (http://aydin.egitimsen.org.tr/icerik.php?yazi_id=3420). Fakat bütün hüküm ve uygulamalara karşın günümüzde pedagojik formasyon kaynaklı sorunlar başta olmak üzere öğretmen yetiştirme ciddi bir bunalım yaşamaktadır. Alınan tüm önlemlere rağmen kaliteli öğretmen yetiştirme işinin nasıl olacağı hala bilinmemekte; bununla bağlantılı olarak pedagojik formasyon konusu da hep tartışılmaktadır. Pedagojik formasyonun süresi, verilen formasyon eğitiminin kalitesi, bu program için öğretmen adaylarından alınan çok yüksek ücretler, formasyon programı içinde yer alan okulda uygulamaların içerikten ziyade biçimsel olması, isteyen her adayın pedagojik formasyon alamaması, formasyon kayıtlarında adaylardan belli bir not ortalamasının istenmesi gibi birçok sorun vardır. Bu sorunlu noktaya nasıl gelindi?

Öğretmen yetiştirme

Cumhuriyet döneminde, 1920'lerin başlarında ülkeye davet edilen ünlü ABD'li eğitim filozofu John Dewey, yazdığı iki ayrı raporda öğretmen yetiştirme işine önem verilmesi gerektiğini bildirmişti. Bunu İsmail Hakkı Tonguç da belirtmişti. Nitekim öyle de yapılmaya çalışıldı. 1930'lar ve 1940'larda öğretmen yetiştiren okullara önem verildi. Bu çerçevede ana ve ilkokul öğretmenleri, Köy Enstitüleri ve İlköğretmen Okullarında yetiştirilmeye çalışıldı. Bu okullardan yetiştirilen öğretmenler, uygulamalı, demokratik ve bilimsel bir pedagojik formasyon aldıkları için kaliteli bir öğretmen olarak alana çıkar ve eğitim verirdi. Çok yönlü öğretmen yetiştirme işi o dönemlerde kısa sürede meyvesini vermiş ve kalkınmada pedagojik formasyonun katkısı anlaşılıyordu. Fakat bu düzen 1950'lerden itibaren bozulmaya başlamış ve Menderes hükümetleri başta Köy Enstitüleri olmak üzere yeterli pedagojik formasyon veren eğitim kurumlarını kapatmış, içeriği bilimselleştireceğine, gericileştirmişti.

1970'lerde MC (Milliyetçi Cephe) hükümetleri ile pedagojik formasyon işi iyice sorunlar yumağına dönüşmüştür. Bu dönemde orta dereceli okullara öğretmen olmak için üç yıllık Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretim Kurumlarını bitirmek yeterliydi. Öğretmen olmak için ekstra bir pedagojik formasyona gerek duyulmazdı. Nitekim bu dönemde yetişen öğretmenlerin ciddi bir pedagojik kalite sorunu yaşadıkları hep dile getirilmiştir.

1980'li yıllarla birlikte dört yıllık Fen ve Edebiyat (ya da Fen-Edebiyat) Fakülteleri mezunlarına getirilen pedagojik formasyon zorunluluğu ile birlikte, ilk kez uzun yıllar sonra öğretmenlik mesleğine ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Daha sonra, 1990'ların ikinci yarısından itibaren öğretmen yetiştirme işi sadece Eğitim Fakültelerine bırakıldı ve ayrıca, ya da ekstra bir pedagojik formasyona gerek duymadan bu fakültelerden mezun olan öğretmen adayları mesleğin kalitesini biraz olsun artırdılar. Kalitenin yükseltilmesinde son zamanlarda getirilen bir lisansüstü uygulama da etkili olmuştu: Tezsiz yüksek lisans. Buna göre Eğitim Fakültesi dışındaki dört yıllık fakülte mezunlarına pedagojik formasyon kazandıran üç yarıyılık tezsiz yüksek lisans programı ile adaylar hem öğretmenlik için formasyon kazanacaklar, hem de yüksek lisans mezunu sayılacaklardı. Bir bakıma tezsiz yüksek lisans programını bitiren öğretmenler, lisansüstü eğitimleriyle öğretmenlik hayatına atılacaklardı ki bu, bazı Avrupa ülkelerinde uygulanan bir yöntemdi. Ancak daha sonra YÖK, tezsiz yüksek lisans programını kaldırdı ve bunun yerine pedagojik formasyon eğitimine 9 yeni ölçüt getirdi. Buna göre YÖK, başarılı öğrencilerin öğretmen adayı olması için de formasyon alacaklara not şartı koymuştu. Fakat tüm bunlara karşın pedagojik formasyon ile ilgili ciddi sorunlar vardır ve bu sorunlar sürmektedir. Ayrıca YÖK'ün getirdiği yeni ölçütler, bilhassa not ortalaması, öğrenciler tarafından yoğun biçimde eleştirilmiştir.

Pedagojik formasyonla ilgili genel sorunlar

Pedagojik formasyon, bir okulda eğitim-öğretim verebilmek için sahip olunması gereken eğitsel biçimlenmedir. Bu biçimlenme için öğretmen adayı çeşitli dersler alır ve bir okulda öğretmenlik uygulamasında bulunur. Bu uygulama, bir tür staj işlevi görür. Tanımı bu şekilde olan pedagojik formasyon sertifika programıyla ilgili çeşitli sorunlar aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

- 1) **Ücret:** Pedagojik formasyon programı hala paralıdır ve adaylardan 2500 lira istenmektedir. Bu parayı vermekte zorlanan çok sayıda aday vardır. Geçmiş yıllarda

bu ücret konusunda kafa karışıklığı, farklı tarifeler vardı. Böylece çoğu öğrenci, pedagojik formasyon için daha az ücret istenen üniversiteler aramaya başlamıştı. Fakat adaylar için asıl maddi külfet şudur: Eğer öğretmen adayının bulunduğu ildeki üniversite pedagojik formasyon sertifikası programı açamıyorsa, bu durumda aday başka bir ille gitmek zorundadır. Bu da haliyle birçok ekstra masraf demektir. Oysa bu program ücretsiz olmalı ve her üniversiteye bu programı açmak için gerekli imkanlar sağlanmalıdır. Her Eğitim Fakültesinin, öğretmen yetiştirme işlevinden dolayı pedagojik formasyon sertifika programı açma yetkisi olmalıdır.

- 2) **Süre:** Pedagojik formasyon programları oldukça kısa bir sürede, sıkıştırılmış paket programları içinde ve çok yoğun bir şekilde verilmektedir. Dolayısıyla öğrenciler, program içinde yer alan dersleri ne tam anlamıyla öğrenip içselleştirebilmekte, ne de doğru-düzgün, doyurucu bir mesleki uygulama (staj) yapabilmektedirler. Bir yıllık pedagojik formasyon programı, hem toplam sekiz dersi, hem de uygulamayı içerdiği için verilen yoğun program, öğrencilerin mesleki bilgi ve yeterliliklerini geliştirebilmelerini engellemektedir.
- 3) **Mesleki uygulama:** Öğrenciler, pedagojik formasyon içinde, programı satın aldığı fakültenin belirlediği ilk veya orta öğretim okullarında mesleki uygulama yapmak zorundadırlar. Ancak bu mesleki uygulamanın, daha çok okullardaki kırtasiye işleriyle (dosya hazırlama, çeşitli çizelgelerle uğraşma, bol bol ders dinleme vs.) geçtiği bilinmektedir. Öğretmen adayları için asıl olması gereken, daha az ders dinleyip daha çok ders anlatmak, laboratuvar, bilgisayar odası gibi uygulama ortamlarında daha fazla bulunup deneyim sahibi olmaktır. Oysa çoğu zaman adaylar, uygulama yaptıkları okullarda yönetici ve öğretmenler tarafından angarya işlerine tabi tutulabilmekte veya okuldaki yönetim ve öğretmenler tarafından ilgiyle karşılanmayabilmektedir. Uygulama yapılan okullar, çoğu zaman öğrencilerinin sınav programları nedeniyle uygulama programına öğrencilerinin rutinlerini engellediği gerekçesiyle soğuk bakabilmektedirler. Kimi okul yönetimleri de formasyon programı alan öğretmen adaylarına ilgisiz davranabilmekte, hatta onları engelleyebilmektedirler.
- 4) **Kontenjan:** En son toplam 45 kamu üniversitesi, pedagojik formasyon programı açmıştı. Bu üniversitelerden bir kısmının, diğerlerine göre daha eski ve büyük olanların (YTÜ, Dokuz Eylül, Gazi, Ege, İstanbul, Marmara, Sakarya, Selçuk) kontenjanları 500 iken, diğerlerinin 250'dir. Haliyle bu kontenjanlar yetmemektedir. YÖK formasyon eğitimi ölçütlerini karşılayamayan üniversitelere pedagojik formasyon programı açma izni vermemektedir. Buradaki amacın daha kaliteli

öğretmen adayları yetiştirmek olduğu belirtilmektedir. Pedagojik formasyon programı açabilmek için söz konusu üniversitede Eğitim Fakültesi ve onun içinde eğitim bilimleri bölümünün yanı sıra, nitelikli öğretim üyesi kadrosu bulunması şartı getirilmiştir. Fakat öğretim üyelerinin niteliğinin nasıl ölçüldüğü de bir muammadır. Kontenjanların artırılması gerekir. Elbette bu programı alanların öğretmen olarak ataması da yapılmalıdır. Öğretmen adaylarına bu güvence verilmelidir. Zira onca fakülte eğitimi ve formasyon için harcanan çabalar boşa gidebilmektedir.

- 5) **İstihdam:** Dört yıllık fakülte bitiren öğrenciler, öğretmen olmak için paralı pedagojik formasyon aldıkları halde, hatta KPSS sınavını geçip gerekli notu almalarına karşın yeni bir sorunla, kadro sorunuyla karşılaşmış uzun yıllar atanamayabilmektedir.
- 6) **Öğretimin yeterliliği:** Çoğu üniversitenin açtığı pedagojik formasyon programının yeterliliği tartışma konusudur. Programda yer alan derslerin-ki bu derslerin hangileri ve içeriğinde neler olacağını merkezden YÖK belirlemektedir- yeterli bir şekilde verilmediği; dolayısıyla bu programın öğretim üyelerinin büyük bir kesimi için sadece bir para kaynağı olduğu ileri sürülmektedir.
- 7) **Öğrenci:** YÖK aldığı kararla öğrencinin Fen-Edebiyat veya başka bir fakültede okurken formasyon eğitimi de alabileceğini, ancak formasyon eğitiminin 5. yarıyılında başlayacağını ve 2 yıla (dört yarıyla) yayılarak verileceğini belirlemiştir. Ancak iyi bilinmektedir ki, öğrencinin asıl fakültesi ile pedagojik formasyon, birlikte ve verimli devam etmemektedir. Dolayısıyla, pedagojik formasyonun verimli verilebilmesi ve kaliteli bir öğretmen eğitimi için mezuniyet sonrası beklenmelidir. Mezun öğrencilerin de pedagojik formasyon sertifikası alabilmeleri için 2 yarıyılıda programı başarıyla bitirebilmeleri gerekmektedir.
- 8) **Merkeziyetçilik:** Bir üniversitenin pedagojik formasyon açma yetkisi sadece YÖK'ün elindedir. YÖK, o üniversitenin Eğitim Fakültesinin durumuna, öğretim üyelerinin kalitesine, kontenjan sayısına bakarak karar vermektedir. Haliyle YÖK'ün merkeziyetçi eğilimi, programın müfredatını da belirlemektedir. Dolayısıyla bu tür uygulama, üniversite özerkliğini ciddi şekilde zedelemektedir. Oysa üniversitelere kendi inisiyatifleri doğrultusunda pedagojik formasyon programı açma özerkliği tanınmalıdır.

Pedagojik Formasyon Sertifika Programını kim almalıdır?

Bu sorun, epeydir tartışma konusudur. 1990'lı yılların başlarında, ilgili-ilgisiz birçok alan ve fakülteden mezun olanlar alelacele öğretmen yapılmıştı. Oysa öğretmenlik bir meslektir ve bu

meslek de ilgili fakültede verilen bir eğitim programını, haliyle pedagojik formasyon almayı gerektirir. Tüm tartışmaların odağında her zaman YÖK yer almıştır; zira YÖK, her zamanki gibi merkezîyetçi tutumu, merkezden karar verme tavrı ile sorunları çözebileceğini düşünmeye devam etmektedir. YÖK, en son aldığı bir kararla Fen-Edebiyat Fakültelerine öğretmenlik için pedagojik formasyon sertifika programı alabilme hakkı tanımıştı. Buna göre Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri 3. sınıftan başlayarak lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon alabileceklerdi. Ancak bu karar, Eğitim Sen'in 2010'da açtığı dava ile Danıştay tarafından durdurulmuştu. YÖK'ün kararının yürütmesini durduran Danıştay, gerekçesinde, sırf öğretmen yetiştirmek için kurulmuş olan Eğitim Fakültelerinin, öğretmen yetiştirmek için kurulmamış olan Fen-Edebiyat Fakülteleri ile aynı statüye konulduğunu, eşitlendiğini belirterek bunun kabul edilemez olduğuna hükmetmişti. Öte yandan Danıştay, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin 5 yılda öğrenim görürken Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin 4 yılda eğitim görerek öğretmen olması durumunun eşitlik ilkesine aykırı olduğu kararını vermişti. Bu kararlar artık Fen-Edebiyat Fakülteleri ve İlahiyat Fakülteleri öğrencileri lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon sertifika programı alamayacaklardı.

Danıştay'ın bu kararı almasını sağlayan Eğitim Sen'in 2010'daki basın açıklaması şöyleydi:

“Sendikamız Eğitim Sen'in, öğretmenlik mesleğinin uzmanlık gerektiren niteliklerini görmezden gelerek Eğitim Fakülteleri'ni işlevsizleştirmeyi amaçlayan YÖK Genel Kurulu kararına karşı açtığı yürütmeyi durdurma istemli dava Danıştay Sekizinci Dairesi'nde görüşülmüş ve ilgili daire, yürütmeyi durdurma talebimizi oybirliği ile kabul etmiştir.

Bilindiği üzere YÖK, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yüksek lisans yoluyla formasyon verilmesi uygulaması yerine, formasyonun lisans düzeyinde verilmesi yönünde yeni bir karar almıştı. YÖK'ün aldığı karara göre 2009-2010 öğretim yılından itibaren İstanbul, Marmara, Atatürk ve Uludağ üniversitelerinin Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinde lisans öğretimi sırasında pedagojik formasyon derslerinin verilmesi planlanmıştı.

Kararın ardından Eğitim Sen olarak ısrarla ifade etmiştik: öğretmenlik mesleği örgün eğitimle kazanılması gereken kimi nitelikler gerektirmektedir. Arka arkaya gelen bu düzenlemelerle öğretmenlik mesleği sıradan bir meslek haline getirilmektedir. Bu karar, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda 43. maddede tanımlanan öğretmenlik mesleği ile de çelişkiler barındırmaktadır. Zira ilgili maddede; "Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir."

ifadesi yer almakta ve "öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır" ifadeleriyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır.

Oysa YÖK Genel Kurulu kararı, Milli Eğitim Bakanlığını devre dışı bırakarak Eğitim Fakülteleri ortaöğretim alan öğretmenlikleri ile Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin eşdeğer sayılmasına kapı açarak 2547 Sayılı kanuna aykırılık oluşturmuştur. Öyle ki, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin herhangi bir bölümünü bitirenlere öğretmen olma olanağının tanınmasının, öğretmenliğin bir uzmanlık mesleği olma özelliğini ortadan kaldıracığı ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu açıktır. Nitekim sendikamız tarafından açılan yürütmeyi durdurma istemli davanın dilekçesinde de bu gerekçeler belirtilmiş ve Danıştay ilgili dairesi tarafından bu gerekçeler haklı bulunarak yürütme durdurulmuştur. Bu kararla birlikte Fen-Edebiyat Fakültelerinde 4 yıllık lisans eğitimi sırasında pedagojik formasyon eğitimi alanlara öğretmen olarak atanma olanağının tanınmasından kaynaklı eşitsizlik giderilmiştir. Buradaki temel sorun, öğretmen yetiştirmek için kurulan Eğitim Fakültelerinde 5 yıl boyunca ortaöğretim alan öğretmenliği eğitimi alan kişilerle 4 yıllık Fen-Edebiyat Fakültelerinde okurken pedagojik formasyon eğitimi alan kişilerin aynı statüye getirilmeleri ve eşitsizlik yaratılmasıdır. Danıştay 8. Daire de gerekçeli kararında bu eşitsizliğin altını çizmiştir.

Yıllardır öğretmenlik mesleğini yaz-boz tahtasına çevirenlerin hukuksuzluğu ve plansızlığı öne çıkaran politikalarının bedelini ne öğretmenlerimiz ne de öğrencilerimiz ödemek zorundadır. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili yapılan bu eşitsiz düzenlemeler yoluyla umut tacirliği yapılması, yüz binlerce öğrenciyi mağdur etmekte ve ataması yapılmayan öğretmenlerin sayısının yüz binlerle ifade edildiği koşullarda, öğretmenlik mesleğinin daha da niteliksizleştirilmesi hedeflenmektedir. Buna karşın öğretmenlik, sadece formasyon derslerine dayalı olarak kazanılabilecek bir mesleki uzmanlık alanı değildir. Dolayısıyla öğretmen yetiştirme sisteminin eğitim fakültelerini işlevsizleştirme yoluyla yaz-boz tahtasına çevrilmesine neden olan bu kararların işsizler ordusunu genişletmekten ve eğitimi niteliksizleştirmekten başka anlamı bulunmamaktadır. Eğitim Sen, öğretmenlik mesleğinin günlük politikalarla değersizleştirilmesine ve hukuksuzluğun hakim kılınmasına karşı yürüttüğü sendikal ve hukuki mücadeleyi sürdürecektir ve eşitsizliklerin her platformda üzerine gitmeyi sürdürecektir.”

Bir örnek olay: Gazi Üniversitesinde pedagojik formasyon

Gazi Üniversitesinin pedagojik formasyon konusundaki “girişimci” tavrı, uzun zamandan bu yana ilgi çekmektedir ama çoğu zaman Gazi Üniversitesi, pedagojik formasyon programında yeterli kaliteyi sağlamadan öğrenci mezun ettiği için eleştirilmiştir. Bunda Gazi Üniversitesinde bu programı veren öğretim üyelerinin kalitesinden ziyade, programın yeterince kaliteli olarak verilmediğine ilişkin çeşitli eleştirel değerlendirmeler yapılmıştır. Yanı sıra eleştirilen bir başka nokta da, Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinin zaman zaman pedagojik formasyonla ilgili derslerine asistanlarını göndermeleridir.

Gazi Üniversitesi açtığı pedagojik formasyon programı için mezun öğrencilerinden 2011 yılı itibariyle 2050 TL, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden dönem ücreti olarak 450 TL almaktadır. Ücret de “katkı payı” adı altında ödenmektedir. Oysa Gazi Üniversitesi en azından kendi mezunlarından bir ücret almayabilir. Gazi Üniversitesinin çoğu öğrencisinin kırsal kökenli yoksul ailelere mensup olduğu bilindiğine göre, bu öğrencilere bu yönde pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.

Öte yandan adayın diploma notunun en az 4 üzerinden 2,5 veya 100 üzerinden 65 olması talep edilmektedir. Bu şartı yerine getirenlerden ön kayıt için de 50 TL istenmektedir. Para bir yana, diploma notu bir baraj işlevi görmekte ve örneğin diploma notu 64 olan bir aday bu programı alamamaktadır. Bu nedenle not engeli kaldırılmalı ve mezuniyet şartı yeterli görülmelidir. Fakat gerekli şartları yerine getiren çok sayıda aday başvuruda bulunduğu da elemenin nasıl yapıldığı bilinmektedir.

Çokça eleştirilen Pedagojik Formasyon Programında öğretmen adaylarına okutulan dersler şunlardır: *Eğitim Bilimine Giriş, Gelişim Psikolojisi, Öğrenme ve Öğretme Kuram ve Yaklaşımları, Program Geliştirme ve Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik, Öğretmenlik Uygulaması*. Yapılan eleştirilere göre bu derslerin arasında aşamalı ve birbirini tamamlayıcı mantıksal bir ilişki bulunmamaktadır. Bir de, programda Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi gibi derslerin neden olmadığı da tartışılabilir.

Yine derslerin hafta içi 17:30’dan sonra ve Cumartesi günleri yapılacağı söylenmektedir. Herhalde derslik sıkıntısından olsa gerek ama saat 17:00’dan sonra yapılan

dersler için öğretim üyelerine iki kat ücret ödendiği bilinmektedir. Bu ücret farkının karşılanması için yine öğrencilere yüklenilmektedir.

Sonuç

Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, bir uzmanlık alanıyla (öğretmenlik) ilgili, mesleğe hazırlık içeren ve yönelimi belli olan bir programdır. Dolayısıyla bu programın kural, ilke ve yapısı tam bir standarda kavuşturulmalıdır. YÖK, onca merkeziyetçi müdahalelerine karşın bu alana ilişkin bir standart getirememiştir. Örneğin, YÖK'ün formasyon almak için getirdiği ölçütlerden biri, öğrenci not ortalamasıdır. YÖK'e göre mezun bir öğrencinin bu programa kaydolabilmesi için not ortalamasının 2.50 (100 üzerinden 65) olması gerekir. Oysa bazı üniversitelerde 2.41=74 edebilmektedir. O halde not sisteminin farklılıkları nedeniyle başarı ölçütü net biçimde ortaya konulamadığı için haksız uygulamalar ortaya çıkmakta ve bu da Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

Fen-Edebiyat Fakültelerinin mezunlarının büyük bir istihdam sorunu olduğu bilinmektedir. Örneğin, Arkeoloji, Antropoloji, Sosyoloji mezunlarının alanlarıyla ilgili ciddi bir işsizlik sıkıntıları mevcuttur. Fakat öte yandan da, öğretmenlik mesleği, sadece belli bir alan bilgisinin ötesinde derin ve nitelikli bir formasyonu gerektirmektedir. Bir Kimya ya da Matematik veya Arkeoloji mezunundan sınıf öğretmeni ya da Sosyal Bilgiler öğretmeni yaratamazsınız. Bunun böyle olmayacağını yıllardır süren deneyimler bize yeterince kanıtlamaktadır. O halde, Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, öncelikle ücretsiz ve nitelikli hale getirilmeli ve sadece öğretmen yetiştiren fakültelere bir hak olarak tanınmalıdır.

FORMASYON EĞİTİMİNDE ÜNİVERSİTEMİZİN ÖDEDİĞİ ÜCRETLER DÜŞÜKTÜR!

Üniversitemizde Pedagojik Formasyon Programı'nda ders veren öğretim üyelerine ödenen ders ücreti, saat başına 22 TL olmuştur. Bu tutar, diğer üniversitelerin ödediği ders ücretleriyle karşılaştırıldığında çok düşüktür. Aynı program kapsamında ders veren öğretim üyelerine Ankara Üniversitesi'nde 70 TL, Uşak ve Erciyes Üniversitelerinde yaklaşık 80 TL ödenmiştir. Formasyon Eğitimi Programı başlarken Üniversitenin üst düzey yöneticilerinin vaadinin “öğretim üyesinin ders yükü 30 saati aşsa bile, geçerli ders ücretinin en az 3 katı ödeme yapılacağı” olduğu hatırlardan çıkmamıştır. Düşük ücret ödenmesinin haklı bir gerekçesi olamaz, çünkü öğrencilerden alınan katkı payı diğer üniversitelerde alınanın altında değildir.

Danıştay'ın 20.10.2010 tarihinde almış olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi 3. ve 4. sınıf öğrencilerini ilgilendiren yürütmeyi durdurma kararından sonra, bazı üniversiteler bu karar doğrultusunda hareket ederken, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün programı sürdürmeye devam etmesi de olayın bir başka yönünü meydana getirmektedir.

YENİ YILDA YÖK'TEN REKTÖRLÜĞE İNCELEME VE SORUŞTIRMALAR

YÖK Denetleme Kurulu, 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün bazı icraatlarına ilişkin incelemeler ve soruşturmalar başlattı. Söz konusu denetim işlemleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Ocak ayında Maliye Bakanlığı Maliye Teftiş Kurulu'nun 15.03.2010 tarihli Raporu doğrultusunda Döner Sermaye Saymanlığınca Eylül 2008'den başlayarak gerçekleştirilen ve 5793 Sayılı Yasaya aykırı bulunan katkı payı ödemeleri nedeniyle Rektör ve Üniversite Yönetim Kurulu'nun 09.10.2008 tarihinde görevli bulunan üyelerinin ifadelerine başvuruldu. Fazla ve usulsüz ödemelerin, Tıp Fakültesi Performans Değerlendirme Kurulu ile Karayolları Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Koordinatörlüğü birimlerinde görevli üniversite yöneticilerine yapıldığı ve Eylül 2008-Aralık 2009 arasındaki tutarın brüt 651.947,48 TL ve net 446.498,38 TL olduğu, YÖK Denetçilerinin incelemeye esas aldığı Maliye Teftiş Kurulu Raporunda ifade ediliyor.

YÖK'ün 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne karşı başlattığı diğer benzer işlemler, öğretim üyelerinin özellikle 2008 ve 2009 yıllarında Cumhuriyet Savcılığı'na yapmış olduğu suç duyurularına dayanıyor.

- Şubat ayında YÖK Denetçileri Rektörlüğe karşı yürütülen bir disiplin ve ceza soruşturması kapsamında Fen Edebiyat Fakültesinden bir profesörün ifadesine başvurdu. 2008 yılında Dekan Vekili iken usulsüzce görevden alınan bu profesör daha sonra iki ayrı disiplin soruşturması sonucunda aylıktan kesme cezalarına çarptırılmış, ancak her iki cezaya karşı YÖK'e yaptığı itirazları kabul edilmiş, ayrıca açtığı davaları da kazanmıştı. Rektörlük verdiği cezaların ikincisini ne tebliğ etmiş ne de uygulamış olduğundan yeni bir soruşturmanın öznesi olmuştur.

- Aynı Fakülteden bir doçentin, Rektör, Dekan ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü hakkında sayısı 10'a ulaşan suç duyuruları üzerine Nisan 2011'de inceleme başlatıldı.

İnceleme kapsamındaki konulardan biri, bildiri sunucusu olarak katılmak istediği bir uluslararası konferansa yolluksuz-yevmiyesiz izinli gitme talebinin reddedilmesi ve Dekanlığın aynı konferansa katılmak isteyen 7 öğretim üyesine yolluklu-yevmiyeli katılım izni vermesidir! (Bu arada Üniversitenin diğer fakültelerinden söz konusu konferansa 13 öğretim üyesinin aynı koşullarda gitme izni aldığıını belirtelim.)

Aynı doçentin suç duyurularından bir diğeri, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün, bir dersini usulsüz olarak programdan çıkartması ile ilgili!

Bu ve benzeri idari tasarruflarla, idari makamların, resmi evrakta sahtecilik (TCK, Md. 277) ve görevi kötüye kullanma (TCK, Md. 257) suçlarını işlediği öne sürülüyor.

- Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı'nın 2009 yılında yapmış olduğu suç duyuruları da YÖK Denetçilerinin Nisan 2011'deki bir başka inceleme konusunu oluşturdu. Bu bağlamda eski Dekanın ifadesine başvuruldu. Usulüne uygun oluşturulmuş bir yabancı dil jürisi sınavının Rektörlükçe iptali, ardından yetkisi bulunmayan Rektörlüğün yeni bir jüri oluşturarak daha önce başarısız sayılan yardımcı doçent adayını başarılı bulması ve adayı kadroya ataması incelenen hususlardan biriydi. Teknoloji Fakültesi'nin kurulmasından sonra, Teknik Eğitim ve Teknoloji Fakülteleri bütçelerinin ayrılmaması, özlük işlemlerinin yürütülmesinde iki ayrı tüzel kişiliğin mevcudiyetinin dikkate alınmaması inceleme kapsamına giren diğer konulardı.

Sonuçlanan Bazı Yargı Kararları

Üniversitemiz Rektörlüğü'ne karşı öğretim elemanları ve idari personel tarafından açılan davalar ve bunların sonuçlarının izlenebilmesi hayli zorlaşmış bulunuyor. Birçok davanın da temyiz aşamasında olduğu biliniyor. Bazı yargı kararlarının Rektörlükçe uygulanmaması ise tazminat davalarını doğurmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden bir profesörün, Hukuk Fakültesi'ndeki ders görevlendirmesinin Rektör tarafından iptal edilmesi üzerine açtığı idari davayı kazanmasına karşın Rektörlüğün yargı kararını uygulamama ısrarı, bir tazminat davasının açılması ve yargının davacı öğretim üyesine tazminat ödenmesini öngören bir karar almasıyla sonuçlanmıştır.

Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı da, Rektörlüğün kendisinden itâ yetkisini almasından sonra, Döner Sermaye'den eline geçen katkı paylarının ödenmesini durduran Rektörlüğe karşı açtığı davayı kazanarak 11 aylık birikmiş katkı payını alabilmiş bulunuyor.

Diğer taraftan geçtiğimiz aylarda 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "sürgün maddesi" olarak bilinen 13b-4 maddesi uyarınca Rektörlükçe başka birimlerde görevlendirilen iki öğretim üyesi de açtıkları davaları kazanarak eski görevlerinin başına döndüler. Söz konusu öğretim üyelerinden biri Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde görevli olup Gölbaşı Sağlık Meslek Yüksek Okulu'na gönderilen bir yardımcı doçent, diğeri ise Tıp Fakültesi'nde görevli olup, önce Çubuk'taki meslek yüksek okullarında ardından da Gölbaşı'ndaki eğitim birimlerinde görev yapmak zorunda bırakılan bir doçenttir.

AKADEMİK BÜLTEN

“AKADEMİK BÜLTEN”

Gazi Üniversitesi Öğretim Üyeleri Derneği Yayın Organıdır.

AKADEMİK BÜLTEN

Cilt :9

No: 2

Yıl: 2011 MAYIS

İÇİNDEKİLER

Editörün Notu

Dernek'ten Haberler

Türkiye, Üniversiteler ve Üniversitemize Dair

Gazi Tıp: Sorunlar Yumağı

Pedagojik Formasyon Sertifika Programı

Formasyon Eğitiminde Üniversitemizin Ödediğı Ücretler Düşüktür!

Yeni Yılda YÖK'ten Rektörlüğe İnceleme ve Soruşturmalar

EDİTÖR'ÜN NOTU

Akademik Bülten'in son sayısının yayımlanmasından bu yana yaklaşık 6 ay geçti. Bu süre içinde Dernek Genel Kurulu toplanarak (9 Aralık 2010) yeni yönetim ve denetim organlarını seçti. Yeni Yönetim Kurulu'nun kendi içinde görev dağılımını gerçekleştirmesi ve yasal formaliteleri yerine getirerek çalışmaya başlaması Ocak 2011'i buldu.

Bültenimizin bu sayısında, ilk sırayı Dernek'ten Haberlere ayrılan sayfalar alıyor. Bu sayfalarda Derneğimizin geçen 5 ay boyunca içinde yer aldığı tüm çalışmaları, çabaları ve etkinlikleri özetle aktarmaya çalışacağız.

Yayın anlayışımız, Üniversitemizin öğretim elemanlarını doğrudan ilgilendiren konulara öncelik vermek olacaktır. Çalıştığımız kurumda meydana gelen birçok gelişme, öğretim elemanlarımızca ya bilinmemekte ya da eksik veya yanlış bilinmektedir. Elimizden geldiği ölçüde, gerçekleri ortaya koymayı önemli bir görev sayıyoruz.

Üniversitemizin geleceğini ilgilendiren yasa hazırlıkları, önümüzdeki günlerde gündemin başlarına gelebilir. Bu sayıda o konudaki gelişmeleri de ele aldık. Hiç kuşkusuz üniversitelerimizin geleceği, ülkemizin geleceğinden ayrılamaz. Bu tespit, Derneğimizin çalışmalarına da yansımıştır. Bülten sayfalarında bu konularda aydınlatıcı bilgiler bulacaksınız.

Yayın anlayışımız ve söz konusu anlayışın Bültenimizin 3. sayısına nasıl yansıtılmaya çalışıldığını kısaca açıklamaya çalıştım. Bu noktada Bülten'de yer alan yazıların her birinin tanıtımını yapmayı gerekli bulmuyor, ilgilerinize ve değerlendirmelerinize sunuyorum.

Okur ve yazar olarak sağlayacağınız katkıları bekler, hepinize en iyi dileklerimi sunarım.

Prof. Dr. M. Tuba Ongun

Editör

DERNEK'TEN HABERLER

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği'nin 11. Genel Kurul Toplantısı 9 Aralık 2010 günü Ankara'da yapıldı. Eski Yönetim ve Denetleme Kurullarının sunduğu raporların okunması ve aklanmasından sonra seçime gidildi. Yeni Yönetim ve Denetleme Kurulları aşağıdaki gibi oluştu:

Yönetim Kurulu: Prof. Dr. M. Tuba Ongun (Başkan), Prof. Dr. Muzaffer Talu (II. Başkan), Yrd. Doç. Dr. Haydar L. Ejder (Yazman), Doç. Dr. Hakan N. Ardor (Sayman), Prof. Dr. Yılmaz Şendurur, Doç. Dr. İhsan Şerif Kaymaz ve Doç. Dr. Kemal İnal.

Denetleme Kurulu: Prof. Dr. Tülin Oygür, Prof. Dr. Murat Özden ve Yrd. Doç. Dr. İsmail Engin.

Üniversite Dernekleri Platformu İlk Toplantısını Yaptı

15-16 Ekim 2010 tarihlerinde Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği'nin ev sahipliğinde Ankara'da düzenlenen 5. Üniversite Kurultayı bir Üniversite Dernekleri Platformu'nun oluşturulmasıyla son bulmuştu. Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği (GÜÖD) olarak içinde yer aldığımız Platformun diğer üyeleri şunlardır:

Abant İzzet Baysal, Akdeniz, Çukurova, Ege, Hacettepe, İnönü, İstanbul ve Yüzüncü Yıl Üniversitelerinin öğretim üyesi/ elemanı dernekleriyle Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD), Üniversite Konseyleri Derneği (ÜKD) ve Bilim ve Ütopya Dergisi.

Üye derneklerin isteği üzerine Platform ilk toplantısını 08.01.2011'de ODTÜ'de yaptı. Derneğimizi Başkan Prof. Dr. M. Tuba Ongun'un temsil ettiği toplantıda üniversitelerde yaşanan idari baskılar, siyasi kadrolaşma, hak ihlalleri, gerici akımlar, ticarileşme gibi sorunlar üzerinde duruldu.

Yeni Üniversite Modeli'nin oluşturulmasına yönelik yasa hazırlıklarına da dikkat çekilen toplantıda, 6. Üniversite Kurultayı'nın ÜKD'nin ev sahipliğinde 14-15 Mayıs'ta İstanbul'da düzenlenmesi kesinleşti. Mayıs Kurultayının ana gündem maddesini yeni Yükseköğretim Kanunu'nun oluşturması konusunda da uzlaşa sağlandı.

Lisansüstü Programlara Başvuru Ücretleri

Rektörlüğümüzün Bahar ilanında, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yüksek lisans ve doktora programlarına başvuran adaylardan, 60 TL tutarında başvuru ücretini Üniversitemizin Halkbank Şubesi hesabına yatırmalarının istenmesi, bazı öğrencilerin Derneğimize şikâyetle bulunmalarına neden olmuştur.

Ekim 2010'da, bir YÖK soruşturması sırasında, YÖK Başkanlığı'nın 04.07.2007 ve 24.08.2009 tarihli Genelgelerine aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle öğrencilerden ön kayıt ve kayıt işlemleri sırasında toplanan paralar üzerinde durulduğu da hatırlardadır.

Bu gerçeği göz önünde tutan Derneğimiz, 07.02.2011 tarihli bir yazıyla, öğrencilerin şikâyetlerine yol açan bu hususu Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreterliği'nin bilgi ve değerlendirmesine sunmuştur.

Sağlıkta Performans Sistemi Tıp Eğitimi ve Bilimin Gelişmesine Zarar Verecektir

Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde 31.01.2011'de yürürlüğe giren Performans Sistemi uygulamasının olası sonuçları, Derneğimizin 16.02.2011 tarihli açıklamasıyla adı geçen Fakültelerin öğretim üyelerinin e-posta adreslerine gönderildi. Açıklamanın önemli bölümleri aşağıda özetlenmiştir:

Değerli Öğretim Üyesi,

Tıp fakültelerinde performans sistemi ve olası sonuçlarına ilişkin görüşlerimiz bilgilerinize sunulmuştur.

“Sağlıkta Dönüşüm”, Dünya Bankası yayınlarında dile getirilen neo-liberal düşüncenin bir ürünüdür. Temelinde sağlık sektöründe de geçerli sayılan “Kamu Başarısızlığı” savı yatmaktadır. Bu doğrultuda, sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ve sağlık sektörünün başta yabancı sağlık zincirleri olmak üzere özel yatırımcılar için kârlı bir alan haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Sağlığın genel bütçe içindeki payının daraltılması,

devletin hizmet alımı vb. yollarla özel hastaneciliği özendirilmesi, aile hekimliği, taşeronluk uygulamalarını desteklemesi bu amaca hizmet etmektedir.

- Performans sistemi, bakılan ve /veya ameliyat edilen hasta başına ödemeyi öngördüğünden, daha çok sayıda hasta bakımı ve ameliyat özendirilmektedir.

- Üst düzey sağlık hizmeti sunmakla yükümlü Üniversite sağlık kuruluşlarında, tanı konması ve tedavisi güç hastalara ayrılması gereken zaman, nitelik yerine niceliği öne alan bu anlayış nedeniyle kısılacaktır. Zamandan tasarruf kaygısıyla hekimler, hastalardan daha çok tetkik - tahlil yaptırılmalarını isteyecek, bu durum harcamaları artıracaktır.

- Üniversitelerin, nitelikli tıp eğitimi, bilimsel araştırma gibi çok önemli işlevlerini yerine getirmeleri zorlaşacaktır.

Sağlıkta Dönüşüm Programı, orta ve uzun vadede Üniversite hastanelerinin küçülmesine, kısmen devlet hastanelerine dönüşmesine, devlet hastanelerinin de zamanla özelleştirilmesine yöneliktir. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bütçesinin yalnız üçte birinin sağlığa harcanması ve sağlık hizmetlerini karşılamada özel hastanelerin payının artırılması, bu amacı ortaya koymaktadır.

Ülkemizde küçümsemeyecek bir düzeye ulaşmış olan Tıp Eğitimi ve Tıp Bilimi hiç kuşkusuz Performans Sisteminden ciddi zarar görmeye adaydır. Eğitim ve Bilimin gelişmediği bir ülke, bunun bedelini er geç öder.

Bu nedenle Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri Girişimi Ankara Kolu'nun, Performans Sistemi yerine, emek, bilimsel birikim, meslek riski karşılığı olan ve emekliliğe de yansıtacak bir ücret sistemi getirilmesi önerisini dikkate değer buluyoruz.

Prof. Dr. M. Tuba ONGUN
Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Doçentlik Kadro Jürileri Kaldırılmalıdır!

Yardımcı doçentlerin, derece ilerlemelerinin devamlılık kazanması ve yardımcı doçent kadrolarındaki görev sürelerinin sınırlandırılmamasını öngören bir Yasa Teklifinin TBMM’de görüşüldüğü bilgisi üzerine Derneğimiz; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığı’na yazılı bir başvuruda bulunarak doçentlik kadro jürilerinin kaldırılmasını talep etmiştir.

Prof. Dr. M. Tuna Ongun imzalı 22.02.2011 tarihli yazıda özetle şu hususlar dile getirilmiştir:

... “Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesine göre, doçent unvanını alan kişi, çalıştığı üniversitede doçent kadrosuna atanabilmek için, Rektör tarafından tespit edilen ve biri dışarıdan olmak üzere üç profesörden oluşan bir jürinin değerlendirmesine tâbi tutulmaktadır. Kanaatimizce bu durum akademik ölçütlerle ve üniversiter anlayışla bağdaşmayan ve 12 Eylül 1980 zihniyetinin ürünü olan bir yaklaşımın eseridir. Bu zihniyetin yarattığı adaletsizliğe son vermek için, Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesi yürürlükten kaldırılmalı, doçent unvanı alan ve bir üniversitede görev yapan akademisyenlerin, doçent unvanını almalarından sonra en çok 6 ay içinde, doçent kadrosuna atanmaları, yapılacak yeni bir düzenlemeyle sağlanmalıdır.”

Üniversite Dernekleri Federasyonu Basın Özgürlüğüne Sahip Çıktı

Mart başlarında bazı basın çalışanlarının gözaltına alınarak tutuklanmaları ve tutuklananlar arasında ODTÜ Arş. Gör. Coşkun Musluk’un da bulunması üzerine Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği bir imza kampanyası başlatmış ve bu kampanyaya Üniversite Dernekleri Platformu da katılmıştır.

İmzaya açılan ve Derneğimizce de 09.03.2011’de imzalanan metinde yer alan görüşler aşağıda özetle verilmiştir:

“Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 19. Maddesine göre, herkesin düşünce ve ifade özgürlüğü vardır. Bu özgürlük, hiçbir engelle karşılaşmaksızın

kanaat taşıma, herhangi bir yoldan ve ülke sınırları gözetmeksizin bilgi ve fikirlere ulaşma, onları edinme ve yayma serbestliğini kapsar.”

“Demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan bu hak ve özgürlükler, Türkiye’de bugün bir kez daha, muğlâk suç tanımlarıyla ihlal edilmektedir. Her türlü muhalif düşünce, barışçı eylem ve varoluş biçimi, yaratılan korku ortamı içinde baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.” ... “Ülkemizde, siyasi ve insani düzeyde tekrar ağır bedeller ödenmesini beraberinde getirecek tüm bu gelişmelerden derin endişe duyuyoruz. Coşkun Musluk’unki de dahil olmak üzere ülkemizdeki tüm dava süreçlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına uygun bir şekilde yürütülmesini talep ediyor, bu konudaki gelişmelerin yakın takipçisi olacağımızı bildiriyoruz.”

Derneğimizin Bahar Yemeği İlgiyle Karşılandı

Derneğimizin 11 Mart 2011 akşamı Alba Otel’de düzenlediği Bahar Yemeği sürpriz “Mart karı” engeline karşın yoğun ilgi gördü. Davetiye alan çok sayıda öğretim elemanının gelemediği yemekte, katılım 160’a ulaştı. Derneğimizin Kurucu Başkanı Prof. Dr. Övsev Dörtlemez, kuruluş günlerini anımsatan bir konuşma yaptı. Daha önce Dernek Başkanlığı görevini üstlenmiş olan Prof. Dr. Necdet Çeviker, Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu, Prof. Dr. Mustafa Altıntaş ve Prof. Dr. Şiir Yılmaz’ın da onur konuğu olduğu Yemek gerçek bir müzik şölenine dönüştü.

Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan Prof. Dr. Yılmaz Şendurur’un organize ettiği konserde Yılmaz Hoca kemanyla seslendirdiği parçalarla büyük alkış topladı. Onu, orkestra eşliğinde Napoliten müzik, arylar, Azeri ve Türk halk müziğinden türküler sunan Devlet Operası Sanatçısı Erdal Şen’in yoğun ilgi ve beğeni alan gösterisi izledi. Fen Fakültesi’nden Prof. Dr. Muzaffer Talu, udu ve seslendirdiği Türk sanat müziğinden eserlerle, Gazi Tıp’tan eski başhekimimiz Prof. Dr. Mustafa Şare de popüler müziğin bazı klasik eserleri ve bu arada Tanju Okan’dan okuduğu parçalarla geceye renk kattılar.

Üniversite Dernekleri Platformu YGS Skandalına ilişkin bir bildiri yayımladı. Derneğimizin de imza verdiği 11.04.2011 tarihli bildirin bir özeti aşağıda yer almaktadır:

Biz aşağıda ismi geçen niversite Dernekleri Platformu yeleri olarak son yaşanan YGS skandalının niversitelerimizde okuyacak öğrencilerin seçilmesini etkilemesinden, adalet ve toplumsal sorumluluğumuzdan dolayı kendimizi taraf olarak görüyoruz.

Geçtiğimiz yıl yaşanan ve ne yazık ki soruşturması hala sonuçlandırılmayan KPSS sorularının bir gruba sızdırılmasından sonra ÖSYM yeniden yapılandırıldı. Kurum adı, başkanı, uygulanacak sınav kuralları tümüyle değiştirilen ÖSYM'nin yaptığı son YGS'de ortaya çıkan şifreleme skandalı "Acaba birileri kayırılıp üniversitelere yerleştirilmek mi isteniyor?" sorusunu akıllara getirmektedir.

Bu YGS, uzman görüşlerinden çok net olarak anlaşılacağı üzere, cevapların sıralamasında oluşan güvenlik açığı nedeniyle lme ve değerlendirme niteliğini kaybetmiştir. Bu sınav güvenilir değildir. Ayrıca, kimi okullarda kız öğrencilerin sınav salonlarına ayrı yerleştirilmeleri ve öğrenciye özel sınav kitapçığı üretilmesi bu sınavı geçersiz kılmaktadır. Geçmişte toplumun güven duyduğu, yıllarca yaptığı sınavlar ile büyük bir bilgi birikimine sahip olan ÖSYM'ye liyakatin göz ardı edilerek deneyimsiz bir yöneticinin atanmış olması ve kurumdaki tüm bilgi işlem altyapısının yok edilerek böylesi önemli bir sınavın özel bir firmaya ihale edilmiş olmasını anlamak olanaksızdır.

Yargıya intikal eden bu olayın tarafsız olarak incelenmesi ve açığa çıkarılmasında akademik olarak yetkin, bağımsız bir uzmanlar komisyonunun ivedilikle oluşturularak durumun bilimsel gerçekler ışığında değerlendirilmesini, sorumlularının derhal görevden el çektirilerek gerekli yaptırımların uygulanmasını talep ediyoruz.

Üniversite Dernekleri Platformu olarak konunun toplum vicdanını rahatlatacak bir sonuca ulaşana kadar takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

6. Üniversite Kurultayı İstanbul'da Toplandı

Üniversite Konseyleri Derneği'nin (KD) ev sahipliği yaptığı 6. Üniversite Dernekleri Kurultayı, 14-15 Mayıs 2011 tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Dernek Başkanımızın da katıldığı Kurultayda Prof. Dr. İzge Günal'ın açılış konuşmasından sonra "niversitede Piyasacılık" başlıklı oturuma geçildi.

Bu oturumda Prof. Dr. İzzettin Önder, Prof. Dr. Nejla Kurul ve Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mustafa Altıntaş, sırasıyla “Piyasa ve Güç İlişkisi”, “Bilginin Piyasalaşması” ve “Yükseköğretim Sistemimizde Sayısal ve Kuralsal Dönüştürmeler” konulu bildiriler sundular.

Günün ikinci oturumunda Prof. Dr. Rifat Akçabol'un “Üniversitelerin Medreseleşmesi”, Ataol Behramoğlu'nun “Öğrenmek Sevinci”, Ender Helvacıoğlu'nun “Günümüz Üniversitesi Aydınlanma Odağı mı?” başlıklı bildirileri sunuldu. Sözlü bildiriler bölümünde Prof. Dr. Nezhun Gönen “Üniversitelerde Gericilik” konusunu “YTÜ Örneği” bağlamında ele aldı.

Üçüncü oturumda, “Üniversitenin Yönetimi” başlığı altında Prof. Dr. Adnan Gümüş, “Yönetişime Karşılık Demokratik Yönetim ve İçsel Denetim” gereğini vurgularken, Doç. Dr. Cüneyt Akalın “Üniversite Yönetiminin Temel Kavramları”na açıklama getirdi. Prof. Dr. Nilgün Çerikçioğlu, “Danışmanlık Sistemi”nin işleyişini öğrenci-öğretim üyeleri ilişkileri bağlamında sorguladı. Yrd. Doç. Dr. Handan Tunç “Yeni YÖK Yasası”nın neleri değiştireceğini açıklamaya çalıştı.

15 Mayıs günlü oturumda, öğretim elemanlarının önümüzdeki dönemde verecekleri demokratik üniversite mücadelesinin içeriği ve biçimi üzerinde yoğunlaşıldı. Bu bağlamda Prof. Dr. İzge Günal “Üniversite Stratejisinin Ayırıcı Hatları” başlıklı bildirisinde “piyasacılık, gericilik ve özerklik” noktalarını vurguladı. Prof. Dr. Ali Gökmen, “Üniversitenin Tüm Bileşenlerinin Birliği”, Yrd. Doç. Dr. Zeynep Güler “Alternatif Akademi Anlayışlarına Bir Örnek: Nazım Hikmet Akademisi” başlıklı bildiriler sundular.

Son günün sözlü bildiriler bölümünde özellikle İstanbul Üniversitesi Arş. Gör. Cemil Ozansü'nün “Anti 50/d Kampanyalarının İçinde Bulunduğu Son Durum” başlıklı bildirisi ilgi topladı. Daha sonra Kurultay'ın Sonuç Bildirgesinin hazırlanmasına geçildi. Bildirgenin Üniversite Dernekleri Platformu'nun görüş ve onayına sunulması kabul edildi.

Son konuşmayı ÜKD Başkanı Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu yaptı. “Üniversitenin Metalaştırılması” başlıklı bildirisinde söz konusu sürecin hedefleri, gelişimi ve sonuçlarını analize tâbi tuttu.

TÜRKİYE, ÜNİVERSİTELER VE ÜNİVERSİTEMİZE DAİR

Prof. Dr. M. Tuba Ongun

Bu satırları yazarken, ülke toz-duman içinde bir genel seçime doğru yol alıyor. Halkın fazla ilgi göstermediği, ancak gerilimi yüksek bir seçim kampanyası yaşanıyor. Kaset skandalları, şantajlar ve bitmeyen şiddet eylemleri, kampanyaya damgasını vuruyor. Hemen herkes gibi benim de elimden, daha sakin, daha olgun ve daha normal bir havanın ülkemize egemen olmasını dilemekten öte bir şey gelmiyor.

Türkiye: İleri Demokrasiye mi? Büyük Kaos'a mı?

Kirli siyaset oyunları ve zaman zaman insana usanç veren seçim nutuklarının altında ise bütün çıplaklığıyla görünen bir sosyal gerçek var: Toplumu tutsak alan ayrışma ve kutuplaşma! Evet toplumumuz, etnik, dinsel-mezhepsel ve kültürel zeminlerde giderek derinleşen fay hatlarıyla bölünüyor ve parçalanıyor. Her şey; örneğin, sıcak para bağımlısı ekonomi, büyüyen cari açık, yüksek işsizlik ve artmaya aday finansal kırılmalıklar dahi, söz konusu ayrışma ve kutuplaşma olgusu yanında önemsiz kalıyor. Çünkü fay hatlarının derinleşmesi sonucunda toplum yön duygusunu kaybediyor. Yön duygusunu kaybeden toplumların ise, özellikle yaşadığımız coğrafyada, etkisizleşmeye, zayıflamaya, egemenliğini kaybetmeye ve büyük küresel güçlerin uydusu haline gelmeye mahkûm olduğunu düşünüyorum.

Ülkemizde gidişatın 12 Eylül 2010 tarihindeki Anayasa Referandumundan sonra ne yönde ilerlediği sorusuna yanıt arıyorum. Bu soruya daha birkaç ay önce “İleri Demokrasi” yönünde yanıtını verenlerin sayısının ne kadar azaldığını da ibretle görüyorum. Gelişmeler, “ileri demokrasi” yönünde olsa, topluma barış, huzur ve güvenin giderek egemen olması gerekmez miydi? Oysa giderek güçlenen bir kaotik ortama sürüklenmiyor muyuz? Ülkenin ve rejimin geleceğine ilişkin kaygılar azalmak bir yana, artmıyor mu?

“İleri Demokrasi”: Her Eve Lâzım, Üniversitelere de!

İktidar, Başbakan'ın referandum sonrasında ilan ettiği gibi genel seçimler ertesinde gündeminin ön sırasına Yükseköğretim Kanunu değişikliğini almış bulunuyor. Oysa Üniversitemizde bu konu, öğretim elemanlarımızın çoğunun ilgi alanına henüz girebilmiş değil! Günlük mesleki yaşamın ağır yükü, bu ilgisizliğin bir nedeni. Ancak söz konusu ilgisizliğin başka bir nedeni de var ve belki de bu daha geçerli: 2547 Sayılı Yasanın yaklaşık 30 yıldır süregelen hükümlerinin pekiştirdiği YÖK Sistemi'nin ebediliğine olan inanç!

Ne var ki, olguların mantığı birçok meslektaşımızın bu inancı ile çelişiyor, çünkü YÖK 2011 yılında kolları sıvadı ve "Ortak Akıl Platformu" adını verdiği çalışma grubu, yükseköğretimin yeniden yapılandırılmasını, önce bir Rektörler Toplantısında tartışmaya açtı. Ardından 6 Nisan 2011'de Gebze-Tübitak Toplantısı geldi. YÖK Başkan Vekili Prof. Dr. Yekta Saraç'ın yönettiği toplantıda, "şeffaf ve katılımcı" bir anlayış içinde yeni bir yükseköğretim modelinin geliştirilmeye çalışıldığı ifade edildi.

Gerçekte "İleri Demokrasi" hedefinin ayrılmaz bir parçası olarak sunulmak istenen modelin geçmişi, YÖK'ün 2006 yılında yayımladığı Stratejik Rapora ve Bologna Sürecinin kabulüne uzanmaktadır.

İleride bu konuya ilişkin görüş ve tartışmalara daha geniş boyutlarda yer vereceğiz. Ancak yeni yükseköğretim modelinin ana hatları ortaya çıkmış bulunuyor. Bunlar özetle şu başlıklar altında toplanabilir:

- Performans ölçümü, performansa dayalı eğitim sistemi, bu amaçla Devlet Personel Kanunu'nun değiştirilmesi, performansa dayalı sözleşmelerin konması
- Yetkili rektör yerine yetkili kurullar modelinin getirilmesi, rektörün yetkilerinin azaltılması
- Devlet Üniversitelerinin de bir tür mütevelli heyet tarafından yönetilmesi ve STK'ların yönetimde temsili, belediye başkanları ile diğer yerel yetkililerin mütevelli heyetlerinde yer alması
- Kalite-güvence sisteminin oluşturulması ve Ar-Ge fonlarının geliştirilmesi
- Üniversitelerin yerel toplumsal gelişmeye önderlik edebilmesi ve istihdam yaratılmasına önayak olması
- Adem-i merkezîyetçiliğinin güçlendirilmesi
- Yabancı üniversiteler ile şirket üniversitelerinin kurulabilmesi

YÖK çevrelerinde, yetkileri kısılan rektörün seçimle belirlenmesi, en çok oy alanın rektör olarak atanması, aday tek başına çoğunluk oylarını alamamışsa, ikinci tura gidilip en yüksek oyu alanın atanması, savunulan bir görüş. Ancak, rektörün mütevelli heyetlerince belirlenmesi görüşü de dillendiriliyor.

AKP İktidarının devamı durumunda, Yasa Taslağı'nın nasıl biçimleneceğini göreceğiz. Yeni Yükseköğretim Modeli, yükseköğretimi "piyasacı" ayaklara dayandırmayı, büyük sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda yapılandırmayı amaçlarken, "adem-i merkeziyetçilik", "şeffaflık" ve "katılımcılık" vurgularıyla liberallerin ve bu arada akademik camianın da bir kesiminin desteğini alabilir. Bunun nedeni, 30 yıllık aşırı merkeziyetçi ve otoriter YÖK sistemi ile üniversitelerde "devlet benim" diyebilen rektörlerin egemen kılmaya çalıştığı biat kültürü, keyfilik ve önlenemeyen siyasal kadrolaşma gibi uygulamaların yarattığı bıkkınlık ve öfkede aranmalıdır.

Kurumsallaşma ve Siyasallaşma İkileminde Üniversitemiz

Üniversitemizde, mevcut yönetimin göreve başladığı tarihten (6 Ağustos 2008), 2010 sonbaharına uzanan zaman diliminde gerçekleştirilen icraat, Kasım 2010 tarihli, Cilt: 8 Sayı:2 no.lu Akademik Bülten'de kapsamlı bir biçimde ele alınmış ve eleştirilmiştir. Söz konusu Bülten'de özellikle Akademik Yükseltme ve Atanma Kriterleri Yönergesinin yürürlüğe konmamasının, bir yandan yönetimce kadrolaşma fırsatı olarak değerlendirilmesi, diğer yandan bu uygulamayla liyakatsizliğe prim verilmesi gerçeği üzerinde yoğunlaşmıştır. Vurgulanan diğer eleştiriler arasında "kadro gaspları", "hak mağduriyetleri", "idari baskılar", "disiplin soruşturmaları-cezaları" önemli bir yer tutmaktaydı.

Burada, o yazının yayımından bu yana geçen 7 ay içinde nelerin değiştiği üzerinde özetle duracağım. Ancak öncelikle yaşanan sorunların kökenleri konusuna eğilmek istiyorum.

Kanaatimce Üniversitemizin yıllardır içinde bocaladığı sorunların kökeninde "erken" siyasallaşma ve bunun bir sonucu olan kurumsallaşamama gerçeği yatmaktadır. Bir bilim ve eğitim kurumu olarak üniversiteler kurumsal kimliğe şiddetle muhtaçtır. Kurumsallaşmanın olmadığı yerde bilimsel düşüncenin olmazsa olmazı olan eleştirel akılçılık ve bilimsel

kuşkuculuk gelişemez, orada bilimsel araştırmanın gereksindiği akademik ortam oluşamaz, bilimsel bilgi üretimi yapılamaz, eğitim-öğretimde düzey kaybının önüne geçilemez.

Bir üniversitenin kurumsal kimlik kazanabilmesi için öncelikle yönetimin icraatını, yasa ve yönetmelikler doğrultusunda yürütmesi gerekir. Örneğin, kurumsallaşmış bir üniversitede, bir öğretim üyesi Rektörlük aleyhine açtığı bir idari davayı kazanmışsa ve mahkeme, yargılama giderlerinin Rektörlük tarafından ödenmesini karara bağlamışsa, Rektörlük söz konusu ödemeyi yapmakla yükümlüdür. Karardan hoşlanmadığı için ödemeyi yapmaktan imtina edemez. Üniversitenin icra takibine uğramasına, hacizlik olmasına meydan veremez.

Kanun egemenliği, kurumsallaşmanın gerekli koşuludur, ancak yeterli koşulu değildir. Çünkü üniversiteler herhangi bir devlet kurumuna, örneğin Tapu Dairelerine benzemez. O nedenle kanun hâkimiyeti yetmez; hukukun üstünlüğünün gözetilmesi gerekir. Hukukun üstünlüğü, yasal düzenlemelerin hukukun ana ilkelerine ve kamu vicdanına aykırı olmamasını öngörür.

Hiç kuşkusuz bir öğretim kurumunu, üniversite yapan ana öğelerden biri de akademik ölçütler (kriterler) ile akademik gelenek ve teamüllere bağlılıktır. Aksi yönde tutum ve davranışlar, vicdanları yaralar, hakkaniyet duygusuna inancı zedeler. Öğretim elemanlarında motivasyon kaybı yaratır. Bilimsel çalışma ortamının ve eğitim-öğretimin gelişmesini engeller. Siyasal tercihler üzerinde biçimlenen ayrımcılık kurumsal değerlerin güçlenmesine izin vermez.

Mağduriyetler ve Ayrımcılık Son Bulmalıdır

Akademik Bülten'in Kasım 2010 tarihli sayısında vurgulanan, atama-yükseltmelerdeki kritersizlik, Üniversitemizin kurumsallaşması açısından talihsiz bir geri adım olmuştur. Eylül 2008'de Prestij Kadroları adı altında verilen ilânın en acı sonucu ise, öğretim üyelerinin önemli bir bölümünün ötekileştirilmesidir. Unvanlı doçentlerle, profesörlüğü hak eden öğretim üyelerinden bir bölümüne kadro verilmemesi ise hiçbir gerekçeyle haklı çıkartılamaz. Bu tutumun “ideolojik-siyasi” husumetle bile bağlantılı olmadığını anlayabilmek için Üniversitemizi biraz olsun tanımak yeterlidir. Bu ayrımcı anlayışın temelinde yatan “bizi destekleyen-desteklemeyen” zihniyetinden başka ne olabilir?

2011 yılı yaklaşırken Rektörlüğün, kadrolar konusundaki katı tutumunu terk etmeye başladığını gözledik. Akademik liyakati ön plana alan bu tutum değişikliği, içinde bulunduğumuz yıla da yansdı. Ancak hâlâ kadro verilmemesi nedeniyle maddi ve manevi yönden mağdur edilen öğretim üyeleri olduğunu biliyoruz. Dileğimiz onların mağduriyetlerinin de bir an önce son bulmasıdır. Yardımcı doçent kadroları ise görüldüğü kadarıyla henüz bu liyakat yaklaşımından nasibini alamamıştır.

2008-2009 yıllarında büyük bir hışım ve aceleyle açılan disiplin soruşturmalarının bazıları, daha baştan hukuki usul hatalarıyla maluldü ve bir kısmı YÖK'ten, bir kısmı da yargıdan geri döndü. Soruşturulan ve ceza alanlar, yorgun yargı sisteminde çektikleriyle kaldılar. Bütün bu sıkıntıların temelinde, eski alışkanlıklar ve üniversitemizin kuruluş yıllarına uzanan "siyasallaşma" hastalığı yatmaktadır. Oysa bugün, dünden ve geçmişten çok farklıdır. Bugün kurumsallaşamamamızın bedeli, ülkemiz ve Üniversitemiz açısından çok daha yüksek olacaktır. Yaşadığımız ortamda öğretim elemanlarının, haksız uygulamalar sonucu uğradıkları mağduriyetleri, geçmişte olduğu gibi hoşgörü ile kabullenmeyecekleri de göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir.

Bütün bu hususları göz önüne aldığımızda, iyimser olmak zorundayız diyorum. Zaten başka bir şansımız da yok! Ancak başarının yolu, onurlu ve cesur bir duruş olarak birlik olmaktan geçiyor.

Gerçekleri, Anabilim Dalı Kurulu, Bölüm Kurulu, Fakülte Kurulu, Fakülte Yönetim Kurulu, Enstitü Kurulu, Enstitü Yönetim Kurulu, hatta Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu'nda cesaretle seslendirelim. Haksızlıkların ve yanlışların karşısında olalım. Kurumumuzun geleceği, öncelikle bizim kararlı ve onurlu bir tutum almamıza bağlıdır. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.

GAZİ TIP: SORUNLAR YUMAĞI

Gazi Tıp'ın öğretim elemanları ve diğer çalışanları, 2011 yılının kendilerini böylesine zor bir çalışma ortamına sürükleyeceğini herhalde akıllarından bile geçirmiyorlardı. Ne var ki, akla gelmeyen başa geldi! Hem de fazlasıyla!

Önce sağlık çalışanlarını sokaklara döken Tam Gün Yasası ve Performans Sistemi, ardından Gazi Tıp Dekanlığı ile Gazi Hastanesi Yönetimi bünyesinde baş gösteren bitmez tükenmez çatışmalar, kargaşa ve gerginliği arttırırken, huzursuzluk ve mağduriyetleri de üst düzeye çıkarttı.

Gazi Tıp'ta Kaos ve Yetki Karmaşası

Gazi Tıp'ta, geçmişi en az iki yıl öncesine uzanan Yönetim içi anlaşmazlıklar, zaman içinde sertleşen tartışmalara ve restleşmelere dönüştü. Bu sayfaları kişiler ve olayların ayrıntılı bir tasviri ve yorumuyla doldurmayı gereksiz ve yanlış buluyoruz. Ancak bazı noktaların özellikle Tıp Fakültesi öğretim üyelerince irdelenmesinde de yarar olduğunu düşünüyoruz. Aşağıda soruların, Tıp Fakültesi öğretim üyelerince yanıtlanmaya çalışılması bu açıdan anlamlı bir başlangıç oluşturabilir:

- Prof. Dr. Peyami Cinaz'ın, Rektör tarafından 6 Ağustos 2008 tarihinde **hem** Dekanlık **hem de** Başhekimlik görevine atanmasının nedeni neydi?
- Resmi adı Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi olan Hastane'ye Rektörün Müdür atadığı kişi, aynı Rektörün birinci görev döneminde, Prof. Cinaz Başhekimken, Hastane Müdürü değil miydi? O tarihlerde Başhekim olan Prof. Cinaz'la aynı ekip içinde çalışmamış mıydı? Dolayısıyla bu atanmanın Prof. Cinaz için bir sürpriz oluşturduğu söylenebilir mi?
- Yönetim görevinin 'eski dostlar' tarafından devralınmasından kısa bir süre sonra; bir yanda Dekan – Başhekim, diğer yanda ise Hastane Müdürü'nün başında bulunduğu ekipler arasında baş gösteren uyuşmazlık bir doku uyuşmazlığı mıdır? Böyle bir olasılık söz konusu olabilir mi? Olamazsa bu uyuşmazlığın nedenleri nelerdir?

Hiç kuşkusuz soruların sayısı arttırılabilir. Biz şimdilik bu noktada kalalım ve 2011 yılında olanlara bakalım.

Daha önce Hastane Müdürü hakkında inceleme başlatmış olan Dekan, Ocak 2011’de Müdürün bazı yetkilerini elinden aldı. Ancak bu tasarrufu akim kaldı, zira Rektör, diğer Merkez Müdürleri gibi Hastane Müdürü’nün de kendisine bağlı olduğunu ve Müdürün yetkilerinin Prof. Cinaz tarafından geri alınamayacağını bir yazıyla bildirdi. Bunun arkasından Dekan’ın öğretim üyelerine, yetki çatışması ve yönetimde iki başlılıktan yakındığı “dramatik” toplantı ve Başhekimlik’ten istifası geldi. Rektör de bir başka öğretim üyesini başhekim olarak atadı.

Yetki Karmaşası Döner Sermaye’den Yapılacak Ek Ödemeleri Etkiliyor mu?

Yönetimde iki başlılık ya da ‘dikotomi’ bir kurumun başarısını olumsuz etkileyen faktörlerin başında gelir. Hele söz konusu Kurum, 400 dolayında öğretim üyesi, yüzlerce çalışanı ve 1000 yataklı Hastanesiyle bir Tıp Fakültesi ise!

Yukarıdaki tespitleri gündeme getiren gelişmeler 18 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan YÖK Yönetmeliği’nin Gazi Tıp’ta uygulanmasına dayanmaktadır. Adı geçen Yönetmeliğin uzun adı “Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik”dir.

Yönetmeliğe göre öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödeme miktarı, dönem ek ödeme katsayısının, bireysel net katkı puanıyla çarpılması suretiyle bulunur. Dönem ek ödeme katsayısı, ilgili dönemde tespit edilen ve 1 puanı ücrete dönüştürmek için kullanılan katsayıdır. Dağıtımı öngörülen miktar / Bireysel net katkı payı formülüyle bulunur. Bireysel net katkı puanı ise,

$A + [(B_1 + B_2 + C + D) \times KK] + E$ formülüyle bulunur.

Burada **A**: Birim ortalaması \times kadro / görev unvan katsayısı \times aktif çalışılan gün sayısıdır. **B₁** mesai içi, **B₂** mesai dışı kurum içi bireysel gelir getirici faaliyet puanıdır. **C**; YÖK tarafından hazırlanan Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetvelindeki puanlar toplamıdır. **D**, döner sermaye kapsamı dışındaki bilimsel faaliyetler için YÖK tarafından hazırlanan cetveldeki puanları içerir. **KK**, kalibrasyon katsayısı olup A puanına, (B+C+D) katkı oranını belirlemek üzere Yönetim Kurulunca saptanacak katsayıyı ifade eder. **E**=diğer faaliyetler toplamıdır. Yönetim Kurullarınca (Fakülte) tanımlanır, komisyon üyelikleri, riskli birimlerde çalışma vb. dikkate alınarak bir yüzdelik değer saptanması ve bireysel A puanıyla çarpımıyla elde edilir.

Gazi Tıp Öğretim Üyelerince de bilinmesi gereken yukarıdaki Yönetmelik hükümlerini özetlemek muhtemelen pek de gerekli değildi! Ancak böyle yapmamızın ana nedeni uygulamada yukarıdaki yöntemlerin doğru, eksiksiz ve adil bir biçimde hesaplanmamasından doğan ve şikayetlere neden olan sorunlardır. İşte bu sorunların bazıları:

- Ana esasları YÖK Yönergesinde belirlenmiş olan Ek Ödeme dağıtımında, puanlama Tıp Fakültelerine bırakılmış, bu amaçla Gazi Tıp'ta bir "Akademik Performans İzleme ve Değerlendirme" birimi kurulmuştur. Ancak iddia, puanlama işleminin Başhekimlik tarafından yapıldığı ve adı geçen birimin devre dışı bırakıldığıdır.
- Öğretim üyelerinin dilekçelerine yansıyan bir mağduriyet, ödeme hak edişlerinde C (Eğitim) ve D (Bilimsel Faaliyetler) puanlarının bazen kullanılmadığı, bazen de Dekanlıkça belirlenmiş puanlardan farklı olduğu yönündedir.
- Mevcut dağıtım sistemi, bireysel mesleki faaliyetleri temel almaktadır, akademik birimlerin gereklerini temsil etmemektedir. Gerçekte 'iş'lerin yapılabilmesi çoğu kez eğitimden – hekimlik uygulamasına uzanan, uzun bir süreci kapsar. Dolayısıyla sürece birçok unsur katkıda bulunur. Bu unsurlar arasında sağlanan uzlaşa temelinde, kazançların paylaşımına gidilmesi doğru olacaktır.
- Temel tıp anabilim dalları başta olmak üzere, Farmakoloji ve Halk Sağlığını da kapsayan birçok anabilim dalında ek ödemeler, geçmişte baz kabul edilen döner sermaye ödemelerinin de altında kalmıştır.
- Öğretim üyeleri, YÖK'ün yönetmeliğinde ismi geçen "kalite verimlilik" ve "kalibrasyon" Katsayılarının hangi ilkelere göre, hangi akademik birimlere veya kişilere uygulandığı konusunda kendini bilgisiz hissetmektedir.
- Eğitim (E) faaliyetleri kapsamına eğitimle ilgili tüm komisyonlarla kurullarda gerçekleştirilen çalışmaların girmesi gerekirken, şikayetler bunun uygulanmadığına işaret etmektedir.
- Her öğretim üyesi, hak ettiği aylık puanları ayrıntılarıyla bilmek istemektedir. Çünkü ancak bu takdirde, ödemelerin hesaplanmasında kullanılan katsayıları, bunların uygulanma biçimini ve eline geçenin hangi hizmetlerin karşılığı olduğunu anlayabilir.

Yukarıda yer alan sorunlar kuşkusuz arttırılabilir. Çözüm ise öncelikle Yönetimde birlik, çalışmada uyum anlayışının egemen olmasından geçer. Açıklık, saydamlık, süreklilik ve tutarlılık, hakkaniyetin sağlanmasının ön koşullarıdır.

PEDAGOJİK FORMASYON SERTİFİKA PROGRAMI

Doç. Dr. Kemal İnal

Öğretmenlik mesleği, örgün eğitimde kazanılması gereken kimi nitelikleri gerektirir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde şöyle yazar: “Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır”. Bu ifadeyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır (http://aydin.egitimsen.org.tr/icerik.php?yazi_id=3420). Fakat bütün hüküm ve uygulamalara karşın günümüzde pedagojik formasyon kaynaklı sorunlar başta olmak üzere öğretmen yetiştirme ciddi bir bunalım yaşamaktadır. Alınan tüm önlemlere rağmen kaliteli öğretmen yetiştirme işinin nasıl olacağı hala bilinmemekte; bununla bağlantılı olarak pedagojik formasyon konusu da hep tartışılmaktadır. Pedagojik formasyonun süresi, verilen formasyon eğitiminin kalitesi, bu program için öğretmen adaylarından alınan çok yüksek ücretler, formasyon programı içinde yer alan okulda uygulamaların içerikten ziyade biçimsel olması, isteyen her adayın pedagojik formasyon alamaması, formasyon kayıtlarında adaylardan belli bir not ortalamasının istenmesi gibi birçok sorun vardır. Bu sorunlu noktaya nasıl gelindi?

Öğretmen yetiştirme

Cumhuriyet döneminde, 1920'lerin başlarında ülkeye davet edilen ünlü ABD'li eğitim filozofu John Dewey, yazdığı iki ayrı raporda öğretmen yetiştirme işine önem verilmesi gerektiğini bildirmişti. Bunu İsmail Hakkı Tonguç da belirtmişti. Nitekim öyle de yapılmaya çalışıldı. 1930'lar ve 1940'larda öğretmen yetiştiren okullara önem verildi. Bu çerçevede ana ve ilkokul öğretmenleri, Köy Enstitüleri ve İlköğretmen Okullarında yetiştirilmeye çalışıldı. Bu okullardan yetiştirilen öğretmenler, uygulamalı, demokratik ve bilimsel bir pedagojik formasyon aldıkları için kaliteli bir öğretmen olarak alana çıkar ve eğitim verirdi. Çok yönlü öğretmen yetiştirme işi o dönemlerde kısa sürede meyvesini vermiş ve kalkınmada pedagojik formasyonun katkısı anlaşılmıştı. Fakat bu düzen 1950'lerden itibaren bozulmaya başlamış ve Menderes hükümetleri başta Köy Enstitüleri olmak üzere yeterli pedagojik formasyon veren eğitim kurumlarını kapatmış, içeriği bilimselleştireceğine, gericileştirmişti.

1970'lerde MC (Milliyetçi Cephe) hükümetleri ile pedagojik formasyon işi iyice sorunlar yumağına dönüşmüştür. Bu dönemde orta dereceli okullara öğretmen olmak için üç yıllık Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretim Kurumlarını bitirmek yeterliydi. Öğretmen olmak için ekstra bir pedagojik formasyona gerek duyulmazdı. Nitekim bu dönemde yetişen öğretmenlerin ciddi bir pedagojik kalite sorunu yaşadıkları hep dile getirilmiştir.

1980'li yıllarla birlikte dört yıllık Fen ve Edebiyat (ya da Fen-Edebiyat) Fakülteleri mezunlarına getirilen pedagojik formasyon zorunluluğu ile birlikte, ilk kez uzun yıllar sonra öğretmenlik mesleğine ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Daha sonra, 1990'ların ikinci yarısından itibaren öğretmen yetiştirme işi sadece Eğitim Fakültelerine bırakıldı ve ayrıca, ya da ekstra bir pedagojik formasyona gerek duymadan bu fakültelerden mezun olan öğretmen adayları mesleğin kalitesini biraz olsun artırdılar. Kalitenin yükseltilmesinde son zamanlarda getirilen bir lisansüstü uygulama da etkili olmuştu: Tezsiz yüksek lisans. Buna göre Eğitim Fakültesi dışındaki dört yıllık fakülte mezunlarına pedagojik formasyon kazandıran üç yarıyılık tezsiz yüksek lisans programı ile adaylar hem öğretmenlik için formasyon kazanacaklar, hem de yüksek lisans mezunu sayılacaklardı. Bir bakıma tezsiz yüksek lisans programını bitiren öğretmenler, lisansüstü eğitimleriyle öğretmenlik hayatına atılacaklardı ki bu, bazı Avrupa ülkelerinde uygulanan bir yöntemdi. Ancak daha sonra YÖK, tezsiz yüksek lisans programını kaldırdı ve bunun yerine pedagojik formasyon eğitimine 9 yeni ölçüt getirdi. Buna göre YÖK, başarılı öğrencilerin öğretmen adayı olması için de formasyon alacaklara not şartı koymuştu. Fakat tüm bunlara karşın pedagojik formasyon ile ilgili ciddi sorunlar vardır ve bu sorunlar sürmektedir. Ayrıca YÖK'ün getirdiği yeni ölçütler, bilhassa not ortalaması, öğrenciler tarafından yoğun biçimde eleştirilmiştir.

Pedagojik formasyonla ilgili genel sorunlar

Pedagojik formasyon, bir okulda eğitim-öğretim verebilmek için sahip olunması gereken eğitsel biçimlenmedir. Bu biçimlenme için öğretmen adayı çeşitli dersler alır ve bir okulda öğretmenlik uygulamasında bulunur. Bu uygulama, bir tür staj işlevi görür. Tanımı bu şekilde olan pedagojik formasyon sertifika programıyla ilgili çeşitli sorunlar aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

- 1) **Ücret:** Pedagojik formasyon programı hala paralıdır ve adaylardan 2500 lira istenmektedir. Bu parayı vermekte zorlanan çok sayıda aday vardır. Geçmiş yıllarda

bu ücret konusunda kafa karışıklığı, farklı tarifeler vardı. Böylece çoğu öğrenci, pedagojik formasyon için daha az ücret istenen üniversiteler aramaya başlamıştı. Fakat adaylar için asıl maddi külfet şudur: Eğer öğretmen adayının bulunduğu ildeki üniversite pedagojik formasyon sertifikası programı açamıyorsa, bu durumda aday başka bir ille gitmek zorundadır. Bu da haliyle birçok ekstra masraf demektir. Oysa bu program ücretsiz olmalı ve her üniversiteye bu programı açmak için gerekli imkanlar sağlanmalıdır. Her Eğitim Fakültesinin, öğretmen yetiştirme işlevinden dolayı pedagojik formasyon sertifika programı açma yetkisi olmalıdır.

- 2) **Süre:** Pedagojik formasyon programları oldukça kısa bir sürede, sıkıştırılmış paket programları içinde ve çok yoğun bir şekilde verilmektedir. Dolayısıyla öğrenciler, program içinde yer alan dersleri ne tam anlamıyla öğrenip içselleştirebilmekte, ne de doğru-düzgün, doyurucu bir mesleki uygulama (staj) yapabilmektedirler. Bir yıllık pedagojik formasyon programı, hem toplam sekiz dersi, hem de uygulamayı içerdiği için verilen yoğun program, öğrencilerin mesleki bilgi ve yeterliliklerini geliştirebilmelerini engellemektedir.
- 3) **Mesleki uygulama:** Öğrenciler, pedagojik formasyon içinde, programı satın aldığı fakültenin belirlediği ilk veya orta öğretim okullarında mesleki uygulama yapmak zorundadırlar. Ancak bu mesleki uygulamanın, daha çok okullardaki kırtasiye işleriyle (dosya hazırlama, çeşitli çizelgelerle uğraşma, bol bol ders dinleme vs.) geçtiği bilinmektedir. Öğretmen adayları için asıl olması gereken, daha az ders dinleyip daha çok ders anlatmak, laboratuvar, bilgisayar odası gibi uygulama ortamlarında daha fazla bulunup deneyim sahibi olmaktır. Oysa çoğu zaman adaylar, uygulama yaptıkları okullarda yönetici ve öğretmenler tarafından angarya işlerine tabi tutulabilmekte veya okuldaki yönetim ve öğretmenler tarafından ilgiyle karşılanmayabilmektedir. Uygulama yapılan okullar, çoğu zaman öğrencilerinin sınav programları nedeniyle uygulama programına öğrencilerinin rutinlerini engellediği gerekçesiyle soğuk bakabilmektedirler. Kimi okul yönetimleri de formasyon programı alan öğretmen adaylarına ilgisiz davranabilmekte, hatta onları engelleyebilmektedirler.
- 4) **Kontenjan:** En son toplam 45 kamu üniversitesi, pedagojik formasyon programı açmıştı. Bu üniversitelerden bir kısmının, diğerlerine göre daha eski ve büyük olanların (YTÜ, Dokuz Eylül, Gazi, Ege, İstanbul, Marmara, Sakarya, Selçuk) kontenjanları 500 iken, diğerlerinin 250'dir. Haliyle bu kontenjanlar yetmemektedir. YÖK formasyon eğitimi ölçütlerini karşılayamayan üniversitelere pedagojik formasyon programı açma izni vermemektedir. Buradaki amacın daha kaliteli

öğretmen adayları yetiştirmek olduğu belirtilmektedir. Pedagojik formasyon programı açabilmek için söz konusu üniversitede Eğitim Fakültesi ve onun içinde eğitim bilimleri bölümünün yanı sıra, nitelikli öğretim üyesi kadrosu bulunması şartı getirilmiştir. Fakat öğretim üyelerinin niteliğinin nasıl ölçüldüğü de bir muammadır. Kontenjanların artırılması gerekir. Elbette bu programı alanların öğretmen olarak ataması da yapılmalıdır. Öğretmen adaylarına bu güvence verilmelidir. Zira onca fakülte eğitimi ve formasyon için harcanan çabalar boşa gidebilmektedir.

- 5) **İstihdam:** Dört yıllık fakülte bitiren öğrenciler, öğretmen olmak için paralı pedagojik formasyon aldıkları halde, hatta KPSS sınavını geçip gerekli notu almalarına karşın yeni bir sorunla, kadro sorunuyla karşılaşmış uzun yıllar atanamayabilmektedir.
- 6) **Öğretimin yeterliliği:** Çoğu üniversitenin açtığı pedagojik formasyon programının yeterliliği tartışma konusudur. Programda yer alan derslerin-ki bu derslerin hangileri ve içeriğinde neler olacağını merkezden YÖK belirlemektedir- yeterli bir şekilde verilmediği; dolayısıyla bu programın öğretim üyelerinin büyük bir kesimi için sadece bir para kaynağı olduğu ileri sürülmektedir.
- 7) **Öğrenci:** YÖK aldığı kararla öğrencinin Fen-Edebiyat veya başka bir fakültede okurken formasyon eğitimi de alabileceğini, ancak formasyon eğitiminin 5. yarıyılında başlayacağını ve 2 yıla (dört yarıyla) yayılarak verileceğini belirlemiştir. Ancak iyi bilinmektedir ki, öğrencinin asıl fakültesi ile pedagojik formasyon, birlikte ve verimli devam etmemektedir. Dolayısıyla, pedagojik formasyonun verimli verilebilmesi ve kaliteli bir öğretmen eğitimi için mezuniyet sonrası beklenmelidir. Mezun öğrencilerin de pedagojik formasyon sertifikası alabilmeleri için 2 yarıyılıda programı başarıyla bitirebilmeleri gerekmektedir.
- 8) **Merkeziyetçilik:** Bir üniversitenin pedagojik formasyon açma yetkisi sadece YÖK'ün elindedir. YÖK, o üniversitenin Eğitim Fakültesinin durumuna, öğretim üyelerinin kalitesine, kontenjan sayısına bakarak karar vermektedir. Haliyle YÖK'ün merkeziyetçi eğilimi, programın müfredatını da belirlemektedir. Dolayısıyla bu tür uygulama, üniversite özerkliğini ciddi şekilde zedelemektedir. Oysa üniversitelere kendi inisiyatifleri doğrultusunda pedagojik formasyon programı açma özerkliği tanınmalıdır.

Pedagojik Formasyon Sertifika Programını kim almalıdır?

Bu sorun, epeydir tartışma konusudur. 1990'lı yılların başlarında, ilgili-ilgisiz birçok alan ve fakülteden mezun olanlar alelacele öğretmen yapılmıştı. Oysa öğretmenlik bir meslektir ve bu

meslek de ilgili fakültede verilen bir eğitim programını, haliyle pedagojik formasyon almayı gerektirir. Tüm tartışmaların odağında her zaman YÖK yer almıştır; zira YÖK, her zamanki gibi merkezîyetçi tutumu, merkezden karar verme tavrı ile sorunları çözebileceğini düşünmeye devam etmektedir. YÖK, en son aldığı bir kararla Fen-Edebiyat Fakültelerine öğretmenlik için pedagojik formasyon sertifika programı alabilme hakkı tanımıştı. Buna göre Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri 3. sınıftan başlayarak lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon alabileceklerdi. Ancak bu karar, Eğitim Sen'in 2010'da açtığı dava ile Danıştay tarafından durdurulmuştu. YÖK'ün kararının yürütmesini durduran Danıştay, gerekçesinde, sırf öğretmen yetiştirmek için kurulmuş olan Eğitim Fakültelerinin, öğretmen yetiştirmek için kurulmamış olan Fen-Edebiyat Fakülteleri ile aynı statüye konulduğunu, eşitlendiğini belirterek bunun kabul edilemez olduğuna hükmetmişti. Öte yandan Danıştay, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin 5 yılda öğrenim görürken Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin 4 yılda eğitim görerek öğretmen olması durumunun eşitlik ilkesine aykırı olduğu kararını vermişti. Bu kararla artık Fen-Edebiyat Fakülteleri ve İlahiyat Fakülteleri öğrencileri lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon sertifika programı alamayacaklardı.

Danıştay'ın bu kararı almasını sağlayan Eğitim Sen'in 2010'daki basın açıklaması şöyleydi:

“Sendikamız Eğitim Sen'in, öğretmenlik mesleğinin uzmanlık gerektiren niteliklerini görmezden gelerek Eğitim Fakülteleri'ni işlevsizleştirmeyi amaçlayan YÖK Genel Kurulu kararına karşı açtığı yürütmeyi durdurma istemli dava Danıştay Sekizinci Dairesi'nde görüşülmüş ve ilgili daire, yürütmeyi durdurma talebimizi oybirliği ile kabul etmiştir.

Bilindiği üzere YÖK, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yüksek lisans yoluyla formasyon verilmesi uygulaması yerine, formasyonun lisans düzeyinde verilmesi yönünde yeni bir karar almıştı. YÖK'ün aldığı karara göre 2009-2010 öğretim yılından itibaren İstanbul, Marmara, Atatürk ve Uludağ üniversitelerinin Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinde lisans öğretimi sırasında pedagojik formasyon derslerinin verilmesi planlanmıştı.

Kararın ardından Eğitim Sen olarak ısrarla ifade etmiştik: öğretmenlik mesleği örgün eğitimle kazanılması gereken kimi nitelikler gerektirmektedir. Arka arkaya gelen bu düzenlemelerle öğretmenlik mesleği sıradan bir meslek haline getirilmektedir. Bu karar, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda 43. maddede tanımlanan öğretmenlik mesleği ile de çelişkiler barındırmaktadır. Zira ilgili maddede; "Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir."

ifadesi yer almakta ve "öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır" ifadeleriyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır.

Oysa YÖK Genel Kurulu kararı, Milli Eğitim Bakanlığını devre dışı bırakarak Eğitim Fakülteleri ortaöğretim alan öğretmenlikleri ile Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin eşdeğer sayılmasına kapı açarak 2547 Sayılı kanuna aykırılık oluşturmuştur. Öyle ki, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin herhangi bir bölümünü bitirenlere öğretmen olma olanağının tanınmasının, öğretmenliğin bir uzmanlık mesleği olma özelliğini ortadan kaldıracığı ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu açıktır. Nitekim sendikamız tarafından açılan yürütmeyi durdurma istemli davanın dilekçesinde de bu gerekçeler belirtilmiş ve Danıştay ilgili dairesi tarafından bu gerekçeler haklı bulunarak yürütme durdurulmuştur. Bu kararla birlikte Fen-Edebiyat Fakültelerinde 4 yıllık lisans eğitimi sırasında pedagojik formasyon eğitimi alanlara öğretmen olarak atanma olanağının tanınmasından kaynaklı eşitsizlik giderilmiştir. Buradaki temel sorun, öğretmen yetiştirmek için kurulan Eğitim Fakültelerinde 5 yıl boyunca ortaöğretim alan öğretmenliği eğitimi alan kişilerle 4 yıllık Fen-Edebiyat Fakültelerinde okurken pedagojik formasyon eğitimi alan kişilerin aynı statüye getirilmeleri ve eşitsizlik yaratılmasıdır. Danıştay 8. Daire de gerekçeli kararında bu eşitsizliğin altını çizmiştir.

Yıllardır öğretmenlik mesleğini yaz-boz tahtasına çevirenlerin hukuksuzluğu ve plansızlığı öne çıkaran politikalarının bedelini ne öğretmenlerimiz ne de öğrencilerimiz ödemek zorundadır. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili yapılan bu eşitsiz düzenlemeler yoluyla umut tacirliği yapılması, yüz binlerce öğrenciyi mağdur etmekte ve ataması yapılmayan öğretmenlerin sayısının yüz binlerle ifade edildiği koşullarda, öğretmenlik mesleğinin daha da niteliksizleştirilmesi hedeflenmektedir. Buna karşın öğretmenlik, sadece formasyon derslerine dayalı olarak kazanılabilecek bir mesleki uzmanlık alanı değildir. Dolayısıyla öğretmen yetiştirme sisteminin eğitim fakültelerini işlevsizleştirme yoluyla yaz-boz tahtasına çevrilmesine neden olan bu kararların işsizler ordusunu genişletmekten ve eğitimi niteliksizleştirmekten başka anlamı bulunmamaktadır. Eğitim Sen, öğretmenlik mesleğinin günlük politikalarla değersizleştirilmesine ve hukuksuzluğun hakim kılınmasına karşı yürüttüğü sendikal ve hukuki mücadeleyi sürdürecektir ve eşitsizliklerin her platformda üzerine gitmeyi sürdürecektir.”

Bir örnek olay: Gazi Üniversitesinde pedagojik formasyon

Gazi Üniversitesinin pedagojik formasyon konusundaki “girişimci” tavrı, uzun zamandan bu yana ilgi çekmektedir ama çoğu zaman Gazi Üniversitesi, pedagojik formasyon programında yeterli kaliteyi sağlamadan öğrenci mezun ettiği için eleştirilmiştir. Bunda Gazi Üniversitesinde bu programı veren öğretim üyelerinin kalitesinden ziyade, programın yeterince kaliteli olarak verilmediğine ilişkin çeşitli eleştirel değerlendirmeler yapılmıştır. Yanı sıra eleştirilen bir başka nokta da, Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinin zaman zaman pedagojik formasyonla ilgili derslerine asistanlarını göndermeleridir.

Gazi Üniversitesi açtığı pedagojik formasyon programı için mezun öğrencilerinden 2011 yılı itibariyle 2050 TL, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden dönem ücreti olarak 450 TL almaktadır. Ücret de “katkı payı” adı altında ödenmektedir. Oysa Gazi Üniversitesi en azından kendi mezunlarından bir ücret almayabilir. Gazi Üniversitesinin çoğu öğrencisinin kırsal kökenli yoksul ailelere mensup olduğu bilindiğine göre, bu öğrencilere bu yönde pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.

Öte yandan adayın diploma notunun en az 4 üzerinden 2,5 veya 100 üzerinden 65 olması talep edilmektedir. Bu şartı yerine getirenlerden ön kayıt için de 50 TL istenmektedir. Para bir yana, diploma notu bir baraj işlevi görmekte ve örneğin diploma notu 64 olan bir aday bu programı alamamaktadır. Bu nedenle not engeli kaldırılmalı ve mezuniyet şartı yeterli görülmelidir. Fakat gerekli şartları yerine getiren çok sayıda aday başvuruda bulunduğu da elemenin nasıl yapıldığı bilinmektedir.

Çokça eleştirilen Pedagojik Formasyon Programında öğretmen adaylarına okutulan dersler şunlardır: *Eğitim Bilimine Giriş, Gelişim Psikolojisi, Öğrenme ve Öğretme Kuram ve Yaklaşımları, Program Geliştirme ve Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik, Öğretmenlik Uygulaması*. Yapılan eleştirilere göre bu derslerin arasında aşamalı ve birbirini tamamlayıcı mantıksal bir ilişki bulunmamaktadır. Bir de, programda Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi gibi derslerin neden olmadığı da tartışılabilir.

Yine derslerin hafta içi 17:30’dan sonra ve Cumartesi günleri yapılacağı söylenmektedir. Herhalde derslik sıkıntısından olsa gerek ama saat 17:00’dan sonra yapılan

dersler için öğretim üyelerine iki kat ücret ödendiği bilinmektedir. Bu ücret farkının karşılanması için yine öğrencilere yüklenilmektedir.

Sonuç

Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, bir uzmanlık alanıyla (öğretmenlik) ilgili, mesleğe hazırlık içeren ve yönelimi belli olan bir programdır. Dolayısıyla bu programın kural, ilke ve yapısı tam bir standarda kavuşturulmalıdır. YÖK, onca merkezîyetçi müdahalelerine karşın bu alana ilişkin bir standart getirememiştir. Örneğin, YÖK'ün formasyon almak için getirdiği ölçütlerden biri, öğrenci not ortalamasıdır. YÖK'e göre mezun bir öğrencinin bu programa kaydolabilmesi için not ortalamasının 2.50 (100 üzerinden 65) olması gerekir. Oysa bazı üniversitelerde 2.41=74 edebilmektedir. O halde not sisteminin farklılıkları nedeniyle başarı ölçütü net biçimde ortaya konulamadığı için haksız uygulamalar ortaya çıkmakta ve bu da Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

Fen-Edebiyat Fakültelerinin mezunlarının büyük bir istihdam sorunu olduğu bilinmektedir. Örneğin, Arkeoloji, Antropoloji, Sosyoloji mezunlarının alanlarıyla ilgili ciddi bir işsizlik sıkıntıları mevcuttur. Fakat öte yandan da, öğretmenlik mesleği, sadece belli bir alan bilgisinin ötesinde derin ve nitelikli bir formasyonu gerektirmektedir. Bir Kimya ya da Matematik veya Arkeoloji mezunundan sınıf öğretmeni ya da Sosyal Bilgiler öğretmeni yaratamazsınız. Bunun böyle olmayacağını yıllardır süren deneyimler bize yeterince kanıtlamaktadır. O halde, Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, öncelikle ücretsiz ve nitelikli hale getirilmeli ve sadece öğretmen yetiştiren fakültelele bir hak olarak tanınmalıdır.

FORMASYON EĞİTİMİNDE ÜNİVERSİTEMİZİN ÖDEDİĞİ ÜCRETLER DÜŞÜKTÜR!

Üniversitemizde Pedagojik Formasyon Programı'nda ders veren öğretim üyelerine ödenen ders ücreti, saat başına 22 TL olmuştur. Bu tutar, diğer üniversitelerin ödediği ders ücretleriyle karşılaştırıldığında çok düşüktür. Aynı program kapsamında ders veren öğretim üyelerine Ankara Üniversitesi'nde 70 TL, Uşak ve Erciyes Üniversitelerinde yaklaşık 80 TL ödenmiştir. Formasyon Eğitimi Programı başlarken Üniversitenin üst düzey yöneticilerinin vaadinin “öğretim üyesinin ders yükü 30 saati aşsa bile, geçerli ders ücretinin en az 3 katı ödeme yapılacağı” olduğu hatırlardan çıkmamıştır. Düşük ücret ödenmesinin haklı bir gerekçesi olamaz, çünkü öğrencilerden alınan katkı payı diğer üniversitelerde alınanın altında değildir.

Danıştay'ın 20.10.2010 tarihinde almış olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi 3. ve 4. sınıf öğrencilerini ilgilendiren yürütmeyi durdurma kararından sonra, bazı üniversiteler bu karar doğrultusunda hareket ederken, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün programı sürdürmeye devam etmesi de olayın bir başka yönünü meydana getirmektedir.

YENİ YILDA YÖK'TEN REKTÖRLÜĞE İNCELEME VE SORUŞTIRMALAR

YÖK Denetleme Kurulu, 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün bazı icraatlarına ilişkin incelemeler ve soruşturmalar başlattı. Söz konusu denetim işlemleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Ocak ayında Maliye Bakanlığı Maliye Teftiş Kurulu'nun 15.03.2010 tarihli Raporu doğrultusunda Döner Sermaye Saymanlığınca Eylül 2008'den başlayarak gerçekleştirilen ve 5793 Sayılı Yasaya aykırı bulunan katkı payı ödemeleri nedeniyle Rektör ve Üniversite Yönetim Kurulu'nun 09.10.2008 tarihinde görevli bulunan üyelerinin ifadelerine başvuruldu. Fazla ve usulsüz ödemelerin, Tıp Fakültesi Performans Değerlendirme Kurulu ile Karayolları Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Koordinatörlüğü birimlerinde görevli üniversite yöneticilerine yapıldığı ve Eylül 2008-Aralık 2009 arasındaki tutarın brüt 651.947,48 TL ve net 446.498,38 TL olduğu, YÖK Denetçilerinin incelemeye esas aldığı Maliye Teftiş Kurulu Raporunda ifade ediliyor.

YÖK'ün 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne karşı başlattığı diğer benzer işlemler, öğretim üyelerinin özellikle 2008 ve 2009 yıllarında Cumhuriyet Savcılığı'na yapmış olduğu suç duyurularına dayanıyor.

- Şubat ayında YÖK Denetçileri Rektörlüğe karşı yürütülen bir disiplin ve ceza soruşturması kapsamında Fen Edebiyat Fakültesinden bir profesörün ifadesine başvurdu. 2008 yılında Dekan Vekili iken usulsüzce görevden alınan bu profesör daha sonra iki ayrı disiplin soruşturması sonucunda aylıktan kesme cezalarına çarptırılmış, ancak her iki cezaya karşı YÖK'e yaptığı itirazları kabul edilmiş, ayrıca açtığı davaları da kazanmıştı. Rektörlük verdiği cezaların ikincisini ne tebliğ etmiş ne de uygulamış olduğundan yeni bir soruşturmanın öznesi olmuştur.

- Aynı Fakülteden bir doçentin, Rektör, Dekan ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü hakkında sayısı 10'a ulaşan suç duyuruları üzerine Nisan 2011'de inceleme başlatıldı.

İnceleme kapsamındaki konulardan biri, bildiri sunucusu olarak katılmak istediği bir uluslararası konferansa yolluksuz-yevmiyesiz izinli gitme talebinin reddedilmesi ve Dekanlığın aynı konferansa katılmak isteyen 7 öğretim üyesine yolluklu-yevmiyeli katılım izni vermesidir! (Bu arada Üniversitenin diğer fakültelerinden söz konusu konferansa 13 öğretim üyesinin aynı koşullarda gitme izni aldığını belirtelim.)

Aynı doçentin suç duyurularından bir diğeri, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün, bir dersini usulsüz olarak programdan çıkartması ile ilgili!

Bu ve benzeri idari tasarruflarla, idari makamların, resmi evrakta sahtecilik (TCK, Md. 277) ve görevi kötüye kullanma (TCK, Md. 257) suçlarını işlediği öne sürülüyor.

- Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı'nın 2009 yılında yapmış olduğu suç duyuruları da YÖK Denetçilerinin Nisan 2011'deki bir başka inceleme konusunu oluşturdu. Bu bağlamda eski Dekanın ifadesine başvuruldu. Usulüne uygun oluşturulmuş bir yabancı dil jürisi sınavının Rektörlükçe iptali, ardından yetkisi bulunmayan Rektörlüğün yeni bir jüri oluşturarak daha önce başarısız sayılan yardımcı doçent adayını başarılı bulması ve adayı kadroya ataması incelenen hususlardan biriydi. Teknoloji Fakültesi'nin kurulmasından sonra, Teknik Eğitim ve Teknoloji Fakülteleri bütçelerinin ayrılmaması, özlük işlemlerinin yürütülmesinde iki ayrı tüzel kişiliğin mevcudiyetinin dikkate alınmaması inceleme kapsamına giren diğer konulardı.

Sonuçlanan Bazı Yargı Kararları

Üniversitemiz Rektörlüğü'ne karşı öğretim elemanları ve idari personel tarafından açılan davalar ve bunların sonuçlarının izlenebilmesi hayli zorlaşmış bulunuyor. Birçok davanın da temyiz aşamasında olduğu biliniyor. Bazı yargı kararlarının Rektörlükçe uygulanmaması ise tazminat davalarını doğurmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden bir profesörün, Hukuk Fakültesi'ndeki ders görevlendirmesinin Rektör tarafından iptal edilmesi üzerine açtığı idari davayı kazanmasına karşın Rektörlüğün yargı kararını uygulamama ısrarı, bir tazminat davasının açılması ve yargının davacı öğretim üyesine tazminat ödenmesini öngören bir karar almasıyla sonuçlanmıştır.

Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı da, Rektörlüğün kendisinden itâ yetkisini almasından sonra, Döner Sermaye'den eline geçen katkı paylarının ödenmesini durduran Rektörlüğe karşı açtığı davayı kazanarak 11 aylık birikmiş katkı payını alabilmiş bulunuyor.

Diğer taraftan geçtiğimiz aylarda 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "sürgün maddesi" olarak bilinen 13b-4 maddesi uyarınca Rektörlükçe başka birimlerde görevlendirilen iki öğretim üyesi de açtıkları davaları kazanarak eski görevlerinin başına döndüler. Söz konusu öğretim üyelerinden biri Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde görevli olup Gölbaşı Sağlık Meslek Yüksek Okulu'na gönderilen bir yardımcı doçent, diğeri ise Tıp Fakültesi'nde görevli olup, önce Çubuk'taki meslek yüksek okullarında ardından da Gölbaşı'ndaki eğitim birimlerinde görev yapmak zorunda bırakılan bir doçenttir.

DERNEK'TEN HABERLER

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği'nin 11. Genel Kurul Toplantısı 9 Aralık 2010 günü Ankara'da yapıldı. Eski Yönetim ve Denetleme Kurullarının sunduğu raporların okunması ve aklanmasından sonra seçime gidildi. Yeni Yönetim ve Denetleme Kurulları aşağıdaki gibi oluştu:

Yönetim Kurulu: Prof. Dr. M. Tuba Ongun (Başkan), Prof. Dr. Muzaffer Talu (II. Başkan), Yrd. Doç. Dr. Haydar L. Ejder (Yazman), Doç. Dr. Hakan N. Ardor (Sayman), Prof. Dr. Yılmaz Şendurur, Doç. Dr. İhsan Şerif Kaymaz ve Doç. Dr. Kemal İnal.

Denetleme Kurulu: Prof. Dr. Tülin Oygür, Prof. Dr. Murat Özden ve Yrd. Doç. Dr. İsmail Engin.

Üniversite Dernekleri Platformu İlk Toplantısını Yaptı

15-16 Ekim 2010 tarihlerinde Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği'nin ev sahipliğinde Ankara'da düzenlenen 5. Üniversite Kurultayı bir Üniversite Dernekleri Platformu'nun oluşturulmasıyla son bulmuştu. Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği (GÜÖD) olarak içinde yer aldığımız Platformun diğer üyeleri şunlardır:

Abant İzzet Baysal, Akdeniz, Çukurova, Ege, Hacettepe, İnönü, İstanbul ve Yüzüncü Yıl Üniversitelerinin öğretim üyesi/ elemanı dernekleriyle Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD), Üniversite Konseyleri Derneği (ÜKD) ve Bilim ve Ütopya Dergisi.

Üye derneklerin isteği üzerine Platform ilk toplantısını 08.01.2011'de ODTÜ'de yaptı. Derneğimizi Başkan Prof. Dr. M. Tuba Ongun'un temsil ettiği toplantıda üniversitelerde yaşanan idari baskılar, siyasi kadrolaşma, hak ihlalleri, gerici akımlar, ticarileşme gibi sorunlar üzerinde duruldu.

Yeni Üniversite Modeli'nin oluşturulmasına yönelik yasa hazırlıklarına da dikkat çekilen toplantıda, 6. Üniversite Kurultayı'nın ÜKD'nin ev sahipliğinde 14-15 Mayıs'ta

İstanbul’da düzenlenmesi kesinleşti. Mayıs Kurultayının ana gündem maddesini yeni Yükseköğretim Kanunu’nun oluşturması konusunda da uzlaşa sağlandı.

Lisansüstü Programlara Başvuru Ücretleri

Rektörlüğümüzün Bahar ilanında, Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nün yüksek lisans ve doktora programlarına başvuran adaylardan, 60 TL tutarında başvuru ücretini Üniversitemizin Halkbank Şubesi hesabına yatırmalarının istenmesi, bazı öğrencilerin Derneğimize şikâyetle bulunmalarına neden olmuştur.

Ekim 2010’da, bir YÖK soruşturması sırasında, YÖK Başkanlığı’nın 04.07.2007 ve 24.08.2009 tarihli Genelgelerine aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle öğrencilerden ön kayıt ve kayıt işlemleri sırasında toplanan paralar üzerinde durulduğu da hatırlardadır.

Bu gerçeği göz önünde tutan Derneğimiz, 07.02.2011 tarihli bir yazıyla, öğrencilerin şikâyetlerine yol açan bu hususu Yükseköğretim Kurulu Genel Sekreterliği’nin bilgi ve değerlendirmesine sunmuştur.

Sağlıkta Performans Sistemi Tıp Eğitimi ve Biliminin Gelişmesine Zarar Verecektir

Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde 31.01.2011’de yürürlüğe giren Performans Sistemi uygulamasının olası sonuçları, Derneğimizin 16.02.2011 tarihli açıklamasıyla adı geçen Fakültelerin öğretim üyelerinin e-posta adreslerine gönderildi. Açıklamanın önemli bölümleri aşağıda özetlenmiştir:

Değerli Öğretim Üyesi,

Tıp fakültelerinde performans sistemi ve olası sonuçlarına ilişkin görüşlerimiz bilgilerinize sunulmuştur.

“Sağlıkta Dönüşüm”, Dünya Bankası yayınlarında dile getirilen neo-liberal düşüncenin bir ürünüdür. Temelinde sağlık sektöründe de geçerli sayılan “Kamu

Başarısızlığı” savı yatmaktadır. Bu doğrultuda, sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi ve sağlık sektörünün başta yabancı sağlık zincirleri olmak üzere özel yatırımcılar için kârlı bir alan haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Sağlığın genel bütçe içindeki payının daraltılması, devletin hizmet alımı vb. yollarla özel hastaneciliği özendirilmesi, aile hekimliği, taşeronluk uygulamalarını desteklemesi bu amaca hizmet etmektedir.

- Performans sistemi, bakılan ve /veya ameliyat edilen hasta başına ödemeyi öngördüğünden, daha çok sayıda hasta bakımı ve ameliyat özendirilmektedir.

- Üst düzey sağlık hizmeti sunmakla yükümlü Üniversite sağlık kuruluşlarında, tanı konması ve tedavisi güç hastalara ayrılması gereken zaman, nitelik yerine niceliği öne alan bu anlayış nedeniyle kısılacaktır. Zamandan tasarruf kaygısıyla hekimler, hastalardan daha çok tetkik - tahlil yaptırmalarını isteyecek, bu durum harcamaları artıracaktır.

- Üniversitelerin, nitelikli tıp eğitimi, bilimsel araştırma gibi çok önemli işlevlerini yerine getirmeleri zorlaşacaktır.

Sağlıkta Dönüşüm Programı, orta ve uzun vadede Üniversite hastanelerinin küçülmesine, kısmen devlet hastanelerine dönüşmesine, devlet hastanelerinin de zamanla özelleştirilmesine yöneliktir. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun bütçesinin yalnız üçte birinin sağlığa harcanması ve sağlık hizmetlerini karşılamada özel hastanelerin payının artırılması, bu amacı ortaya koymaktadır.

Ülkemizde küçümsenmeyecek bir düzeye ulaşmış olan Tıp Eğitimi ve Tıp Bilimi hiç kuşkusuz Performans Sisteminden ciddi zarar görmeye adaydır. Eğitim ve Bilimin gelişmediği bir ülke, bunun bedelini er geç öder.

Bu nedenle Tıp Fakültesi Öğretim Üyeleri Girişimi Ankara Kolu'nun, Performans Sistemi yerine, emek, bilimsel birikim, meslek riski karşılığı olan ve emekliliğe de yansıtacak bir ücret sistemi getirilmesi önerisini dikkate değer buluyoruz.

Prof. Dr. M. Tuba ONGUN

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri

Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Doçentlik Kadro Jürileri Kaldırılmalıdır!

Yardımcı doçentlerin, derece ilerlemelerinin devamlılık kazanması ve yardımcı doçent kadrolarındaki görev sürelerinin sınırlandırılmamasını öngören bir Yasa Teklifinin TBMM’de görüşüldüğü bilgisi üzerine Derneğimiz; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığı’na yazılı bir başvuruda bulunarak doçentlik kadro jürilerinin kaldırılmasını talep etmiştir.

Prof. Dr. M. Tuba Ongun imzalı 22.02.2011 tarihli yazıda özetle şu hususlar dile getirilmiştir:

... “Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesine göre, doçent unvanını alan kişi, çalıştığı üniversitede doçent kadrosuna atanabilmek için, Rektör tarafından tespit edilen ve biri dışarıdan olmak üzere üç profesörden oluşan bir jürinin değerlendirmesine tâbi tutulmaktadır. Kanaatimizce bu durum akademik ölçütlerle ve üniversiter anlayışla bağdaşmayan ve 12 Eylül 1980 zihniyetinin ürünü olan bir yaklaşımın eseridir. Bu zihniyetin yarattığı adaletsizliğe son vermek için, Yükseköğretim Kanunu’nun 25. Maddesi yürürlükten kaldırılmalı, doçent unvanı alan ve bir üniversitede görev yapan akademisyenlerin, doçent unvanını almalarından sonra en çok 6 ay içinde, doçent kadrosuna atanmaları, yapılacak yeni bir düzenlemeyle sağlanmalıdır.”

Üniversite Dernekleri Federasyonu Basın Özgürlüğüne Sahip Çıktı

Mart başlarında bazı basın çalışanlarının gözaltına alınarak tutuklanmaları ve tutuklananlar arasında ODTÜ Arş. Gör. Coşkun Musluk’un da bulunması üzerine Orta Doğulu Öğretim Elemanları Derneği bir imza kampanyası başlatmış ve bu kampanyaya Üniversite Dernekleri Platformu da katılmıştır.

İmzaya açılan ve Derneğimizce de 09.03.2011’de imzalanan metinde yer alan görüşler aşağıda özetle verilmiştir:

“Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nin 19. Maddesine göre, herkesin düşünce ve ifade özgürlüğü vardır. Bu özgürlük, hiçbir engelle karşılaşmaksızın kanaat taşıma, herhangi bir yoldan ve ülke sınırları gözetmeksizin bilgi ve fikirlere ulaşma, onları edinme ve yayma serbestliğini kapsar.”

“Demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan bu hak ve özgürlükler, Türkiye’de bugün bir kez daha, muğlak suç tanımlarıyla ihlal edilmektedir. Her türlü muhalif düşünce, barışçı eylem ve varoluş biçimi, yaratılan korku ortamı içinde baskı altına alınmaya çalışılmaktadır.” ... “Ülkemizde, siyasi ve insani düzeyde tekrar ağır bedeller ödenmesini beraberinde getirecek tüm bu gelişmelerden derin endişe duyuyoruz. Coşkun Musluk’unki de dahil olmak üzere ülkemizdeki tüm dava süreçlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına uygun bir şekilde yürütülmesini talep ediyor, bu konudaki gelişmelerin yakın takipçisi olacağımızı bildiriyoruz.”

Derneğimizin Bahar Yemeği İlgiyle Karşılandı

Derneğimizin 11 Mart 2011 akşamı Alba Otel’de düzenlediği Bahar Yemeği sürpriz “Mart karı” engeline karşın yoğun ilgi gördü. Davetiye alan çok sayıda öğretim elemanının gelemediği yemekte, katılım 160’a ulaştı. Derneğimizin Kurucu Başkanı Prof. Dr. Övsev Dörtlemmez, kuruluş günlerini anımsatan bir konuşma yaptı. Daha önce Dernek Başkanlığı görevini üstlenmiş olan Prof. Dr. Necdet Çeviker, Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu, Prof. Dr. Mustafa Altıntaş ve Prof. Dr. Şiir Yılmaz’ın da onur konuğu olduğu Yemek gerçek bir müzik şölenine dönüştü.

Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndan Prof. Dr. Yılmaz Şendurur’un organize ettiği konserde Yılmaz Hoca kemanyla seslendirdiği parçalarla büyük alkış topladı. Onu, orkestra eşliğinde Napoliten müzik, aryalar, Azeri ve Türk halk müziğinden türküler sunan Devlet Operası Sanatçısı Erdal Şen’in yoğun ilgi ve beğeni alan gösterisi izledi. Fen Fakültesi’nden Prof. Dr. Muzaffer Talu, udu ve seslendirdiği Türk sanat müziğinden eserlerle, Gazi Tıp’tan eski başhekimimiz Prof. Dr. Mustafa Şare de popüler müziğin bazı klasik eserleri ve bu arada Tanju Okan’dan okuduğu parçalarla geceye renk kattılar.

Üniversite Dernekleri Platformu YGS Skandalına ilişkin bir bildiri yayımladı. Derneğimizin de imza verdiği 11.04.2011 tarihli bildirin bir özeti aşağıda yer almaktadır:

Biz aşağıda ismi geçen Üniversite Dernekleri Platformu üyeleri olarak son yaşanan YGS skandalının üniversitelerimizde okuyacak öğrencilerin seçilmesini etkilemesinden, adalet ve toplumsal sorumluluğumuzdan dolayı kendimizi taraf olarak görüyoruz.

Geçtiğimiz yıl yaşanan ve ne yazık ki soruşturması hala sonuçlandırılmayan KPSS sorularının bir gruba sızdırılmasından sonra ÖSYM yeniden yapılandırıldı. Kurum adı, başkanı, uygulanacak sınav kuralları tümüyle değiştirilen ÖSYM'nin yaptığı son YGS'de ortaya çıkan şifreleme skandalı "Acaba birileri kayırılıp üniversitelere yerleştirilmek mi isteniyor?" sorusunu akıllara getirmektedir.

Bu YGS, uzman görüşlerinden çok net olarak anlaşılacağı üzere, cevapların sıralamasında oluşan güvenlik açığı nedeniyle ölçme ve değerlendirme niteliğini kaybetmiştir. Bu sınav güvenilir değildir. Ayrıca, kimi okullarda kız öğrencilerin sınav salonlarına ayrı yerleştirilmeleri ve öğrenciye özel sınav kitapçığı üretilmesi bu sınavı geçersiz kılmaktadır. Geçmişte toplumun güven duyduğu, yıllarca yaptığı sınavlar ile büyük bir bilgi birikimine sahip olan ÖSYM'ye liyakatin göz ardı edilerek deneyimsiz bir yöneticinin atanmış olması ve kurumdaki tüm bilgi işlem altyapısının yok edilerek böylesi önemli bir sınavın özel bir firmaya ihale edilmiş olmasını anlamak olanaksızdır.

Yargıya intikal eden bu olayın tarafsız olarak incelenmesi ve açığa çıkarılmasında akademik olarak yetkin, bağımsız bir uzmanlar komisyonunun ivedilikle oluşturularak durumun bilimsel gerçekler ışığında değerlendirilmesini, sorumlularının derhal görevden el çektilererek gerekli yaptırımların uygulanmasını talep ediyoruz.

Üniversite Dernekleri Platformu olarak konunun toplum vicdanını rahatlatacak bir sonuca ulaşana kadar takipçisi olacağımızı kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz.

6. Üniversite Kurultayı İstanbul'da Toplandı

Üniversite Konseyleri Derneği'nin (ÜKD) ev sahipliği yaptığı 6. Üniversite Dernekleri Kurultayı, 14-15 Mayıs 2011 tarihlerinde İstanbul'da toplandı. Dernek Başkanımızın da katıldığı Kurultayda Prof. Dr. İzge Günel'in açılış konuşmasından sonra "Üniversitede Piyasacılık" başlıklı oturuma geçildi.

Bu oturumda Prof. Dr. İzzettin Önder, Prof. Dr. Nejla Kurul ve Gazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mustafa Altıntaş, sırasıyla "Piyasa ve Güç İlişkisi", "Bilginin Piyasalaşması" ve "Yükseköğretim Sistemimizde Sayısal ve Kuralsal Dönüşürmeler" konulu bildiriler sundular.

Günün ikinci oturumunda Prof. Dr. Rifat Akçabol'un "Üniversitelerin Medreseleşmesi", Ataol Behramoğlu'nun "Öğrenmek Sevinci", Ender Helvacıoğlu'nun "Günümüz Üniversitesi Aydınlanma Odağı mı?" başlıklı bildirileri sunuldu. Sözlü bildiriler bölümünde Prof. Dr. Nezhun Gönen "Üniversitelerde Gericilik" konusunu "YTÜ Örneği" bağlamında ele aldı.

Üçüncü oturumda, "Üniversitenin Yönetimi" başlığı altında Prof. Dr. Adnan Gümüş, "Yönetişime Karşılık Demokratik Yönetim ve İçsel Denetim" gereğini vurgularken, Doç. Dr. Cüneyt Akalın "Üniversite Yönetiminin Temel Kavramları"na açıklama getirdi. Prof. Dr. Nilgün Çerikçioğlu, "Danışmanlık Sistemi"nin işleyişini öğrenci-öğretim üyeleri ilişkileri bağlamında sorguladı. Yrd. Doç. Dr. Handan Tunç "Yeni YÖK Yasası'nın neleri değiştireceğini açıklamaya çalıştı.

15 Mayıs günlü oturumda, öğretim elemanlarının önümüzdeki dönemde verecekleri demokratik üniversite mücadelesinin içeriği ve biçimi üzerinde yoğunlaşıldı. Bu bağlamda Prof. Dr. İzge Günel "Üniversite Stratejisinin Ayırıcı Hatları" başlıklı bildirisinde "piyasacılık, gericilik ve özerklik" noktalarını vurguladı. Prof. Dr. Ali Gökmen, "Üniversitenin Tüm Bileşenlerinin Birliği", Yrd. Doç. Dr. Zeynep Güler "Alternatif Akademi Anlayışlarına Bir Örnek: Nazım Hikmet Akademisi" başlıklı bildiriler sundular.

Son günün sözlü bildiriler bölümünde özellikle İstanbul Üniversitesi Arş. Gör. Cemil Ozansü'nün "Anti 50/d Kampanyalarının İçinde Bulunduğu Son Durum" başlıklı bildirisi ilgi topladı. Daha sonra Kurultay'ın Sonuç Bildirgesinin hazırlanmasına geçildi. Bildirgenin Üniversite Dernekleri Platformu'nun görüş ve onayına sunulması kabul edildi.

Son konuşmayı ÜKD Başkanı Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurettin Abacıoğlu yaptı. "Üniversitenin Metalaştırılması" başlıklı bildirisinde söz konusu sürecin hedefleri, gelişimi ve sonuçlarını analize tâbi tuttu.

EDİTÖR'ÜN NOTU

Akademik Bülten'in son sayısının yayımlanmasından bu yana yaklaşık 6 ay geçti. Bu süre içinde Dernek Genel Kurulu toplanarak (9 Aralık 2010) yeni yönetim ve denetim organlarını seçti. Yeni Yönetim Kurulu'nun kendi içinde görev dağılımını gerçekleştirmesi ve yasal formaliteleri yerine getirerek çalışmaya başlaması Ocak 2011'i buldu.

Bültenimizin bu sayısında, ilk sırayı Dernek'ten Haberlere ayrılan sayfalar alıyor. Bu sayfalarda Derneğimizin geçen 5 ay boyunca içinde yer aldığı tüm çalışmaları, çabaları ve etkinlikleri özetle aktarmaya çalışacağız.

Yayın anlayışımız, Üniversitemizin öğretim elemanlarını doğrudan ilgilendiren konulara öncelik vermek olacaktır. Çalıştığımız kurumda meydana gelen birçok gelişme, öğretim elemanlarımızca ya bilinmemekte ya da eksik veya yanlış bilinmektedir. Elimizden geldiği ölçüde, gerçekleri ortaya koymayı önemli bir görev sayıyoruz.

Üniversitemizin geleceğini ilgilendiren yasa hazırlıkları, önümüzdeki günlerde gündemin başlarına gelebilir. Bu sayıda o konudaki gelişmeleri de ele aldık. Hiç kuşkusuz üniversitelerimizin geleceği, ülkemizin geleceğinden ayrılamaz. Bu tespit, Derneğimizin çalışmalarına da yansımıştır. Bülten sayfalarında bu konularda aydınlatıcı bilgiler bulacaksınız.

Yayın anlayışımız ve söz konusu anlayışın Bültenimizin son sayısına nasıl yansıtılmaya çalışıldığını kısaca açıklamaya çalıştım. Bu noktada Bülten'de yer alan yazıların her birinin tanıtımını yapmayı gerekli bulmuyor, ilgilerinize ve değerlendirmelerinize sunuyorum.

Okur ve yazar olarak sağlayacağımız katkıları bekler, hepinize en iyi dileklerimi sunarım.

Prof. Dr. M. Tuba Ongun
Editör

Editörün Notu

Değerli Öğretim Elemanları,

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği 1993 yılında, Cumhuriyetin temel ilkelerine içtenlikle bağlı bir grup Gazi Üniversiteli akademisyen tarafından kurulmuştur. Çalışmaları demokratik, laik, çağdaş, özerk ve katılımcı üniversite anlayışı doğrultusunda gerçekleşmiştir.

Derneğimizin yayın organı olan “Akademik Bülten” yaklaşık on yedi yıldır yayınlanmaktadır. Amacımız Bültenimize, yılda en az iki defa düzenli olarak yayınlanan bir yayın organı özelliği kazandırmaktır. Öğretim elemanlarımızı, bir aydın ve üniversitemizin bir çalışanı olarak ilgilendiren konuların tümü Bültenimizde yer bulabilir.

Yayın organımızın amacına ulaşabilmesi, başta Dernek üyelerimiz olmak üzere, tüm akademisyenlerin aktif katkılarıyla gerçekleşebilecektir.

Bu düşünceyle, sizleri Bültenimize yazı yazmaya, Bültenimizi eleştirmeye, Bültenimiz için yeni öneriler getirmeye davet ediyor, hepinize selam ve saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. M. Tuba ONGUN

Gazi Üniversiteli Öğretim Üyeleri Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı ve

Akademik Bülten Editörü

FORMASYON EĞİTİMİNDE ÜNİVERSİTEMİZİN ÖDEDİĞİ ÜCRETLER DÜŞÜKTÜR!

Üniversitemizde Pedagojik Formasyon Programı'nda ders veren öğretim üyelerine ödenen ders ücreti, saat başına 22 TL olmuştur. Bu tutar, diğer üniversitelerin ödediği ders ücretleriyle karşılaştırıldığında çok düşüktür. Aynı program kapsamında ders veren öğretim üyelerine Ankara Üniversitesi'nde 70 TL, Uşak ve Erciyes Üniversitelerinde yaklaşık 80 TL ödenmiştir. Formasyon Eğitimi Programı başlarken Üniversitenin üst düzey yöneticilerinin vaadinin “öğretim üyesinin ders yükü 30 saati aşsa bile, geçerli ders ücretinin en az 3 katı ödeme yapılacağı” olduğu hatırlardan çıkmamıştır. Düşük ücret ödenmesinin haklı bir gerekçesi olamaz, çünkü öğrencilerden alınan katkı payı diğer üniversitelerde alınanın altında değildir.

Danıştay'ın 20.10.2010 tarihinde almış olduğu, Fen Edebiyat Fakültesi 3. ve 4. sınıf öğrencilerini ilgilendiren yürütmeyi durdurma kararından sonra, bazı üniversiteler bu karar doğrultusunda hareket ederken, Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün programı sürdürmeye devam etmesi de olayın bir başka yönünü meydana getirmektedir.

GAZİ TIP: SORUNLAR YUMAĞI

Gazi Tıp'ın öğretim elemanları ve diğer çalışanları, 2011 yılının kendilerini böylesine zor bir çalışma ortamına sürükleyeceğini herhalde akıllarından bile geçirmiyorlardı. Ne var ki, akla gelmeyen başa geldi! Hem de fazlasıyla!

Önce sağlık çalışanlarını sokaklara döken Tam Gün Yasası ve Performans Sistemi, ardından Gazi Tıp Dekanlığı ile Gazi Hastanesi Yönetimi bünyesinde baş gösteren bitmez tükenmez çatışmalar, kargaşa ve gerginliği arttırırken, huzursuzluk ve mağduriyetleri de üst düzeye çıkarttı.

Gazi Tıp'ta Kaos ve Yetki Karmaşası

Gazi Tıp'ta, geçmişini en az iki yıl öncesine uzanan Yönetim içi anlaşmazlıklar, zaman içinde sertleşen tartışmalara ve restleşmelere dönüştü. Bu sayfaları kişiler ve olayların ayrıntılı bir tasviri ve yorumuyla doldurmayı gereksiz ve yanlış buluyoruz. Ancak bazı noktaların özellikle Tıp Fakültesi öğretim üyelerince irdelenmesinde de yarar olduğunu düşünüyoruz. Aşağıda soruların, Tıp Fakültesi öğretim üyelerince yanıtlanmaya çalışılması bu açıdan anlamlı bir başlangıç oluşturabilir:

- Prof. Dr. Peyami Cinaz'ın, Rektör tarafından 6 Ağustos 2008 tarihinde **hem** Dekanlık **hem de** Başhekimlik görevine atanmasının nedeni neydi?
- Resmi adı Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi olan Hastane'ye Rektörün Müdür atadığı kişi, aynı Rektörün birinci görev döneminde, Prof. Cinaz Başhekimken, Hastane Müdürü değil miydi? O tarihlerde Başhekim olan Prof. Cinaz'la aynı ekip içinde çalışmamış mıydı? Dolayısıyla bu atanmanın Prof. Cinaz için bir sürpriz oluşturduğu söylenebilir mi?
- Yönetim görevinin 'eski dostlar' tarafından devralınmasından kısa bir süre sonra; bir yanda Dekan – Başhekim, diğer yanda ise Hastane Müdürü'nün başında bulunduğu ekipler arasında baş gösteren uyuşmazlık bir doku uyuşmazlığı mıdır? Böyle bir olasılık söz konusu olabilir mi? Olamazsa bu uyuşmazlığın nedenleri nelerdir?

Hiç kuşkusuz soruların sayısı arttırılabilir. Biz şimdilik bu noktada kalalım ve 2011 yılında olanlara bakalım.

Daha önce Hastane Müdürü hakkında inceleme başlatmış olan Dekan, Ocak 2011’de Müdürün bazı yetkilerini elinden aldı. Ancak bu tasarrufu akim kaldı, zira Rektör, diğer Merkez Müdürleri gibi Hastane Müdürü’nün de kendisine bağlı olduğunu ve Müdürün yetkilerinin Prof. Cinaz tarafından geri alınamayacağını bir yazıyla bildirdi. Bunun arkasından Dekan’ın öğretim üyelerine, yetki çatışması ve yönetimde iki başlılıktan yakındığı “dramatik” toplantı ve Başhekimlik’ten istifası geldi. Rektör de bir başka öğretim üyesini başhekim olarak atadı.

Yetki Karmaşası Döner Sermaye’den Yapılacak Ek Ödemeleri Etkiliyor mu?

Yönetimde iki başlılık ya da ‘dikotomi’ bir kurumun başarısını olumsuz etkileyen faktörlerin başında gelir. Hele söz konusu Kurum, 400 dolayında öğretim üyesi, yüzlerce çalışanı ve 1000 yataklı Hastanesiyle bir Tıp Fakültesi ise!

Yukarıdaki tespitleri gündeme getiren gelişmeler 18 Şubat 2011 tarihinde yayımlanan YÖK Yönetmeliği’nin Gazi Tıp’ta uygulanmasına dayanmaktadır. Adı geçen Yönetmeliğin uzun adı “Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik”dir.

Yönetmeliğe göre öğretim elemanları ve diğer personele dağıtılacak ek ödeme miktarı, dönem ek ödeme katsayısının, bireysel net katkı puanıyla çarpılması suretiyle bulunur. Dönem ek ödeme katsayısı, ilgili dönemde tespit edilen ve 1 puanı ücrete dönüştürmek için kullanılan katsayıdır. Dağıtımını öngörülen miktar / Bireysel net katkı payı formülüyle bulunur. Bireysel net katkı puanı ise,

$A + [(B_1 + B_2 + C + D) \times KK] + E$ formülüyle bulunur.

Burada A : Birim ortalaması \times kadro / görev unvan katsayısı \times aktif çalışılan gün sayısıdır. B_1 mesai içi, B_2 mesai dışı kurum içi bireysel gelir getirici faaliyet puanıdır. C ; YÖK tarafından hazırlanan Eğitim-Öğretim Faaliyetleri Cetvelindeki puanlar toplamıdır. D , döner sermaye kapsamı dışındaki bilimsel faaliyetler için YÖK tarafından hazırlanan cetveldeki puanları içerir. KK , kalibrasyon katsayısı olup A puanına, $(B+C+D)$ katkı oranını belirlemek üzere Yönetim Kurulunca saptanacak katsayıyı ifade eder. E =diğer faaliyetler toplamıdır. Yönetim Kurullarınca (Fakülte) tanımlanır, komisyon üyelikleri, riskli birimlerde çalışma vb. dikkate alınarak bir yüzdelik değer saptanması ve bireysel A puanıyla çarpımıyla elde edilir.

Gazi Tıp Öğretim Üyelerince de bilinmesi gereken yukarıdaki Yönetmelik hükümlerini özetlemek muhtemelen pek de gerekli değildi! Ancak böyle yapmamızın ana

nedeni uygulamada yukarıdaki yöntemlerin doğru, eksiksiz ve adil bir biçimde hesaplanmamasından doğan ve şikayetlere neden olan sorunlardır. İşte bu sorunların bazıları:

- Ana esasları YÖK Yönergesinde belirlenmiş olan Ek Ödeme dağıtımında, puanlama Tıp Fakültelerine bırakılmış, bu amaçla Gazi Tıp'ta bir "Akademik Performans İzleme ve Değerlendirme" birimi kurulmuştur. Ancak iddia, puanlama işleminin Başhekimlik tarafından yapıldığı ve adı geçen birimin devre dışı bırakıldığıdır.
- Öğretim üyelerinin dilekçelerine yansıyan bir mağduriyet, ödeme hak edişlerinde C (Eğitim) ve D (Bilimsel Faaliyetler) puanlarının bazen kullanılmadığı, bazen de Dekanlıkça belirlenmiş puanlardan farklı olduğu yönündedir.
- Mevcut dağıtım sistemi, bireysel mesleki faaliyetleri temel almaktadır, akademik birimlerin gereklerini temsil etmemektedir. Gerçekte 'iş'lerin yapılabilmesi çoğu kez eğitimden – hekimlik uygulamasına uzanan, uzun bir süreci kapsar. Dolayısıyla sürece birçok unsur katkıda bulunur. Bu unsurlar arasında sağlanan uzlaşa temelinde, kazançların paylaşımına gidilmesi doğru olacaktır.
- Temel tıp anabilim dalları başta olmak üzere, Farmakoloji ve Halk Sağlığını da kapsayan birçok anabilim dalında ek ödemeler, geçmişte baz kabul edilen döner sermaye ödemelerinin de altında kalmıştır.
- Öğretim üyeleri, YÖK'ün yönetmeliğinde ismi geçen "kalite verimlilik" ve "kalibrasyon" Katsayılarının hangi ilkelere göre, hangi akademik birimlere veya kişilere uygulandığı konusunda kendini bilgisiz hissetmektedir.
- Eğitim (E) faaliyetleri kapsamına eğitimle ilgili tüm komisyonlarla kurullarda gerçekleştirilen çalışmaların girmesi gerekirken, şikayetler bunun uygulanmadığına işaret etmektedir.
- Her öğretim üyesi, hak ettiği aylık puanları ayrıntılarıyla bilmek istemektedir. Çünkü ancak bu takdirde, ödemelerin hesaplanmasında kullanılan katsayıları, bunların uygulanma biçimini ve eline geçenin hangi hizmetlerin karşılığı olduğunu anlayabilir.

Yukarıda yer alan sorunlar kuşkusuz arttırılabilir. Çözüm ise öncelikle Yönetimde birlik, çalışmada uyum anlayışının egemen olmasından geçer. Açıklık, saydamlık, süreklilik ve tutarlılık, hakkaniyetin sağlanmasının ön koşullarıdır.

PEDAGOJİK FORMASYON SERTİFİKA PROGRAMI

Doç. Dr. Kemal İnal

Öğretmenlik mesleği, örgün eğitimde kazanılması gereken kimi nitelikleri gerektirir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde şöyle yazar: “Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır”. Bu ifadeyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır (http://aydin.egitimsen.org.tr/icerik.php?yazi_id=3420). Fakat bütün hüküm ve uygulamalara karşın günümüzde pedagojik formasyon kaynaklı sorunlar başta olmak üzere öğretmen yetiştirme ciddi bir bunalım yaşamaktadır. Alınan tüm önlemlere rağmen kaliteli öğretmen yetiştirme işinin nasıl olacağı hala bilinmemekte; bununla bağlantılı olarak pedagojik formasyon konusu da hep tartışılmaktadır. Pedagojik formasyonun süresi, verilen formasyon eğitiminin kalitesi, bu program için öğretmen adaylarından alınan çok yüksek ücretler, formasyon programı içinde yer alan okulda uygulamaların içerikten ziyade biçimsel olması, isteyen her adayın pedagojik formasyon alamaması, formasyon kayıtlarında adaylardan belli bir not ortalamasının istenmesi gibi birçok sorun vardır. Bu sorunlu noktaya nasıl gelindi?

Öğretmen yetiştirme

Cumhuriyet döneminde, 1920'lerin başlarında ülkeye davet edilen ünlü ABD'li eğitim filozofu John Dewey, yazdığı iki ayrı raporda öğretmen yetiştirme işine önem verilmesi gerektiğini bildirmişti. Bunu İsmail Hakkı Tonguç da belirtmişti. Nitekim öyle de yapılmaya çalışıldı. 1930'lar ve 1940'larda öğretmen yetiştiren okullara önem verildi. Bu çerçevede ana ve ilköğretim öğretmenleri, Köy Enstitüleri ve İlköğretim Okullarında yetiştirilmeye çalışıldı. Bu okullardan yetiştirilen öğretmenler, uygulamalı, demokratik ve bilimsel bir pedagojik formasyon aldıkları için kaliteli bir öğretmen olarak alana çıkar ve eğitim verirdi. Çok yönlü öğretmen yetiştirme işi o dönemlerde kısa sürede meyvesini vermiş ve kalkınmada pedagojik formasyonun katkısı anlaşılmıştı. Fakat bu düzen 1950'lerden itibaren bozulmaya başlamış ve Menderes hükümetleri başta Köy Enstitüleri olmak üzere yeterli pedagojik formasyon veren eğitim kurumlarını kapatmış, içeriği bilimselleştireceğine, gericileştirmişti. 1970'lerde MC (Milliyetçi Cephe) hükümetleri ile pedagojik formasyon işi iyice sorunlar yumağına dönüşmüştür. Bu dönemde orta dereceli okullara öğretmen olmak için üç yıllık

Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretim Kurumlarını bitirmek yeterliydi. Öğretmen olmak için ekstra bir pedagojik formasyona gerek duyulmazdı. Nitekim bu dönemde yetişen öğretmenlerin ciddi bir pedagojik kalite sorunu yaşadıkları hep dile getirilmiştir.

1980’li yıllarla birlikte dört yıllık Fen ve Edebiyat (ya da Fen-Edebiyat) Fakülteleri mezunlarına getirilen pedagojik formasyon zorunluluğu ile birlikte, ilk kez uzun yıllar sonra öğretmenlik mesleğine ilgi gösterilmeye başlanmıştır. Daha sonra, 1990’ların ikinci yarısından itibaren öğretmen yetiştirme işi sadece Eğitim Fakültelerine bırakıldı ve ayrıca, ya da ekstra bir pedagojik formasyona gerek duymadan bu fakültelerden mezun olan öğretmen adayları mesleğin kalitesini biraz olsun artırdılar. Kalitenin yükseltilmesinde son zamanlarda getirilen bir lisansüstü uygulama da etkili olmuştu: Tezsiz yüksek lisans. Buna göre Eğitim Fakültesi dışındaki dört yıllık fakülte mezunlarına pedagojik formasyon kazandıran üç yarıyılık tezsiz yüksek lisans programı ile adaylar hem öğretmenlik için formasyon kazanacaklar, hem de yüksek lisans mezunu sayılacaklardı. Bir bakıma tezsiz yüksek lisans programını bitiren öğretmenler, lisansüstü eğitimleriyle öğretmenlik hayatına atılacaklardı ki bu, bazı Avrupa ülkelerinde uygulanan bir yöntemdi. Ancak daha sonra YÖK, tezsiz yüksek lisans programını kaldırdı ve bunun yerine pedagojik formasyon eğitimine 9 yeni ölçüt getirdi. Buna göre YÖK, başarılı öğrencilerin öğretmen adayı olması için de formasyon alacaklara not şartı koymuştu. Fakat tüm bunlara karşın pedagojik formasyon ile ilgili ciddi sorunlar vardır ve bu sorunlar sürmektedir. Ayrıca YÖK’ün getirdiği yeni ölçütler, bilhassa not ortalaması, öğrenciler tarafından yoğun biçimde eleştirilmiştir.

Pedagojik formasyonla ilgili genel sorunlar

Pedagojik formasyon, bir okulda eğitim-öğretim verebilmek için sahip olunması gereken eğitsel biçimlenmedir. Bu biçimlenme için öğretmen adayı çeşitli dersler alır ve bir okulda öğretmenlik uygulamasında bulunur. Bu uygulama, bir tür staj işlevi görür. Tanımı bu şekilde olan pedagojik formasyon sertifika programıyla ilgili çeşitli sorunlar aşağıdaki gibi ifade edilebilir:

- 1) **Ücret:** Pedagojik formasyon programı hala paralıdır ve adaylardan 2500 lira istenmektedir. Bu parayı vermekte zorlanan çok sayıda aday vardır. Geçmiş yıllarda bu ücret konusunda kafa karışıklığı, farklı tarifeler vardı. Böylece çoğu öğrenci,

pedagojik formasyon için daha az ücret istenen üniversiteler aramaya başlamıştı. Fakat adaylar için asıl maddi külfet şudur: Eğer öğretmen adayının bulunduğu ildeki üniversite pedagojik formasyon sertifikası programı açamıyorsa, bu durumda aday başka bir ile gitmek zorundadır. Bu da haliyle birçok ekstra masraf demektir. Oysa bu program ücretsiz olmalı ve her üniversiteye bu programı açmak için gerekli imkanlar sağlanmalıdır. Her Eğitim Fakültesinin, öğretmen yetiştirme işlevinden dolayı pedagojik formasyon sertifika programı açma yetkisi olmalıdır.

- 2) **Süre:** Pedagojik formasyon programları oldukça kısa bir sürede, sıkıştırılmış paket programları içinde ve çok yoğun bir şekilde verilmektedir. Dolayısıyla öğrenciler, program içinde yer alan dersleri ne tam anlamıyla öğrenip içselleştirebilmekte, ne de doğru-düzgün, doyurucu bir mesleki uygulama (staj) yapabilmektedirler. Bir yıllık pedagojik formasyon programı, hem toplam sekiz dersi, hem de uygulamayı içerdiği için verilen yoğun program, öğrencilerin mesleki bilgi ve yeterliliklerini geliştirebilmelerini engellemektedir.
- 3) **Mesleki uygulama:** Öğrenciler, pedagojik formasyon içinde, programı satın aldığı fakültenin belirlediği ilk veya orta öğretim okullarında mesleki uygulama yapmak zorundadırlar. Ancak bu mesleki uygulamanın, daha çok okullardaki kırtasiye işleriyle (dosya hazırlama, çeşitli çizelgelerle uğraşma, bol bol ders dinleme vs.) geçtiği bilinmektedir. Öğretmen adayları için asıl olması gereken, daha az ders dinleyip daha çok ders anlatmak, laboratuvar, bilgisayar odası gibi uygulama ortamlarında daha fazla bulunup deneyim sahibi olmaktır. Oysa çoğu zaman adaylar, uygulama yaptıkları okullarda yönetici ve öğretmenler tarafından angarya işlerine tabi tutulabilmekte veya okuldaki yönetim ve öğretmenler tarafından ilgiyle karşılanamayabilmektedir. Uygulama yapılan okullar, çoğu zaman öğrencilerinin sınav programları nedeniyle uygulama programına öğrencilerinin rutinlerini engellediği gerekçesiyle soğuk bakabilmektedirler. Kimi okul yönetimleri de formasyon programı alan öğretmen adaylarına ilgisiz davranabilmekte, hatta onları engelleyebilmektedirler.
- 4) **Kontenjan:** En son toplam 45 kamu üniversitesi, pedagojik formasyon programı açmıştı. Bu üniversitelerden bir kısmının, diğerlerine göre daha eski ve büyük olanların (YTÜ, Dokuz Eylül, Gazi, Ege, İstanbul, Marmara, Sakarya, Selçuk) kontenjanları 500 iken, diğerlerinin 250'dir. Haliyle bu kontenjanlar yetmemektedir. YÖK formasyon eğitimi ölçütlerini karşılayamayan üniversitelere pedagojik formasyon programı açma izni vermemektedir. Buradaki amacın daha kaliteli

öğretmen adayları yetiştirmek olduğu belirtilmektedir. Pedagojik formasyon programı açabilmek için söz konusu üniversitede Eğitim Fakültesi ve onun içinde eğitim bilimleri bölümünün yanı sıra, nitelikli öğretim üyesi kadrosu bulunması şartı getirilmiştir. Fakat öğretim üyelerinin niteliğinin nasıl ölçüldüğü de bir muammadır. Kontenjanların artırılması gerekir. Elbette bu programı alanların öğretmen olarak ataması da yapılmalıdır. Öğretmen adaylarına bu güvence verilmelidir. Zira onca fakülte eğitimi ve formasyon için harcanan çabalar boşa gidebilmektedir.

- 5) **İstihdam:** Dört yıllık fakülte bitiren öğrenciler, öğretmen olmak için paralı pedagojik formasyon aldıkları halde, hatta KPSS sınavını geçip gerekli notu almalarına karşın yeni bir sorunla, kadro sorunuyla karşılaşip uzun yıllar atanamayabilmektedir.
- 6) **Öğretimin yeterliliği:** Çoğu üniversitenin açtığı pedagojik formasyon programının yeterliliği tartışma konusudur. Programda yer alan derslerin-ki bu derslerin hangileri ve içeriğinde neler olacağını merkezden YÖK belirlemektedir- yeterli bir şekilde verilmediği; dolayısıyla bu programın öğretim üyelerinin büyük bir kesimi için sadece bir para kaynağı olduğu ileri sürülmektedir.
- 7) **Öğrenci:** YÖK aldığı kararla öğrencinin Fen-Edebiyat veya başka bir fakültede okurken formasyon eğitimi de alabileceğini, ancak formasyon eğitiminin 5. yarıyılıda başlayacağını ve 2 yıla (dört yarıyla) yayılarak verileceğini belirlemiştir. Ancak iyi bilinmektedir ki, öğrencinin asıl fakültesi ile pedagojik formasyon, birlikte ve verimli devam etmemektedir. Dolayısıyla, pedagojik formasyonun verimli verilebilmesi ve kaliteli bir öğretmen eğitimi için mezuniyet sonrası beklenmelidir. Mezun öğrencilerin de pedagojik formasyon sertifikası alabilmeleri için 2 yarıyılıda programı başarıyla bitirebilmeleri gerekmektedir.
- 8) **Merkeziyetçilik:** Bir üniversitenin pedagojik formasyon açma yetkisi sadece YÖK'ün elindedir. YÖK, o üniversitenin Eğitim Fakültesinin durumuna, öğretim üyelerinin kalitesine, kontenjan sayısına bakarak karar vermektedir. Haliyle YÖK'ün merkeziyetçi eğilimi, programın müfredatını da belirlemektedir. Dolayısıyla bu tür uygulama, üniversite özerkliğini ciddi şekilde zedelemektedir. Oysa üniversitelere kendi inisiyatifleri doğrultusunda pedagojik formasyon programı açma özerkliği tanınmalıdır.

Pedagojik Formasyon Sertifika Programını kim almalıdır?

Bu sorun, epeydir tartışma konusudur. 1990'lı yılların başlarında, ilgili-ilgisiz birçok alan ve fakülteden mezun olanlar alelacele öğretmen yapılmıştı. Oysa öğretmenlik bir meslektir ve bu meslek de ilgili fakültede verilen bir eğitim programını, haliyle pedagojik formasyon almayı gerektirir. Tüm tartışmaların odağında her zaman YÖK yer almıştır; zira YÖK, her zamanki gibi merkezîyetçi tutumu, merkezden karar verme tavrı ile sorunları çözebileceğini düşünmeye devam etmektedir. YÖK, en son aldığı bir kararla Fen-Edebiyat Fakültelerine öğretmenlik için pedagojik formasyon sertifika programı alabilme hakkı tanımıştı. Buna göre Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri 3. sınıftan başlayarak lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon alabileceklerdi. Ancak bu karar, Eğitim Sen'in 2010'da açtığı dava ile Danıştay tarafından durdurulmuştu. YÖK'ün kararının yürütmesini durduran Danıştay, gerekçesinde, sırf öğretmen yetiştirmek için kurulmuş olan Eğitim Fakültelerinin, öğretmen yetiştirmek için kurulmamış olan Fen-Edebiyat Fakülteleri ile aynı statüye konulduğunu, eşitlendiğini belirterek bunun kabul edilemez olduğuna hükmetmişti. Öte yandan Danıştay, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin 5 yılda öğrenim görürken Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin 4 yılda eğitim görerek öğretmen olması durumunun eşitlik ilkesine aykırı olduğu kararını vermişti. Bu kararlar artık Fen-Edebiyat Fakülteleri ve İlahiyat Fakülteleri öğrencileri lisans eğitimleri sırasında pedagojik formasyon sertifika programı alamayacaklardı.

Danıştay'ın bu kararı almasını sağlayan Eğitim Sen'in 2010'daki basın açıklaması şöyleydi:

“Sendikamız Eğitim Sen'in, öğretmenlik mesleğinin uzmanlık gerektiren niteliklerini görmezden gelerek Eğitim Fakülteleri'ni işlevsizleştirmeyi amaçlayan YÖK Genel Kurulu kararına karşı açtığı yürütmeyi durdurma istemli dava Danıştay Sekizinci Dairesi'nde görüşülmüş ve ilgili daire, yürütmeyi durdurma talebimizi oybirliği ile kabul etmiştir.

Bilindiği üzere YÖK, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yüksek lisans yoluyla formasyon verilmesi uygulaması yerine, formasyonun lisans düzeyinde verilmesi yönünde yeni bir karar almıştı. YÖK'ün aldığı karara göre 2009-2010 öğretim yılından itibaren İstanbul, Marmara, Atatürk ve Uludağ üniversitelerinin Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinde lisans öğretimi sırasında pedagojik formasyon derslerinin verilmesi planlanmıştı.

Kararın ardından Eğitim Sen olarak ısrarla ifade etmiştik: öğretmenlik mesleği örgün eğitimle kazanılması gereken kimi nitelikler gerektirmektedir. Arka arkaya gelen bu düzenlemelerle öğretmenlik mesleği sıradan bir meslek haline getirilmektedir. Bu

karar, Milli Eğitim Temel Kanunu'nda 43. maddede tanımlanan öğretmenlik mesleği ile de çelişkiler barındırmaktadır. Zira ilgili maddede; "Öğretmenlik Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir." ifadesi yer almakta ve "öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile sağlanır" ifadeleriyle öğretmenlik mesleğinin özel eğitim gerektirdiği hükme bağlanmaktadır.

Oysa YÖK Genel Kurulu kararı, Milli Eğitim Bakanlığını devre dışı bırakarak Eğitim Fakülteleri ortaöğretim alan öğretmenlikleri ile Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin eşdeğer sayılmasına kapı açarak 2547 Sayılı kanuna aykırılık oluşturmuştur. Öyle ki, Fen-Edebiyat ve İlahiyat Fakültelerinin herhangi bir bölümünü bitirenlere öğretmen olma olanağının tanınmasının, öğretmenliğin bir uzmanlık mesleği olma özelliğini ortadan kaldıracağı ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu açıktır. Nitekim sendikamız tarafından açılan yürütmeyi durdurma istemli davanın dilekçesinde de bu gerekçeler belirtilmiş ve Danıştay ilgili dairesi tarafından bu gerekçeler haklı bulunarak yürütme durdurulmuştur. Bu kararla birlikte Fen-Edebiyat Fakültelerinde 4 yıllık lisans eğitimi sırasında pedagojik formasyon eğitimi alanlara öğretmen olarak atanma olanağının tanınmasından kaynaklı eşitsizlik giderilmiştir. Buradaki temel sorun, öğretmen yetiştirmek için kurulan Eğitim Fakültelerinde 5 yıl boyunca ortaöğretim alan öğretmenliği eğitimi alan kişilerle 4 yıllık Fen-Edebiyat Fakültelerinde okurken pedagojik formasyon eğitimi alan kişilerin aynı statüye getirilmeleri ve eşitsizlik yaratılmasıdır. Danıştay 8. Daire de gerekçeli kararında bu eşitsizliğin altını çizmiştir.

Yıllardır öğretmenlik mesleğini yaz-boz tahtasına çevirenlerin hukuksuzluğu ve plansızlığı öne çıkararak politikalarının bedelini ne öğretmenlerimiz ne de öğrencilerimiz ödemek zorundadır. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili yapılan bu eşitsiz düzenlemeler yoluyla umut tacirliği yapılması, yüz binlerce öğrenciyi mağdur etmekte ve ataması yapılmayan öğretmenlerin sayısının yüz binlerle ifade edildiği koşullarda, öğretmenlik mesleğinin daha da niteliksizleştirilmesi hedeflenmektedir. Buna karşın öğretmenlik, sadece formasyon derslerine dayalı olarak kazanılabilecek bir mesleki uzmanlık alanı değildir. Dolayısıyla öğretmen yetiştirme sisteminin eğitim fakültelerini işlevsizleştirme yoluyla yaz-boz tahtasına çevrilmesine neden olan bu kararların işsizler ordusunu genişletmekten ve eğitimi niteliksizleştirmekten başka anlamı bulunmamaktadır. Eğitim Sen, öğretmenlik mesleğinin günlük politikalarla

değersizleştirilmesine ve hukuksuzluğun hakim kılınmasına karşı yürüttüğü sendikal ve hukuki mücadeleyi sürdürecektir ve eşitsizliklerin her platformda üzerine gitmeyi sürdürecektir.”

Bir örnek olay: Gazi Üniversitesinde pedagojik formasyon

Gazi Üniversitesinin pedagojik formasyon konusundaki “girişimci” tavrı, uzun zamandan bu yana ilgi çekmektedir ama çoğu zaman Gazi Üniversitesi, pedagojik formasyon programında yeterli kaliteyi sağlamadan öğrenci mezun ettiği için eleştirilmiştir. Bunda Gazi Üniversitesinde bu programı veren öğretim üyelerinin kalitesinden ziyade, programın yeterince kaliteli olarak verilmediğine ilişkin çeşitli eleştirel değerlendirmeler yapılmıştır. Yanı sıra eleştirilen bir başka nokta da, Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinin zaman zaman pedagojik formasyonla ilgili derslerine asistanlarını göndermeleridir.

Gazi Üniversitesi açtığı pedagojik formasyon programı için mezun öğrencilerinden 2011 yılı itibariyle 2050 TL, 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden dönem ücreti olarak 450 TL almaktadır. Ücret de “katkı payı” adı altında ödenmektedir. Oysa Gazi Üniversitesi en azından kendi mezunlarından bir ücret almayabilir. Gazi Üniversitesinin çoğu öğrencisinin kırsal kökenli yoksul ailelere mensup olduğu bilindiğine göre, bu öğrencilere bu yönde pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.

Öte yandan adayın diploma notunun en az 4 üzerinden 2,5 veya 100 üzerinden 65 olması talep edilmektedir. Bu şartı yerine getirenlerden ön kayıt için de 50 TL istenmektedir. Para bir yana, diploma notu bir baraj işlevi görmekte ve örneğin diploma notu 64 olan bir aday bu programı alamamaktadır. Bu nedenle not engeli kaldırılmalı ve mezuniyet şartı yeterli görülmelidir. Fakat gerekli şartları yerine getiren çok sayıda aday başvuruda bulunduğu da elemenin nasıl yapıldığı bilinmektedir.

Çokça eleştirilen Pedagojik Formasyon Programında öğretmen adaylarına okutulan dersler şunlardır: *Eğitim Bilimine Giriş, Gelişim Psikolojisi, Öğrenme ve Öğretme Kuram ve Yaklaşımları, Program Geliştirme ve Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme, Sınıf Yönetimi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı, Özel Öğretim Yöntemleri, Rehberlik, Öğretmenlik Uygulaması*. Yapılan eleştirilere göre bu derslerin arasında aşamalı ve birbirini

tamamlayıcı mantıksal bir ilişki bulunmamaktadır. Bir de, programda Eğitim Sosyolojisi, Eğitim Felsefesi gibi derslerin neden olmadığı da tartışılabilir.

Yine derslerin hafta içi 17:30'dan sonra ve Cumartesi günleri yapılacağı söylenmektedir. Herhalde derslik sıkıntısından olsa gerek ama saat 17:00'den sonra yapılan dersler için öğretim üyelerine iki kat ücret ödendiği bilinmektedir. Bu ücret farkının karşılanması için yine öğrencilere yüklenilmektedir.

Sonuç

Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, bir uzmanlık alanıyla (öğretmenlik) ilgili, mesleğe hazırlık içeren ve yönelimi belli olan bir programdır. Dolayısıyla bu programın kural, ilke ve yapısı tam bir standarda kavuşturulmalıdır. YÖK, onca merkezîyetçi müdahalelerine karşın bu alana ilişkin bir standart getirememiştir. Örneğin, YÖK'ün formasyon almak için getirdiği ölçütlerden biri, öğrenci not ortalamasıdır. YÖK'e göre mezun bir öğrencinin bu programa kaydolabilmesi için not ortalamasının 2.50 (100 üzerinden 65) olması gerekir. Oysa bazı üniversitelerde 2.41=74 edebilmektedir. O halde not sisteminin farklılıkları nedeniyle başarı ölçütü net biçimde ortaya konulamadığı için haksız uygulamalar ortaya çıkmakta ve bu da Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

Fen-Edebiyat Fakültelerinin mezunlarının büyük bir istihdam sorunu olduğu bilinmektedir. Örneğin, Arkeoloji, Antropoloji, Sosyoloji mezunlarının alanlarıyla ilgili ciddi bir işsizlik sıkıntıları mevcuttur. Fakat öte yandan da, öğretmenlik mesleği, sadece belli bir alan bilgisinin ötesinde derin ve nitelikli bir formasyonu gerektirmektedir. Bir Kimya ya da Matematik veya Arkeoloji mezunundan sınıf öğretmeni ya da Sosyal Bilgiler öğretmeni yaratamazsınız. Bunun böyle olmayacağını yıllardır süren deneyimler bize yeterince kanıtlamaktadır. O halde, Pedagojik Formasyon Sertifika Programı, öncelikle ücretsiz ve nitelikli hale getirilmeli ve sadece öğretmen yetiştiren fakültelere bir hak olarak tanınmalıdır.

TÜRKİYE, ÜNİVERSİTELER VE ÜNİVERSİTEMİZE DAİR

Prof. Dr. M. Tuba Ogun

Bu satırları yazarken, ülke toz-duman içinde bir genel seçime doğru yol alıyor. Halkın fazla ilgi göstermediği, ancak gerilimi yüksek bir seçim kampanyası yaşanıyor. Kaset skandalları, şantajlar ve bitmeyen şiddet eylemleri, kampanyaya damgasını vuruyor. Hemen herkes gibi benim de elimden, daha sakin, daha olgun ve daha normal bir havanın ülkemize egemen olmasını dilemekten öte bir şey gelmiyor.

Türkiye: İleri Demokrasiye mi? Büyük Kaos'a mı?

Kirli siyaset oyunları ve zaman zaman insana usanç veren seçim nutuklarının altında ise bütün çıplaklığıyla görünen bir sosyal gerçek var: Toplumu tutsak alan ayrışma ve kutuplaşma! Evet toplumumuz, etnik, dinsel-mezhepsel ve kültürel zeminlerde giderek derinleşen fay hatlarıyla bölünüyor ve parçalanıyor. Her şey; örneğin, sıcak para bağımlısı ekonomi, büyüyen cari açık, yüksek işsizlik ve artmaya aday finansal kırılganlıklar dahi, söz konusu ayrışma ve kutuplaşma olgusu yanında önemsiz kalıyor. Çünkü fay hatlarının derinleşmesi sonucunda toplum yön duygusunu kaybediyor. Yön duygusunu kaybeden toplumların ise, özellikle yaşadığımız coğrafyada, etkisizleşmeye, zayıflamaya, egemenliğini kaybetmeye ve büyük küresel güçlerin uydusu haline gelmeye mahkûm olduğunu düşünüyorum.

Ülkemizde gidişatın 12 Eylül 2010 tarihindeki Anayasa Referandumundan sonra ne yönde ilerlediği sorusuna yanıt arıyorum. Bu soruya daha birkaç ay önce “İleri Demokrasi” yönünde yanıtını verenlerin sayısının ne kadar azaldığını da ibretle görüyorum. Gelişmeler, “ileri demokrasi” yönünde olsa, topluma barış, huzur ve güvenin giderek egemen olması gerekmez miydi? Oysa giderek güçlenen bir kaotik ortama sürüklenmiyor muyuz? Ülkenin ve rejimin geleceğine ilişkin kaygılar azalmak bir yana, artmıyor mu?

“İleri Demokrasi”: Her Eve Lâzım, Üniversitelere de!

İktidar, Başbakan'ın referandum sonrasında ilan ettiği gibi genel seçimler ertesinde gündeminin ön sırasına Yükseköğretim Kanunu değişikliğini almış bulunuyor. Oysa Üniversitemizde bu konu, öğretim elemanlarımızın çoğunun ilgi alanına henüz girebilmiş değil! Günlük mesleki yaşamın ağır yükü, bu ilgisizliğin bir nedeni. Ancak söz konusu ilgisizliğin başka bir nedeni de var ve belki de bu daha geçerli: 2547 Sayılı Yasanın yaklaşık 30 yıldır süregelen hükümlerinin pekiştirdiği YÖK Sistemi'nin ebediliğine olan inanç!

Ne var ki, olguların mantığı birçok meslektaşımızın bu inancı ile çelişiyor, çünkü YÖK 2011 yılında kolları sıvadı ve "Ortak Akıl Platformu" adını verdiği çalışma grubu, yükseköğretimin yeniden yapılandırılmasını, önce bir Rektörler Toplantısında tartışmaya açtı. Ardından 6 Nisan 2011'de Gebze-Tübitak Toplantısı geldi. YÖK Başkan Vekili Prof. Dr. Yekta Saraç'ın yönettiği toplantıda, "şeffaf ve katılımcı" bir anlayış içinde yeni bir yükseköğretim modelinin geliştirilmeye çalışıldığı ifade edildi.

Gerçekte "İleri Demokrasi" hedefinin ayrılmaz bir parçası olarak sunulmak istenen modelin geçmişi, YÖK'ün 2006 yılında yayımladığı Stratejik Rapor ve Bologna Sürecinin kabulüne uzanmaktadır.

İleride bu konuya ilişkin görüş ve tartışmalara daha geniş boyutlarda yer vereceğiz. Ancak yeni yükseköğretim modelinin ana hatları ortaya çıkmış bulunuyor. Bunlar özetle şu başlıklar altında toplanabilir:

- Performans ölçümü, performansa dayalı eğitim sistemi, bu amaçla Devlet Personel Kanunu'nun değiştirilmesi, performansa dayalı sözleşmelerin konması
- Yetkili rektör yerine yetkili kurullar modelinin getirilmesi, rektörün yetkilerinin azaltılması
- Devlet Üniversitelerinin de bir tür mütevelli heyet tarafından yönetilmesi ve STK'ların yönetimde temsili, belediye başkanları ile diğer yerel yetkililerin mütevelli heyetlerinde yer alması
- Kalite-güvence sisteminin oluşturulması ve Ar-Ge fonlarının geliştirilmesi
- Üniversitelerin yerel toplumsal gelişmeye önderlik edebilmesi ve istihdam yaratılmasına önayak olması
- Adem-i merkeziyetçiliğinin güçlendirilmesi

- Yabancı üniversiteler ile şirket üniversitelerinin kurulabilmesi

YÖK çevrelerinde, yetkileri kısılan rektörün seçimle belirlenmesi, en çok oy alanın rektör olarak atanması, aday tek başına çoğunluk oylarını alamamışsa, ikinci tura gidilip en yüksek oyu alanın atanması, savunulan bir görüş. Ancak, rektörün mütevelli heyetlerince belirlenmesi görüşü de dillendiriliyor.

AKP İktidarının devamı durumunda, Yasa Taslağı'nın nasıl biçimleneceğini göreceğiz. Yeni Yükseköğretim Modeli, yükseköğretimi “piyasacı” ayaklara dayandırmayı, büyük sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda yapılandırmayı amaçlarken, “adem-i merkeziyetçilik”, “şeffaflık” ve “katılımcılık” vurgularıyla liberallerin ve bu arada akademik camianın da bir kesiminin desteğini alabilir. Bunun nedeni, 30 yıllık aşırı merkeziyetçi ve otoriter YÖK sistemi ile üniversitelerde “devlet benim” diyebilen rektörlerin egemen kılmaya çalıştığı biat kültürü, keyfilik ve önlenemeyen siyasal kadrolaşma gibi uygulamaların yarattığı bıkkınlık ve öfkede aranmalıdır.

Kurumsallaşma ve Siyasallaşma İkileminde Üniversitemiz

Üniversitemizde, mevcut yönetimin göreve başladığı tarihten (6 Ağustos 2008), 2010 sonbaharına uzanan zaman diliminde gerçekleştirilen icraat, Kasım 2010 tarihli, Cilt: 8 Sayı:2 no.lu Akademik Bülten'de kapsamlı bir biçimde ele alınmış ve eleştirilmişti. Söz konusu Bülten'de özellikle Akademik Yükseltme ve Atanma Kriterleri Yönergesinin yürürlüğe konmamasının, bir yandan yönetimce kadrolaşma fırsatı olarak değerlendirilmesi, diğer yandan bu uygulamayla liyakatsizliğe prim verilmesi gerçeği üzerinde yoğunlaşmıştı. Vurgulanan diğer eleştiriler arasında “kadro gaspları”, “hak mağduriyetleri”, “idari baskılar”, “disiplin soruşturmaları-cezaları” önemli bir yer tutmaktaydı.

Burada, o yazının yayımından bu yana geçen 7 ay içinde nelerin değiştiği üzerinde özetle duracağım. Ancak öncelikle yaşanan sorunların kökenleri konusuna eğilmek istiyorum.

Kanaatimce Üniversitemizin yıllardır içinde bocaladığı sorunların kökeninde “erken” siyasallaşma ve bunun bir sonucu olan kurumsallaşamama gerçeği yatmaktadır. Bir bilim ve eğitim kurumu olarak üniversiteler kurumsal kimliğe şiddetle muhtaçtır. Kurumsallaşmanın

olmadığı yerde bilimsel düşüncenin olmazsa olmazı olan eleştirel akılcılık ve bilimsel kuşkuculuk gelişemez, orada bilimsel araştırmanın gereksindiği akademik ortam oluşamaz, bilimsel bilgi üretimi yapılamaz, eğitim-öğretimde düzey kaybının önüne geçilemez.

Bir üniversitenin kurumsal kimlik kazanabilmesi için öncelikle yönetimin icraatını, yasa ve yönetmelikler doğrultusunda yürütmesi gerekir. Örneğin, kurumsallaşmış bir üniversitede, bir öğretim üyesi Rektörlük aleyhine açtığı bir idari davayı kazanmışsa ve mahkeme, yargılama giderlerinin Rektörlük tarafından ödenmesini karara bağlamışsa, Rektörlük söz konusu ödemeyi yapmakla yükümlüdür. Karardan hoşlanmadığı için ödemeyi yapmaktan imtina edemez. Üniversitenin icra takibine uğramasına, hacizlik olmasına meydan veremez.

Kanun egemenliği, kurumsallaşmanın gerekli koşuludur, ancak yeterli koşulu değildir. Çünkü üniversiteler herhangi bir devlet kurumuna, örneğin Tapu Dairelerine benzemez. O nedenle kanun hâkimiyeti yetmez; hukukun üstünlüğünün gözetilmesi gerekir. Hukukun üstünlüğü, yasal düzenlemelerin hukukun ana ilkelerine ve kamu vicdanına aykırı olmamasını öngörür.

Hiç kuşkusuz bir öğretim kurumunu, üniversite yapan ana öğelerden biri de akademik ölçütler (kriterler) ile akademik gelenek ve teamüllere bağlılıktır. Aksi yönde tutum ve davranışlar, vicdanları yaralar, hakkaniyet duygusuna inancı zedeler. Öğretim elemanlarında motivasyon kaybı yaratır. Bilimsel çalışma ortamının ve eğitim-öğretimin gelişmesini engeller. Siyasal tercihler üzerinde biçimlenen ayrımcılık kurumsal değerlerin güçlenmesine izin vermez.

Mağduriyetler ve Ayrımcılık Son Bulmalıdır

Akademik Bülten'in Kasım 2010 tarihli sayısında vurgulanan, atama-yükseltmelerdeki kritersizlik, Üniversitemizin kurumsallaşması açısından talihsiz bir geri adım olmuştur. Eylül 2008'de Prestij Kadroları adı altında verilen ilânın en acı sonucu ise, öğretim üyelerinin önemli bir bölümünün ötekileştirilmesidir. Unvanlı doçentlerle, profesörlüğü hak eden öğretim üyelerinden bir bölümüne kadro verilmemesi ise hiçbir gerekçeyle haklı çıkartılamaz. Bu tutumun "ideolojik-siyasi" husumetle bile bağlantılı olmadığını anlayabilmek için

Üniversitemizi biraz olsun tanımak yeterlidir. Bu ayrımcı anlayışın temelinde yatan “bizi destekleyen-desteklemeyen” zihniyetinden başka ne olabilir?

2011 yılı yaklaşırken Rektörlüğün, kadrolar konusundaki katı tutumunu terk etmeye başladığını gözledik. Akademik liyakati ön plana alan bu tutum değişikliği, içinde bulunduğumuz yıla da yansdı. Ancak hâlâ kadro verilmemesi nedeniyle maddi ve manevi yönden mağdur edilen öğretim üyeleri olduğunu biliyoruz. Dileğimiz onların mağduriyetlerinin de bir an önce son bulmasıdır. Yardımcı doçent kadroları ise görüldüğü kadarıyla henüz bu liyakat yaklaşımından nasibini alamamıştır.

2008-2009 yıllarında büyük bir hızla ve aceleyle açılan disiplin soruşturmalarının bazıları, daha baştan hukuki usul hatalarıyla maluldü ve bir kısmı YÖK'ten, bir kısmı da yargıdan geri döndü. Soruşturulan ve ceza alanlar, yorgun yargı sisteminde çektikleriyle kaldılar. Bütün bu sıkıntıların temelinde, eski alışkanlıklar ve üniversitemizin kuruluş yıllarına uzanan “siyasallaşma” hastalığı yatmaktadır. Oysa bugün, dünden ve geçmişten çok farklıdır. Bugün kurumsallaşamamızın bedeli, ülkemiz ve Üniversitemiz açısından çok daha yüksek olacaktır. Yaşadığımız ortamda öğretim elemanlarının, haksız uygulamalar sonucu uğradıkları mağduriyetleri, geçmişte olduğu gibi hoşgörü ile kabullenmeyecekleri de göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir.

Bütün bu hususları göz önüne aldığımızda, iyimser olmak zorundayız diyorum. Zaten başka bir şansımız da yok! Ancak başarının yolu, onurlu ve cesur bir duruş olarak birlik olmaktan geçiyor.

Gerçekleri, Anabilim Dalı Kurulu, Bölüm Kurulu, Fakülte Kurulu, Fakülte Yönetim Kurulu, Enstitü Kurulu, Enstitü Yönetim Kurulu, hatta Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu'nda cesaretle seslendirelim. Haksızlıkların ve yanlışların karşısında olalım. Kurumumuzun geleceği, öncelikle bizim kararlı ve onurlu bir tutum almamıza bağlıdır. Bunu hiçbir zaman unutmayalım.

YENİ YILDA YÖK'TEN REKTÖRLÜĞE İNCELEME VE SORUŞTIRMALAR

YÖK Denetleme Kurulu, 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'nün bazı icraatlarına ilişkin incelemeler ve soruşturmalar başlattı. Söz konusu denetim işlemleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Ocak ayında Maliye Bakanlığı Maliye Teftiş Kurulu'nun 15.03.2010 tarihli Raporu doğrultusunda Döner Sermaye Saymanlığınca Eylül 2008'den başlayarak gerçekleştirilen ve 5793 Sayılı Yasaya aykırı bulunan katkı payı ödemeleri nedeniyle Rektör ve Üniversite Yönetim Kurulu'nun 09.10.2008 tarihinde görevli bulunan üyelerinin ifadelerine başvuruldu. Fazla ve usulsüz ödemelerin, Tıp Fakültesi Performans Değerlendirme Kurulu ile Karayolları Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Koordinatörlüğü birimlerinde görevli üniversite yöneticilerine yapıldığı ve Eylül 2008-Aralık 2009 arasındaki tutarın brüt 651.947,48 TL ve net 446.498,38 TL olduğu, YÖK Denetçilerinin incelemeye esas aldığı Maliye Teftiş Kurulu Raporunda ifade ediliyor.

YÖK'ün 2011 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne karşı başlattığı diğer benzer işlemler, öğretim üyelerinin özellikle 2008 ve 2009 yıllarında Cumhuriyet Savcılığı'na yapmış olduğu suç duyurularına dayanıyor.

- Şubat ayında YÖK Denetçileri Rektörlüğe karşı yürütülen bir disiplin ve ceza soruşturması kapsamında Fen Edebiyat Fakültesinden bir profesörün ifadesine başvurdu. 2008 yılında Dekan Vekili iken usulsüzce görevden alınan bu profesör daha sonra iki ayrı disiplin soruşturması sonucunda aylıktan kesme cezalarına çarptırılmış, ancak her iki cezaya karşı YÖK'e yaptığı itirazları kabul edilmiş, ayrıca açtığı davaları da kazanmıştı. Rektörlük verdiği cezaların ikincisini ne tebliğ etmiş ne de uygulamış olduğundan yeni bir soruşturmanın öznesi olmuştur.

- Aynı Fakülteden bir doçentin, Rektör, Dekan ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü hakkında sayısı 10'a ulaşan suç duyuruları üzerine Nisan 2011'de inceleme başlatıldı.

İnceleme kapsamındaki konulardan biri, bildiri sunucusu olarak katılmak istediği bir uluslararası konferansa yolluksuz-yevmiyesiz izinli gitme talebinin reddedilmesi ve Dekanlığın aynı konferansa katılmak isteyen 7 öğretim üyesine yolluklu-yevmiyeli katılım izni vermesidir! (Bu arada Üniversitenin diğer fakültelerinden söz konusu konferansa 13 öğretim üyesinin aynı koşullarda gitme izni aldığını belirtelim.)

Aynı doçentin suç duyurularından bir diğeri, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün, bir dersini usulsüz olarak programdan çıkartması ile ilgili!

Bu ve benzeri idari tasarruflarla, idari makamların, resmi evrakta sahtecilik (TCK, Md. 277) ve görevi kötüye kullanma (TCK, Md. 257) suçlarını işlediği öne sürülüyor.

- Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı'nın 2009 yılında yapmış olduğu suç duyuruları da YÖK Denetçilerinin Nisan 2011'deki bir başka inceleme konusunu oluşturdu. Bu bağlamda eski Dekanın ifadesine başvuruldu. Usulüne uygun oluşturulmuş bir yabancı dil jürisi sınavının Rektörlükçe iptali, ardından yetkisi bulunmayan Rektörlüğün yeni bir jüri oluşturarak daha önce başarısız sayılan yardımcı doçent adayını başarılı bulması ve adayı kadroya ataması incelenen hususlardan biriydi. Teknoloji Fakültesi'nin kurulmasından sonra, Teknik Eğitim ve Teknoloji Fakülteleri bütçelerinin ayrılmaması, özlük işlemlerinin yürütülmesinde iki ayrı tüzel kişiliğin mevcudiyetinin dikkate alınmaması inceleme kapsamına giren diğer konulardı.

Sonuçlanan Bazı Yargı Kararları

Üniversitemiz Rektörlüğü'ne karşı öğretim elemanları ve idari personel tarafından açılan davalar ve bunların sonuçlarının izlenebilmesi hayli zorlaşmış bulunuyor. Birçok davanın da temyiz aşamasında olduğu biliniyor. Bazı yargı kararlarının Rektörlükçe uygulanmaması ise tazminat davalarını doğurmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden bir profesörün, Hukuk Fakültesi'ndeki ders görevlendirmesinin Rektör tarafından iptal edilmesi üzerine açtığı idari davayı kazanmasına karşın Rektörlüğün yargı kararını uygulamama ısrarı, bir tazminat davasının açılması ve yargının davacı öğretim üyesine tazminat ödenmesini öngören bir karar almasıyla sonuçlanmıştır.

Teknik Eğitim Fakültesi eski Dekanı da, Rektörlüğün kendisinden itâ yetkisini almasından sonra, Döner Sermaye'den eline geçen katkı paylarının ödenmesini durduran Rektörlüğe karşı açtığı davayı kazanarak 11 aylık birikmiş katkı payını alabilmiş bulunuyor.

Diğer taraftan geçtiğimiz aylarda 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "sürgün maddesi" olarak bilinen 13b-4 maddesi uyarınca Rektörlükçe başka birimlerde görevlendirilen iki öğretim üyesi de açtıkları davaları kazanarak eski görevlerinin başına döndüler. Söz konusu öğretim üyelerinden biri Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde görevli olup Gölbaşı Sağlık Meslek Yüksek Okulu'na gönderilen bir yardımcı doçent, diğeri ise Tıp Fakültesi'nde görevli olup, önce Çubuk'taki meslek yüksek okullarında ardından da Gölbaşı'ndaki eğitim birimlerinde görev yapmak zorunda bırakılan bir doçenttir.